

ZAKON BR. 08/L-205**O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA****Skupština Republike Kosovo,**

Na osnovu člana 65. (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja:

ZAKON O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA**POGLAVLJE I.
OPŠTE ODREDBE****Član 1.
Cilj**

1. Ovaj zakon ima za cilj da definiše, reguliše i zaštiti autorska prava, odnosno prava autora u odnosu na njihova književna, naučna i umetnička dela. Takođe štiti i reguliše prava srodna autorskom pravu, odnosno prava interpretatora, proizvođača fonograma, proizvođača filmova, radiodifuznih organizacija, prava na ranije neobjavljena dela, prava izdavača, prava izdavača štampanih izdanja u vezi sa internet korišćenjem (u daljem tekstu: srodna prava) i sui generis prava kreatora baze podataka.

2. Ovaj zakon je u potpunosti usklađen sa sledećim direktivama Evropske unije:

2.1. Direktiva Saveta 93/83/EEZ od 27. septembra 1993., koja je imala za cilj da olakša prekogranični prenos audio-vizuelnih programa, odnosno satelitsko emitovanje i kablovsko reemitovanje;

2.2. Direktiva 2001/29/EZ od 22. maja 2001. o harmonizaciji određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacionom društvu;

2.3. Direktiva 2001/84/EZ od 27. septembra 2001. o pravu preprodaje u korist autora izvornog umetničkog dela;

2.4. Direktiva 96/9/EZ od 11. marta 1996. o zakonskoj zaštiti baza podataka;

2.5. Direktiva 2006/115/EZ od 12. decembra 2006. o pravu zakupa i pravu posluge i određenim pravima srodnim autorskom pravu u oblasti prava intelektualne svojine;

2.6. Direktiva 2004/48/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 29. aprila 2004. o sprovođenju prava intelektualne svojine;

2.7. Direktiva 2009/24/EZ, kodifikovana verzija od 23. aprila 2009. kojom je usklađeno evropsko zakonodavstvo u vezi sa zaštitom računarskih programa;

2.8. Direktiva 2011/77/EU od 27. septembra 2011. o trajanju zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava (SL L 265, 11.10.2011., str. 1–5) kojom je direktivom izmenjena Direktiva 2006/116/EZ od 12. decembra 2006.;

2.9. Direktiva 2012/28/EU od 25. oktobra 2012. o određenim dozvoljenim oblicima korišćenja dela siročadi;

2.10. Direktiva (EU) 2019/790 Evropskog parlamenta i Saveta od 17. aprila 2019. o autorskom i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmeni Direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ;

2.11. Direktiva 2014/26/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26. februara 2014. o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na on line korišćenje muzičkih dela na unutrašnjem tržištu;

2.12. Direktiva (EU) 2017/1564 Evropskog parlamenta i Saveta od 13. septembra 2017. o određenim dopuštenim upotrebama određenih dela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slepe, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korišćenju štampanih izdanja i o izmeni Direktive 2001/29/EZ o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacionom društvu;

2.13. Uredba (EU) 2017/1563 Evropskog parlamenta i Saveta od 13. septembra 2017. o prekograničnoj razmeni između Unije i trećih zemalja primeraka u dostupnom formatu određenih dela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slepe, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korišćenju štampanih izdanja;

2.14. Direktiva (EU) 2019/789 Evropskog parlamenta i Saveta od 17. aprila 2019. o utvrđivanju pravila o ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava koja se primenjuju na određene on line prenose organizacija za radiodifuziju i reemitovanja televizijskih i radio programa te o izmeni Direktive Saveta 93/83/EEZ.

Član 2. Delokrug primene

Odredbe ovog zakona su obavezujuće po sve javne institucije, relevantne nadležne institucije intelektualne svojine, autore kao i druga pravna i fizička lica, uključujući i one koji vrše javna ovlašćenja u skladu sa zakonima Republike Kosovo te imaju zakonske obaveze prema autorskim pravima.

Član 3. Definicije

1. Izrazi korišćeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. „Interpretator“ – su glumci, pevači, muzičari, igrači, instrumentalisti i druga lica, koji glumom pevanjem, jezikom gestova ili pokreta, recitacijom ili na bilo koji drugi način tumače dela autora ili izraze folklor, kao i pozorišni reditelj, dirigent orkestra, dirigent hora, majstor tona, te cirkuski i estradni umetnici;

1.2. „Fonogram“ – podrazumeva snimanje zvukova interpretacije ili drugih zvukova, ili predstavljanja zvukova, osim u obliku snimanja uključenog u kinematografsko ili drugo audiovizuelno delo;

1.3. „Proizvođač fonograma“ – je fizičko ili pravno lice koji preuzima inicijativu i odgovorno za realizaciju fonograma;

1.4. „Film“ – podrazumeva kinematografsko, audiovizuelno delo ili pokretne slike, praćeno sa ili bez zvuka ili vokalnih izraza;

1.5. „Audiovizuelna dela“ – prema ovom zakonu su kinematografska, televizijska i animirana dela, kratki muzički video zapisi sa fotografijama, reklamna dela, dokumentarni filmovi i druga audiovizuelna dela prikazana u nizu slika sa ili bez pratećeg zvuka, koji se mogu učiniti vidljivim i kada su praćeni zvucima i postanu zvučni pomoću odgovarajućeg uređaja, bez

obzira na fizički medijum na koji su snimljeni;

1.6. „Snimanje“ – je stavljanje dela ili predmeta srodnih prava u materijalni oblik, uključujući čuvanje u elektronskoj (računarskoj) memoriji, u dovoljno stabilnom obliku, iz kojeg se delo ili predmet srodnih prava može uočiti, reprodukovati ili saopštiti javnosti;

1.7. „Filmski producent“ – označava svako fizičko ili pravno lice koje inicira i odgovorno je za realizaciju prvog snimanja niza pokretnih slika sa ili bez zvuka;

1.8. „Računarski program“ – je skup instrukcija izraženih rečima, kodovima, šemama ili u bilo kom drugom obliku koji, kada su sadržani u mašinski čitljivom mediju, omogućavaju „računaru“ – elektronskom ili sličnom uređaju sposobnom za obradu informacija – da izvrši ili postigne određenu zadatak ili rezultat. Prema ovom zakonu, pojam „računarski program“ bez obzira na oblik ili način izražavanja obuhvata kako izvorni kod tako i predmetni kod, te i operativne sisteme i aplikativne programe, kao i njihov pripremni materijal za projektovanje;

1.9. „Kolektivno delo“ – podrazumeva delo u zbirci postojećih dela autora ili drugih materijala koji izorom, regulisanjem i usaglašavanjem svog sadržaja predstavljaju originalno intelektualno delo, i to: enciklopedije, rečnici, druge slične zbirke, novine, recenzije i druga periodična izdanja, antologije, zbirke citata, pesnička ili prozna dela, zbirke folklornih izreka, dokumenata i sudskih odluka;

1.10. „Baza podataka“ – označava kolekciju nezavisnih radova, podataka ili drugih materijala raspoređenih na sistematski ili metodičan način i zasebno dostupni elektronskim ili drugim sredstvima;

1.11. „Izvlačenje“ – znači trajni ili privremeni prenos celog ili značajnog dela sadržaja baze podataka na drugi medij na bilo koji način ili obliku;

1.12. „Ponovno korišćenje“ – označava svaki oblik činjenja dostupnim javnosti celog ili značajnog dela sadržaja baze podataka distribucijom primeraka davanjem u zakup putem Interneta ili drugih oblika emitovanja;

1.13. „Proizvođač baze podataka“ – označava fizičko ili pravno lice, koje može uživati sui generis zaštitu baza podataka, ako je sa njegove strane došlo do značajnog kvalitativnog i/ili kvantitativnog ulaganja u pribavljanju, verifikaciju ili predstavljanje sadržaja baze podataka;

1.14. „Reprodukcija“ – je izrada jednog ili više primeraka dela ili predmeta srodnih prava, bilo neposredno ili posredno, bilo privremeno ili trajno, u bilo kom obliku, u celini ili delimično, uključujući bilo koji audio ili video snimak, i privremeno ili trajno čuvanje dela ili predmeta srodnih prava na elektronskom mediju;

1.15. „Distribucija“ – označava zakonito činjenje dostupnim javnosti originala ili kopija dela ili predmeta srodnih prava prodajom ili drugim prenosom imovine;

1.16. „Davanje u zakup“ – podrazumeva činjenje dostupnim javnosti originala ili primeraka ili predmeta na ograničeni vremenski period i za neposrednu i posrednu imovinsku korist;

1.17. „Davanje na poslugu javnosti“ – podrazumeva činjenje dostupnim original ili kopiju dela ili predmeta srodnih prava na ograničeni vremenski period, a ne radi neposredne ili posredne imovinske koristi, kada se to vrši preko preduzeća koja su dostupna javnosti;

1.18. „Javna interpretacija“ – podrazumeva predstavljanje delova, neposredno ili tehničkim sredstvima, na mestu gde su prisutni članovi javnosti ili koje je dostupno javnosti;

1.19. „Radiodifuzivna organizacija“ – označava radio i/ili televizijsku organizaciju koja emituje

dela i predmete srodnih prava;

1.20. „Emitovanje“ – označava emitovanje žičnim ili bežičnim sredstvima za prijem od strane javnosti zvukova ili slika i zvukova ili njihovih predstavljanja; sa značenjem:

1.20.1. da je takvo emitovanje kodiranih signala „emitovanje“ kada sredstva za dekodiranje stavlja na raspolaganje javnosti radiodifuzna organizacija ili neko drugi uz njenu saglasnost;

1.20.2. „satelitsko emitovanje“ označava čin stavljanja pod kontrolu i odgovornost radiodifuzne organizacije, signala koji nose program radi prijema od strane javnosti u neprekidni komunikacioni lanac koji vodi prema satelitu i prema Zemlji.

1.21. „Satelit“ – znači svaki satelit koji radi u radio-frekvencijskom opsegu koji je, shodno zakonu o telekomunikacijama, rezervisan za emitovanje signala za prijem od strane javnosti ili je namenjen zatvorenoj komunikaciji baza-baze (od tačke do tačke). Međutim, u poslednjem slučaju, okolnosti pod kojima dolazi do pojedinačnog prijema signala, moraju biti uporedive sa onima koje se primenjuju u prvom slučaju;

1.22. „Kablovsko reemitovanje“ – istovremeno, neizmenjeno i neograničeno reemitovanje kablovskim ili mikrotalasnim sistemom za prijem originalnog emitovanja od strane javnosti, bez obzira na to kako operator usluge kablovskog reemitovanja prima signale koji prenose program od radiodifuzne organizacije u svrhu reemitovanja;

1.23. „Reemitovanje“ – znači istovremeno, neizmenjeno i neskrraćeno reemitovanje, osim kablovskog reemitovanja namenjenog za prijem od strane javnosti, početnog emitovanja televizijskih ili radio programa namenjenih za prijem od strane javnosti, kada je takvo početno emitovanje žičano ili vazdušno, uključujući satelitsko, ali ne putem onlajn emitovanja, pod uslovom da:

1.23.1. reemitovanje vrši strana koja nije radiodifuzna organizacija koja je izvršila početno emitovanje ili pod čijom kontrolom i odgovornošću je početno emitovanje izvršeno, bez obzira na to kako strana koja vrši reemitovanje prima signale koji prenose program od radiodifuzne organizacije za potrebe reemitovanja;

1.23.2. kada se reemitovanje vrši preko usluge pristupa Internetu, isto se odvija u upravljanoj okruženju.

1.24. „Upravljano okruženje“ – okruženje u kome operator usluge reemitovanja obezbeđuje bezbedno reemitovanje ovlašćenim korisnicima;

1.25. „Interaktivno činjenje dostupnim javnosti“ – podrazumeva činjenje dela ili predmeta srodnih prava dostupnim javnosti žičnim ili bežičnim putem na način koji omogućuje pojedincu individualni pristup delu sa mesta i u vreme koje on odabere;

1.26. „Javno saopštavanje“:

1.26.1. u vezi sa autorskim pravom, podrazumeva svako emitovanje dela javnosti, čiji se članovi nalaze u zemlji ili zemljama koje nisu u zemlji odakle potiče emitovanje, pod uslovom da takav čin nije čin emitovanja, reemitovanja, kablovskog reemitovanja ili interaktivno činjenje dostupnim javnosti;

1.26.2. u vezi sa pravom interpretatora i proizvođača fonograma, pored radnji navedenih u pod-podstavu 1.26.1. ovog člana, podrazumeva i predstavljanje fonograma tehničkim sredstvom na mestu gde su prisutni članovi javnosti ili mestu gde javnost ima pristup.

1.27. „Javnost“ – označava grupu koju čini značajan broj lica izvan normalnog kruga porodice i njenog najbližeg društvenog kruga. Nije bitno da li je grupa zapravo okupljena na jednom mestu; nebitno je da li članovi javnosti koji imaju mogućnost da prime dela ili predmete srodnih prava mogu da ih prime na istom mestu ili na različitim mestima, i u isto vreme ili u različito vreme;

1.28. „Organizacija kolektivnog upravljanja“ – označava svaku organizaciju koja je zakonom ili prenosom prava, licence ili nekog drugog ugovornog sporazuma ovlašćena da upravlja autorskim pravima ili pravima srodnim autorskom pravu, u ime više od jednog nosioca prava, sa jedinom ili primarnom svrhom kolektivne koristi tih nosilaca prava i koja ispunjava jedan ili oba od sledeća kriterijuma:

1.28.1. da je u posedu ili pod kontrolom njenih članova;

1.28.2. da je organizovana na neprofitnoj osnovi.

1.29. „Komercijalni nivo“ – podrazumeva takve radnje lica koje se vrše radi neposredne ili posredne indirektno komercijalne dobiti, isključujući radnje koje vrše krajnji potrošači koji postupaju savesno;

1.30. „Objavljivanje“ – stavljanje na raspolaganje javnosti primeraka dela ili predmeta srodnih prava uz saglasnost autora, odnosno nosioca srodnih prava, pod uslovom da je dostupnost ovih primeraka bila takva da ispunjava razumni zahtev javnosti, uzimajući u obzir prirodu dela, odnosno predmet srodnih prava;

1.31. „Kancelarija“ – označava Kancelariju za autorska i srodna prava, osnovana u skladu sa odredbama ovog zakona;

1.32. „Reprografska reprodukcija“ – podrazumeva faksimilnu reprodukciju dela u istom formatu, uvećanu ili umanjenju, sredstvima za fotokopiranje ili uz pomoć drugih sličnih tehnologija, osim onih izdavačkih; i reprodukciju u elektronskom ili bilo kom drugom mašinski čitljivom obliku;

1.33. „Direktno ubrizgavanje“ – podrazumeva tehnički proces kojim radiodifuzna organizacija prenosi svoje signale nosioca programa drugoj organizaciji na način da signali nosioca programa nisu dostupni javnosti tokom tog emitovanja;

1.34. „Usluga onlajn podrške“ – podrazumeva onlajn uslugu koja se sastoji u pružanju javnosti, od strane ili pod kontrolom i odgovornošću radiodifuzne organizacije, radio ili televizijskih programa istovremeno sa ili u određenom vremenskom periodu nakon njihovog emitovanja od strane radiodifuzne organizacije; kao i svaki materijal koji je pomoćni za takvo emitovanje;

1.35. „Istraživačka organizacija“ – označava univerzitet, uključujući njegove biblioteke, istraživački institut ili bilo koji drugi subjekat, čiji je primarni cilj sprovođenje naučnog istraživanja ili obavljanje obrazovnih delatnosti koje uključuju i sprovođenje naučnog istraživanja:

1.35.1. na neprofitnoj osnovi ili reinvestiranjem celokupne dobiti u svoja naučna istraživanja; ili

1.35.2. u sprovođenju državno priznate misije od javnog interesa.

1.36. „Dela siročadi“ – označava delo ili fonogram, u slučaju da niko od nosilaca prava na to dele ili fonogram nije identifikovan, ili čak i ako je identifikovana jedan ili više njih, ali nijedan od njih nije pronađen uprkos tome što je obavljena potpuna i razumna pretraga za nosiocima prava i registrovana u skladu sa ovim zakonom:

1.36.1.dela izdavana u obliku knjiga, stručnih časopisa, novina, časopisa ili drugih spisa;

1.36.2.kinematografska ili audiovizuelna dela i fonogrami;

1.36.3. kinematografska ili audiovizuelna dela i fonogrami koje su proizvele javne radiodifuzne organizacije do 31. decembra 2002. godine i uključene u njihove arhive, koje su zaštićene autorskom ili srodnim pravima i koje su po prvi put objavljene u Republici Kosovo ili u nedostatku objavljivanja, po prvi put su emitovani u Republici Kosovo;

1.36.4. dela i drugi zaštićeni predmeti koji su uključeni ili integrisani u, ili čine osnovni deo navedenih dela ili fonograma. Ako se ova dela ne objavljuju ili emituju, korisnici dela siročadi mogu da ih koriste samo ako: ih učini dostupnim javnosti bilo koji od korisnika dela siročadi (čak i u vidu davanja na poslugu) uz saglasnost nosilaca prava i razumno je pretpostaviti da se nosioci prava neće protiviti dozvoljenoj upotrebi iz člana 51. ovog zakona. Ovaj stav se primenjuje na dela i fonograme koji su deponovani u tim organizacijama pre 29. oktobra 2014. godine uključene u zbirke (fondu) biblioteka, obrazovnih ustanova, muzeja, arhiva i ustanova iz oblasti kinematografskog i audio nasleđa dostupnih javnosti, ako je fond već objavljen, čiji se nosilac ne može saznati niti ući u trag uprkos temeljnoj potrazi.

1.37.„Izvlačenje teksta i podataka“ – svaka automatizovana analitička tehnika koja ima za cilj analizu teksta i podataka u digitalnom obliku u svrhu generisanja informacija uključujući, ali ne ograničavajući se na modele, trendove i korelacije;

1.38.„Ustanova kulturnog nasleđa“ – označava biblioteku ili muzej koji je dostupan javnosti, arhiv ili ustanovu audio ili filmskog nasleđa;

1.39.„Štampano izdanje“ – označava zbirku koja se sastoji uglavnom od književnih dela novinarskog karaktera, ali koja može obuhvatiti i druga dela ili druge predmete i koje:

1.39.1.čine pojedinačni članak u okviru periodičnog ili redovnog ažuriranog izdanja pod jednim naslovom, kao što su novine ili časopisi od opšteg ili posebnog interesa;

1.39.2.ima za cilj da široj javnosti pruži informacije o novostima ili drugim temama;

1.39.3.objavljuje se u bilo kom mediju pod inicijativom, uređivačkom odgovornošću i kontrolom pružaoca usluge. Periodični časopisi objavljeni u naučne ili akademske svrhe, kao što su naučni časopisi, u smislu ovog zakona nisu štampana izdanja.

1.40.„Usluga informacionog društva“ – označava svaku uslugu informacionog društva, svaku uslugu koja se pruža uz naknadu, na daljinu, elektronskim putem i na individualni zahtev primaoca usluga;

1.41.„Pružalac usluge distribucije sadržaja na Internetu“ – označava pružaoca usluge informacionog društva čija je glavna svrha ili jedna od glavnih svrha čuvanje i davanje pristupa javnosti velikom broju dela zaštićenih autorskim pravom ili drugih zaštićenih predmeta koje postavljaju njegovi korisnici, koje organizuje i promovise radi dobiti. Pružaoci usluga, kao što su neprofitne onlajn enciklopedije, neprofitne obrazovne i naučne riznice, platforme za razvoj i distribuciju softvera otvorenog koda, provajderi usluga elektronskih komunikacija, onlajn tržnica, klad (cloud) usluge od preduzeća do preduzeća i klad (cloud) usluge koje korisnicima omogućavaju da otpremaju sadržaj za svoje lične korišćenje, u smislu ovog zakona nisu „pružaoci usluga distribucije sadržaja na Internetu“;

1.42.„Originalno umetničko delo“ – podrazumeva svako umetničko delo, kao što su fotografije,

kolaži, slike, crteži, gravure, grafike, litografije i skulpture, dela primenjene umetnosti kao što su tapiserije, keramika i staklo i fotografska dela, pod uslovom da ih je izradio sam autor ili su kopije koje se smatraju originalnim umetničkim delima. Kopije umetničkih dela smatraće se originalnim delima ako ih u ograničenom broju izradi sam autor ili pod njegovim ovlašćenjem. Kopije umetničkih dela koje su numerisane, potpisane ili na drugi način propisno ovlašćenje od strane autora, smatraju takvim kopijama;

1.43. „Nezavisni subjekat upravljanja“ – označava svaku organizaciju koja je ovlašćena zakonom ili imenovanjem, licencom ili drugim ugovornim sporazumom da upravlja autorskom ili srodnim pravima u ime više od jednog nosioca, za kolektivnu korist tih nosilaca prava, kao svoju jedinu ili glavnu svrhu, a koja nije:

1.43.1. ni u vlasništvu ni pod kontrolom, neposredno ili posredno, u celosti ili delimično, nosilaca prava;

1.43.2. organizovana na profitnoj osnovi.

1.44. „Nosilac prava“ – označava svako lice ili subjekat koji poseduje autorsko ili srodno pravo, ili po osnovu ugovora o licenci ili po zakonu ima pravo na deo prihoda od prava;

1.45. „Član“ – označava nosioca prava ili subjekat koji predstavlja nosioce prava, uključujući druge organizacije kolektivnog upravljanja i udruženja nosilaca prava, koji ispunjavaju uslove članstva u organizaciji kolektivnog upravljanja i koje ista prihvata;

1.46. „Statut“ – znači memorandum i odredbe udruženja, statut, pravila ili osnivačka dokumenta organizacije kolektivnog upravljanja;

1.47. „Generalna skupština članova“ – označava organ u organizaciji kolektivnog upravljanja, u kome članovi učestvuju i ostvaruju pravo glasa, bez obzira na pravni oblik organizacije;

1.48. „Prihodi od prava“ – podrazumeva prihode koje prikuplja organizacija kolektivnog upravljanja u ime nosilaca prava, bilo da potiču iz isključivog prava, prava na nagradu ili prava na naknadu;

1.49. „Tarifa upravljanja“ – označava sume koje naplaćuje, odbija ili nadoknađuje organizacija kolektivnog upravljanja od prihoda od prava ili od prihoda koji proizilaze iz ulaganja prihoda od prava, za pokrivanje troškova upravljanja autorskom ili srodnim pravima;

1.50. „Ugovor o zastupanju“ – podrazumeva svaki sporazum između organizacija kolektivnog upravljanja prema kojem jedna organizacija kolektivnog upravljanja ovlašćuje drugu organizaciju kolektivnog upravljanja da upravlja pravima koje ona zastupa, uključujući sporazum sklopljen shodno čl. 114. i 115. ovog zakona;

1.51. „Korisnik“ – označava svako lice ili subjekat koji obavlja radnje koje su predmet ovlašćenja nosilaca prava, nadoknade nosilaca prava ili plaćanja naknade nosiocima prava i ne deluje u svojstvu potrošača;

1.52. „Repertoar“ – označava dela u vezi sa kojima organizacija kolektivnog upravljanja upravlja pravima;

1.53. „Licenciranje“ – za potrebe ovog zakona označava:

1.53.1. pravo koje organizacija kolektivnog upravljanja daje korisniku na korišćenje autorskog prava i srodnih prava;

1.53.2. davanje dozvole organizacijama kolektivnog upravljanja od strane

resornog ministra kulture za kolektivno ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava;

1.54. „Licenciranje prava“ – za potrebe ovog zakona označava upotrebnu dozvolu ili dozvolu za obavljanje radnje sa zaštićenim objektom/predmetom koja bi inače bila zabranjena;

1.55. „Multi-teritorijalna licenca“ – označava licencu koja pokriva teritoriju više od jedne zemlje;

1.56. „Dovoljna količina“ – označava količinu koja zadovoljava razumne potrebe javnosti za kopijama zvučnog zapisa;

1.57. „Osobe sa oštećenjem vida ili smetnjama u čitanju“ – označavaju osobe koje zbog fizičkog ili mentalnog oštećenja ili poremećaja opažanja nisu u stanju da čitaju književna dela, čak i uz pomoć vizuelnog pomagala, u istoj meri kao osobe bez takvog oštećenja ili invaliditeta;

1.58. Korisnik je, bez obzira na bilo kakav drugi invaliditet, osoba koja:

1.58.1. je slepa;

1.58.2. ima oštećenje vida koje se ne može poboljšati tako da se osobi pruži vizuelna funkcija suštinski jednaka onoj osobi bez takvog oštećenja i koja usled toga nije u stanju da čita štampana dela na istom nivou kao osoba bez takvog oštećenja;

1.58.3. ima poremećaj opažanja ili smetnje u čitanju i usled toga nije u stanju da čita štampana dela u suštini na isti način kao osoba bez takvog poremećaja; ili

1.58.4. inače nije u stanju, zbog fizičkog invaliditeta, da drži ili rukuje knjigom ili da fokusira ili pomera oči do mere koja bi inače bila prihvatljiva za čitanje.

1.59. „Kopija u dostupnom formatu“ – podrazumeva kopiju dela ili drugog zaštićenog predmeta koji na alternativni način ili oblik daje korisniku pristup delu ili drugom predmetu, uključujući omogućavanje takvoj osobi da ima što moguć i udobniji pristup kao osoba sa oštećenim vidom ili smetnjama u čitanju;

1.60. „Ovlašćeni subjekat“ – označava subjekat koji je ovlašćen ili priznat od strane Republike Kosovo da pruža obrazovanje, nastavnu obuku, prilagođeno čitanje ili pristup informacijama za osobe sa oštećenjem vida ili smetanja u čitanju na neprofitnoj osnovi. Takođe uključuje javnu ustanovu ili neprofitnu organizaciju koja pruža iste usluge korisnicima kao jednu od svojih glavnih aktivnosti, institucionalnih obaveza ili kao deo svojih misija od javnog interesa;

1.61. „Tehnološke mere“ – označava svaku tehnologiju, uređaj ili element koji je dizajniran da spreči ili ograniči radnje u normalnom toku svog rada, u vezi sa delima ili predmetima srodnih prava, koji nisu ovlašćeni od strane nosioca prava;

1.62. „Informacije o upravljanju pravima“ – podrazumeva svaku informaciju koju je dao autor ili drugi nosilac prava koja identifikuje delo ili predmete srodnih prava, autora ili drugog nosioca prava, ili informacije o uslovima korišćenja dela ili zaštićenog predmeta, kao i brojeve i kodove koje predstavljaju takve informacije.

Član 4.

Odnos između autorskog i srodnih prava

1. Zaštita srodnih prava utvrđena ovim zakonom ne dotiče i ni na koji način ne utiče na zaštitu autorskog prava.

2. Zaštita autorskog prava i različitih kategorija srodnih prava je takođe nezavisna jedna od druge

u smislu da, kada je isto fizičko ili pravno lice nosilac više od jedne vrste autorskog prava i svakog srodnog prava, isti, osim ako nije drugačije predviđeno ovim zakonom, uživa i može ostvarivati ta prava odvojeno i nezavisno jedno od drugog.

3. Odredbe ovog zakona se slično ili shodno primenjuju i na srodna prava, u odnosu na:

- 3.1. elemente autorskog prava;
- 3.2. koautorstvo i autorstvo kolektivnih i povezanih dela;
- 3.3. pretpostavku autorstva;
- 3.4. dela nastala u radnom odnosu;
- 3.5. neotuđivo pravo na pravičnu naknadu nakon što su svoja prava davanja u zakup preneli na proizvođača;
- 3.6. prenos i licenciranje imovinskog prava;
- 3.7. autorsku naknadu i pravo na reviziju neproporcionalne naknade, obavezu transparentnosti i jednostrani raskid autorskog ugovora;
- 3.8. pravičnu naknadu u pogledu reprodukcija na papiru ili na bilo kom sličnom mediju izvršena upotrebom bilo koje vrste fotografske tehnike ili bilo kog drugog procesa sa sličnim efektima, izuzev muzičkih partitura i u pogledu reprodukcija u bilo kom mediju od strane fizičkog lica za privatnu upotrebu i za svrhe koje nisu neposredno ili posredno komercijalne prirode;
- 3.9. odnos između autorskog prava i vlasništva nad fizičkim predmetom u kome je delo izraženo, bilo u originalnom obliku ili u bilo kom obliku kopiranja;
- 3.10. ograničenja autorskog prava;
- 3.11. računanje početka zaštite i efekta prestanka trajanja zaštite autorskog prava, kao i prenosa autorskog prava;
- 3.12. gašenje prava distribucije prvom prodajom ili drugim vidom prenosa svojine originalnog dela ili njegove kopije, koji je izvršio autor ili po njegovom ovlašćenju.

POGLAVLJE II. AUTORSKO PRAVO

POTPOGLAVLJE I. PREDMET ZAŠTIĆEN AUTORSKIM PRAVOM

Član 5. Zaštićena dela

1. „Delo“ podrazumeva svako stvaralaštvo iz oblasti književnosti, umetnosti ili nauke koje je originalno, u smislu da je autorova sopstvena intelektualna tvorevina. Neće se primenjivati nikakvi drugi kriterijumi da bi se takvo stvaralaštvo kvalifikovalo kao delo.

2. Zaštita autorskog prava prostire se na svako delo, bez obzira na način i oblik njegovog izražavanja, namenu, značaj ili estetsku vrednost, kao što su:

- 2.1. književna dela (pisana ili usmena);

- 2.2. pisana dela kao što su tekstovi u knjigama, brošure i drugi tekstovi iz naučne i stručne oblasti kao i računarski programi;
 - 2.3. dramska i dramsko-muzička dela;
 - 2.4. muzička dela, sa rečima ili bez reči;
 - 2.5. koreografska i pantomimska dela;
 - 2.6. kinematografska dela i druga audiovizuelna dela (u daljem tekstu zajedno: „audiovizuelna dela“);
 - 2.7. dela likovne umetnosti, kao što su slike, crteži, skulpture, instalacije, javna umetnost i druga, kao i dela primenjene umetnosti;
 - 2.8. dela arhitekture;
 - 2.9. fotografska dela, uključujući dela izražena bilo kojim procesom sličnim fotografiji;
 - 2.10. karte, planovi, skice i trodimenzionalna dela koja se odnose na geografiju, topografiju, arhitekturu i druge nauke.
3. Svaki deo ili drugi element dela (uključujući naslov ili lik izražen u njemu), koji sam po sebi predstavlja intelektualnu tvorevinu, biće zaštićen kao takav autorskim pravom. Upotreba naslova dela nije dozvoljena ako je taj naslov ranije korišćen za istu vrstu dela, ako ovaj naslov stvara zabunu o autorstvu dela.
4. Ne dovodeći u pitanje zaštitu autorskog prava na originalna dela, autorskim pravom štite se i ona izvedena dela i zbirke koje su zasnovane na jednom ili više postojećih dela i/ili bilo kom drugom materijalu; posebno:
- 4.1. prevodi, prilagođavanja, beleške, muzičke obrade i druge slične transformacije folklornih dela ili izražavanja, pod uslovom da su rezultat intelektualnog stvaralaštva (izvedena dela);
 - 4.2. zbirke dela, kao što su enciklopedije i antologije, kao i zbornici drugih materijala ili podataka, bez obzira da li su zaštićeni ili ne, uključujući baze podataka, pod uslovom da su, zbog izbora ili uređenja sadržaja, rezultat intelektualnog stvaralaštva.
5. Autorskoppravna zaštita baza podataka ne odnosi se na sadržaj baza podataka i ne utiče na prava koja postoje u samim sadržajima.
6. Autorskoppravna zaštita baze podataka ne primenjuje se na računarske programe koji se koriste u kreiranju ili radu elektronski dostupnih baza podataka.

Član 6.

Stvaranja i drugi objekti koji nisu zaštićeni autorskim pravom

1. Autorskoppravnom zaštitom nisu obuhvaćeni službeni tekstovi zakonodavne, upravne i sudske prirode i službeni prevodi tih tekstova.
2. Autorskoppravna zaštita ne uključuje:
 - 2.1. ideje, postupke, metode rada ili matematičke koncepte kao takve (ali samo njihova originalna izražavanja);
 - 2.2. folklorna izražavanja;

2.3. vesti dana, samo činjenice i podatke kao takve (ali samo u njihovoj originalnoj prezentaciji). Različite informacije koje imaju karakter običnih medijskih izveštaja mogu se reprodukovati tek nakon što prođe najmanje dvanaest (12) sati od njihovog objavljivanja.

POTPOGLAVLJE II. AUTORSTVO I VLASNIŠTVO NAD AUTORSKIM PRAVIMA

Član 7. Autorstvo

Autor je fizičko lice koje je stvorilo delo.

Član 8. Pretpostavka autorstva

1. Autorom se smatra lice čije su ime, odnosno naziv, pseudonim ili znak na uobičajen način naznačen na delu, dok se ne dokaže drukčije.
2. Kada se delo objavi anonimno ili pod pseudonimom na način koji ne omogućava utvrđivanje identiteta autora, izdavač, čije se ime nalazi na delu, smatra se, dok se ne dokaže suprotno, da zastupa autora i u tom svojstvu ima pravo da štiti i primenjuje autorska prava. Odredbe ovog stava prestaju se primenjivati kada autor otkrije svoj identitet i dokaže svoje pravo na autorstvo svog dela.
3. Fizičko ili pravno lice, čije se ime na uobičajen način pojavljuje u audiovizuelnom delu, smatraće se proizvođačem dela dok se ne dokaže drukčije.

Član 9. Autorsko pravo na koautorska dela

1. Autorsko pravo na delo koje je rezultat zajedničkog stvaralačkog zalaganja dva ili više autora pripada tim autorima (koautorima), bez obzira da li delo čini nedeljivu celinu ili se sastoji od samostalnih delova.
2. Odnosi među koautorima uređuju se ugovorom. U nedostatku takvog ugovora, koautori zajednički uživaju autorsko pravo nad delom i odgovarajuća naknada će se podeliti između njih, srazmerno njihovim doprinosima, pod uslovom da se oni mogu odrediti. Kada se doprinosi koautora ne mogu utvrditi, naknada se deli na jednake delove.
3. Ako ugovorom koautora nije drugačije predviđeno, oni će zajednički ostvarivati autorska prava na koautorskom delu. Međutim, ako se koautorski doprinos može koristiti i nezavisno od drugih delova dela, u vezi sa tim delom dela, osim ako nije drugačije predviđeno ugovorom između koautora, takav koautor takođe može ostvarivati samo autorska prava u pogledu svog dela. Međutim, za uključivanje u drugo delo, takvog dela koautorskog dela koji se može samostalno koristiti, potrebno je ovlašćenje ostalih koautora.
4. Koautor se može odreći korišćenja svog dela prava. Izjavom o odricanju njegov deo biće prenet na ostale koautore.

Član 10. Autorsko pravo na izvedenim delima

1. Prevodioci i autori drugih izvedenih dela uživaju autorsko pravo na prevode, prilagođavanja, uređenja ili druge transformacije koje su izvršili.
2. Prevod ili drugo izvedeno delo može nastati samo ako autor originalnog dela to ovlasti. Autorska

prava prevodioca ili autora drugog izvedenog dela ne krše autorska prava originalnog dela koje je prevedeno, prilagođeno, uređeno ili na drugi način transformisano.

Član 11.

Autorsko pravo na zbirkama i sažecima

1. Autori zbirki ili sažetaka navedenih u članu 5. podstav 4.2. ovog zakona uživaju autorsko pravo na navedena dela.

2. Delo zaštićeno autorskim pravom može biti uključeno u zbirku ili sažetak samo ako to ovlasti njegov autor ili drugi nosilac autorskog prava. Autorska prava sastavljača ne krše autorska prava bilo kog dela uključenog u zbirku ili zbornik.

3. Autorskoppravna zaštita zbiraka i sažetak ne obuhvata njihov sadržaj. Autori i vlasnici drugih prava predviđenih ovim zakonom, čija su zaštićena dela ili produkcije uključene u zbirku ili sažetak, imaju pravo da ostvaruju svoje autorsko ili srodno pravo na ovim delima ili drugim produkcijama, respektivno, nezavisno od zbirke ili sažetka.

Član 12.

Autorsko pravo na kolektivnim delima

1. Fizičko lice na čiju inicijativu i pod čijim rukovodstvom je nastalo kolektivno delo (kao što su enciklopedija, rečnik, drugi slični zbornici, novine, prikazi i druga periodična izdanja) i u čije ime je objavljeno, uživa pravo autora kao sledbenik kreativnog doprinosa dela, kao da je autor dela. Takvo lice ili subjekat ima pravo da postavi ili naznači svoje ime ili oznaku, i da zahteva da se njegovo ime navede, u vezi sa bilo kojom javnom upotrebom kolektivnih dela.

2. U smislu ovog člana, „kolektivni rad“ označava delo nastalo kao rezultat više različitih doprinosa, koji su u celini dela ujedinjeni na način da je njihovo identifikovanje nemoguće ili veoma teško postići.

3. Ako ugovorom između autora i fizičkog lica iz stava 1. ovog člana nije drugačije ugovoreno, autori tih dela uključenih u kolektivno delo koji se mogu identifikovati kao autori njihovih dela, zadržavaju prava na delima predviđenih ovim zakonom i mogu ih koristiti nezavisno od kolektivnog dela u celini.

4. Izuzetno od odredbe stava 3. ovog člana, isključivi prenos prava korišćenja određenog dela ne sprečava autora da to delo koristi u zbirci svojih izabranih dela, ili u zbirci svih svojih dela.

Član 13.

Autorsko pravo na dela stvorena u radnom odnosu

1. Kada zaposleni stvara delo tokom trajanja radnog odnosa izvršavajući svoje radne obaveze, prema uputstvima poslodavca, osim ako ugovorom nije drugačije određeno, poslodavac ima pravo da ostvaruje imovinska prava na stvorenom delu na period od deset (10) godina od završetka dela.

2. Stav 1. ovog člana primenjuje se samo kada se delo koristi u okviru normalnih delatnosti poslodavca predviđenih u vreme sklapanja ugovora o autorskim obavezama.

3. Izuzetno od odredaba iz stava 1. ovog člana, zaposlenom će se vratiti autorska prava pre isteka tog roka, u slučaju smrti poslodavca, odnosno u slučaju likvidacije poslodavca kao pravnog lica.

4. Ako poslodavac ne koristi imovinska prava na tom delu, ili ih koristi u zanemarljivoj meri, zaposleni autor ima pravo da traži od poslodavca da ta prava prenese na njega, uz naknadu troškova.

5. Ukoliko nije drugačije ugovoreno između autora kao zaposlenog i poslodavca, zaposleni, kao autor dela, ima pravo da zahteva od poslodavca dodatnu naknadu, ako je njegova plata

očigledno nesrazmerna prihodima i uštedama ostvarenim zbog korišćenje dela.

6. Zaposleni autor zadržava autorsko pravo za svako delo koje nije stvoreno u prilikom vršenja svojih radnih obaveza, kao i za svako korišćenje dela stvorenog u okviru njegovih radnih obaveza koje nije obuhvaćeno uobičajenim delatnostima poslodavca iz stava 2. ovog člana.

7. U slučaju kolektivnih dela, st. 2. do 6. ovog člana se ne primenjuju.

8. Kada zaposleni stvori računarski program ili bazu podataka prilikom vršenja svojih dužnosti ili prilikom sprovođenja instrukcija koje mu je dao poslodavac, poslodavac ima isključivo pravo da ostvaruje sva imovinska prava na programu koji je stvoren na ovaj način, osim ako ugovorom nije drugačije određeno.

Član 14.

Autorsko pravo na audiovizuelnim delima

1. Koautorima audiovizuelnog dela smatraju se sledeća lica:

1.1. glavni režiser;

1.2. autor scenarija;

1.3. autor dijaloga;

1.4. kompozitor svakog muzičkog dela (sa ili bez reči) stvorenog posebno za audiovizuelno delo;

1.5. drugi potencijalni autori koji kreativno doprinose audiovizuelnom delu

2. Koautorom audiovizuelnog dela smatra se i autor već postojećeg dela koje je ugrađeno u audiovizuelno delo.

3. Izuzev slučajeva kada je ugovorom drugačije određeno, zaključivanje ugovora od strane autora o stvaranju audiovizuelnog dela podrazumeva prenos prava, u zamenu za pravičnu naknadu od koje se ne može odreći, od strane koautora i proizvođača ovog dela korišćenje ovih isključivih prava: prava reprodukcije, davanja u zakup, distribucije, davanja na posluđu javnosti, javne interpretacije, emitovanja, javnog komuniciranja, interaktivno činjenje dostupnim javnosti i prava titlova i sinhronizacije.

4. Izuzetno od odredaba stava 3. ovog člana, kada autori prenose pravo davanja u zakup na proizvođače audiovizuelnih dela, zadržavaju neotuđivo pravo na pravičnu naknadu za svako davanje u zakup. Autori muzičkih dela uključenih u audiovizuelno delo takođe imaju pravo na pravičnu naknadu za javnu interpretaciju, emitovanje i javno objavljivanje dela. Naknada za ova neotuđiva prava može se ostvariti samo preko organizacije kolektivnog upravljanja.

5. Glavna kopija filma (negativi, originalni snimak) ne može se uništavati bez saglasnosti autora i drugih nosilaca imovinskih prava na filmu.

6. Producent ima pravo da naznači svoje ime ili naziv i da zahteva da se ono naznači ili označi za bilo kakvu javnu upotrebu dela.

POTPOGLAVLJE III. USLOVI ZA AUTORSKOPRAVNU ZAŠTITU

Član 15.

Automatska zaštita autorskog prava bez ikakve formalnosti

Autori uživaju autorskopravnu zaštitu za svoja dela samom činjenicom da su delo stvorili. Za postojanje i primenu autorskog prava ne zahteva se registracija dela ili bilo koja druga formalnost.

Član 16.

Lica koja uživaju autorskopravnu zaštitu

1. Zaštitu autorskim pravom uživa:

- 1.1. autor koji je državljanin Republike Kosovo ili ima prebivalište u Republici Kosovo;
- 1.2. autor dela objavljenih po prvi put u Republici Kosovo, bez obzira na njegovu nacionalnost ili prebivalište;
- 1.3. autor audiovizuelnih dela, čiji producent ima prebivalište ili sedište u Republici Kosovo;
- 1.4. autor arhitektonskih dela podignutih u Republici Kosovo ili drugih umetničkih dela ugrađenih u zgradu ili drugu strukturu koja se nalazi u Republici Kosovo.

2. Takođe će se smatrati da je delo objavljeno po prvi put u Republici Kosovo, ako je objavljeno u Republici Kosovo u roku od trideset (30) dana od datuma njegovog prvog objavljivanja u drugoj zemlji.

Član 17.

Odnos između autorskog prava i svojine nad fizičkim stvarima

Autorsko pravo postoji nezavisno od bilo kakvog svojinskog prava nad fizičkim objektom u kome je delo izraženo.

POTPOGLAVLJE IV. MORALNA PRAVA

Član 18.

Pravo prvog objavljivanja

1. Autor ima pravo da odluči kada i kako želi da po prvi put objavi svoje delo.
2. Pre objavljivanja dela, svaka informacija o njegovom sadržaju mogu se dati javnosti samo uz saglasnost autora.
3. U slučaju kada se o delu saznalo nakon smrti autora, u nedostatku bilo kakvih dokaza o suprotnom, pretpostavlja se da je autor nameravao da svoje delo učini javnim.

Član 19.

Pravo na priznavanje autorstva i naznačenje imena autora

1. Bez obzira na imovinska prava autora, i nakon prenosa ili licenciranja ovih prava, autor ima pravo da zahteva da mu se prizna autorstvo na njegovom delu.
2. Pravo na traženje priznanja autorstva obuhvata i pravo autora da bude naznačen, koliko je to

moguće, u primercima ili prilikom svakog javnog korišćenja upotrebom svog dela, u skladu sa prirodom dela i njegovom upotrebom.

3. Autor ima pravo da zahteva da se njegovo delo objavi i koristi anonimno ili pod pseudonimom.

Član 20. Pravo na integritet

Bez obzira na imovinska prava autora, čak i nakon prenosa ili licenciranja ovih prava, autor ima pravo da se suprotstavi svakom izobličavanju, sakaćenju ili drugoj modifikaciji, ili drugoj ponižavajućoj radnji u odnosu na njegovo delo.

Član 21. Pravo na pokajanje

1. Na osnovu valjanog razloga, kao što su promene njegovih stavova ili okolnosti, autor ima pravo da zabrani dalje korišćenje svog objavljenog dela (pravo povlačenja ili pokajanja). Međutim, dužan je da nosiocu licence plati svaku štetu prouzrokovanu time.

2. Pravo pokajanja ne važi u slučaju dela stvorenog ugovorom o delu ili po nalogu. U slučaju takvih dela, autor može samo da zahteva da se njegovo ime ne prikazuje ili naznačuje na primercima ili prilikom korišćenja dela.

3. Kada autor, nakon što ostvari pravo pokajanja, ovlasti korišćenje istog dela ili dela suštinski sličnog istom delu, dužan je da ga ponudi nosiocu licence koji je imao pravo korišćenja dela pre ostvarivanja prava povlačenja radi obnavljanja ugovora o licenci pod istim ili suštinski sličnim uslovima, respektivno, kako je prvobitno dogovoreno.

4. Odredbe ovog člana ne primenjuju se na računarske programe, audiovizuelna dela i baze podataka.

Član 22. Ostvarivanje moralnih prava

1. Moralna prava autora ne mogu se preneti u vidu prenosa prava ili licencom.

2. Saglasnost autora da izvrši radnju koja bi inače mogla narušiti njegovo pravo na integritet smatraće se načinom ostvarivanja ovog prava i obavezuje autora.

POTPOGLAVLJE V. ISKLJUČIVA IMOVINSKA PRAVA AUTORA

Član 23. Isključiva imovinska prava

1. Osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno, autor posebno ima sledeća isključiva prava da ovlasti ili zabrani korišćenje svog dela:

1.1. pravo na reprodukciju;

1.2. pravo na distribuciju;

1.3. pravo na davanje u zakup;

1.4. pravo na javnu interpretaciju;

- 1.5. pravo na emitovanje;
- 1.6. pravo na javno saopštavanje;
- 1.7. pravo na reemitovanje;
- 1.8. pravo na kablovsko reemitovanje;
- 1.9. pravo na javno saopštavanje putem zvučnika ili svakog drugog analognog instrumenta koji prenosi znakove, zvukove ili slike, prenošenje dela;
- 1.10. pravo na interaktivno činj enje dela dostupnim javnosti;
- 1.11. pravo na prevod;
- 1.12. pravo na prilagođavanje (pravo na izradu izvedenog dela).

2. Kao što je predviđeno članom 31. ovog zakona, autori, u određenim slučajevima, imaju isključivo pravo da ovlaste ili zabrane davanje na poslug u, dok u drugim slučajevima imaju pravo samo na pravičnu nagradu za davanje na poslug u.

3. Isključivo pravo davanja u zakup predviđeno podstavom 1.3. ovog člana ne primenjuje se u odnosu na arhitektonska dela i dela primenjene umetnosti.

Član 24. Prestanak prava na distribuciju

1. Pravo na distribuciju iz člana 23. podstav 1.2. ovog zakona gasi sa prvom prodajom ili prenosom svojine nad originalom ili primercima dela na teritoriji Republike Kosovo.

2. Pravo davanja u zakup i davanja na poslug u ne prestaje prvom prodajom ili drugim prvim prenosom svojine originala ili kopije dela.

Član 25. Neotuđivo pravo na naknadu autorima sačuvano nakon prenosa isključivog prava davanja u zakup

Kada je autor preneo ili licencirao svoje pravo davanja u zakup iz člana 23. podstav 1.3. ovog zakona, u pogledu audiovizuelnog dela, odnosno fonogramom na proizvođača audiovizuelnog dela, odnosno fonograma, autor zadržava pravo na pravičnu naknadu od davanja u zakup. Od ovog prava se ne može odreći i ne može se otuđiti, te može se ostvariti samo preko organizacije kolektivnog upravljanja.

Član 26. Komunikacija sa javnošću putem satelita

1. Čin komunikacije sa javnošću putem satelita dešava se samo na Kosovu gde se, pod kontrolom i odgovornošću radiodifuzne organizacije, signali nosioca programa uvedeni sa teritorije Kosova u neprekidan komunikacijski lanac koji vodi prema satelitu i od satelita prema Zemlji.

2. Kada se akt komunikacije sa javnošću putem satelita odvija u drugoj zemlji, koja ne nudi nivo zaštite predviđen ovim zakonom:

- 2.1. ako se signali koji prenose program emituju satelitu sa priključne pozicije koja se nalazi u drugoj zemlji, smatraće se da je taj čin komunikacije sa javnošću putem satelita dogodio u toj drugoj zemlji i prava se ostvaruju nad osobom koja upravlja priključnom stanicom;

2.2. ako se ne koristi priključna stanica koja se nalazi u drugoj zemlji, a radiodifuzna organizacija osnovana na Kosovu naručila čin komunikacije sa javnošću putem satelita, smatraće se da je taj čin dogodio na Kosovu i prava se ostvaruju nad organizacije emitovanja.

Član 27.

Ostvarivanje prava kablovskog reemitovanja

1. Pravo na reemitovanje iz člana 23. podstav 1.7. ovog zakona i pravo na kablovsko reemitovanje iz člana 23. podstav 1.8. ovog zakona mogu se ostvariti samo preko organizacije kolektivnog upravljanja. Visina naknade za ovlašćenje koje daje organizacija kolektivnog upravljanja utvrđuje se na osnovu svake uplate koju članovi publike moraju platiti operaterima kablovske mreže za njihove relevantne usluge i operaterima usluga reemitovanja.

2. Za određivanje visine naknade i drugih uslova, kao i za rešavanje eventualnih sporova između zainteresovanih strana primenjuju se čl. 122. i 123. ovog zakona.

3. Naknada iz stava 1. ovog člana:

3.1. naplaćuje organizacija kolektivnog upravljanja kojoj je ova funkcija poverena zajedničkim sporazumom predstavnika nosilaca prava, a u nedostatku sporazuma, organizaciju kolektivnog upravljanja utvrđuje Kancelarija;

3.2. nakon odbitka tekućih troškova upravljanja, osim ako nije drugačije predviđeno sporazumom između predstavnika nosioca prava, tri (3) meseca pre kraja svake kalendarske godine, raspodeliće se na sledeći način:

3.2.1. u slučaju televizijskih programa, šezdeset odsto (60%) autorima ili drugim nosiocima autorskog prava na audiovizuelna dela, trideset odsto (30%) interpretatorima audiovizuelnih dela, pet odsto (5%) interpretatorima čije su interpretacije snimljene u fonogramima i pet odsto (5%) proizvođačima fonograma;

3.2.2. u slučaju kablovskog reemitovanja radio programa, trideset odsto (30%) autorima ili drugim nosiocima autorskih prava na muzička dela, deset odsto (10%) autorima ili drugim nosiocima autorskih prava na književna dela, trideset odsto (30%) interpretatorima i trideset odsto (30%) proizvođačima fonograma.

4. Organizacija kolektivnog upravljanja iz stava 3. podstav 3.1. ovog člana, po odbitku relevantnih troškova, preneće delove naknade na nosioce prava iz stava 3. podstav 3.2. ovog člana, dok drugi deo koji pripada vlasnicima prava koje ona ne zastupa, na organizaciju kolektivnog upravljanja ili drugim predstavničkim subjektima nosilaca navedenih prava.

Član 28.

Emitovanje programa putem direktnog ubrizgavanja

1. Kada radiodifuzna organizacija direktnim ubrizgavanjem emituje svoje signale nosioca programa distributeru signala, kada sama radiodifuzna organizacija istovremeno ne emituje one signale koji emituju program direktno javnosti, a distributer signala emituje javnosti one signale nosioca programa, smatra se da radiodifuzna organizacija i distributer signala učestvuju u jednom činu komunikacije sa javnošću za koji dobijaju ovlašćenje od nosilaca prava.

2. Kada radiodifuzna organizacija svoje televizijske signale ili radio programe koji sadrže autorsko delo emituje direktno javnosti i pri tome izvrši početni čin emitovanja, a istovremeno te signale emituje drugim radiodifuznim organizacijama putem tehničkih postupaka direktnog ubrizgavanja signala, emitovanja koje obavljaju druge radiodifuzne organizacije smatraju se posebnim činom komunikacije sa javnošću putem reemitovanja, dok se početni čin prenosa smatra emitovanjem.

Član 29.**Usluge onlajn podrške radiodifuzne organizacije**

1. Radiodifuzna organizacija pruža uslugu onlajn podrške korisnicima zajedno sa uslugom emitovanja u jasnom i zavisnom odnosu sa programom emitovanja, pri čemu korisnici mogu pristupiti usluzi onlajn podrške odvojeno od usluge emitovanja i bez uslova koji se odnose na to.

2. Davanje pristupa autorskim delima sadržanim u radio-televizijskom programu ili delima koja nisu povezana sa nekim emitovanim programom radiodifuzne organizacije, kao što je pristup određenim muzičkim ili audiovizuelnim delima ili muzičkim albumima ili video sadržaju putem usluge video na zahtev, je ne smatra se uslugom onlajn podrške.

Član 30.**Primena načela zemlje porekla za usluge onlajn podrške**

1. Čin saopštavanja dela i drugih zaštićenih predmeta javnosti, žičnim ili bežičnim putem, i činjenja dostupnim javnosti dela ili drugih zaštićenih predmeta, žičnim ili bežičnim putem, na način da im pripadnici javnosti mogu pristupiti sa mesta i u vreme koje oni sami odaberu, što se dešava kada se pruže javnosti:

1.1. radio programi;

1.2. televizijski programi, i to:

1.2.1. vesti i aktuelnosti; ili

1.2.2. potpuno finansirane produkcije radiodifuzne organizacije, u usluzi onlajn podrške koja se pruža ili je pod kontrolom i odgovornošću radiodifuzne organizacije, te i čin reprodukcije ovih dela ili drugih zaštićenih predmeta koji su neophodni za pružanje, pristup ili korišćenje takve onlajn usluge istim programima, za potrebe ostvarivanja autorskog i srodnih prava u odnosu na ove činove, smatra se da se odvijaju samo u državi u kojoj radiodifuzna organizacija ima svoje glavno sedište poslovanja. Stav 1. podstav 1.2. ovog člana ne primenjuje se na emitovanje sportskih događaja i dešavanja i druge zaštićene predmete koji su u njima sadržani.

2. Prilikom utvrđivanja iznosa plaćanja za prava na koja se primenjuje načelo zemlje porekla iz stava 1. ovog člana, strane će uzeti u obzir sve aspekte usluge onlajn podrške, kao što su karakteristike usluge, uključujući trajanje onlajn dostupnosti programa koji se nude u toj usluzi, publiku i ponuđene jezičke verzije. Stav 1. podstav 1.1. ovog člana ne isključuje obračunavanje iznosa plaćanja na osnovu prihoda radiodifuzne organizacije.

3. Načelo zemlje porekla iz stava 1. ovog člana, ne narušava slobodu ugovaranja nosilaca prava i radiodifuznih organizacija da pristanu da ograniče korišćenje tih prava.

**POTPOGLAVLJE VI.
NEKA DRUGA IMOVINSKA PRAVA****Član 31.****Pravo davanja na posluhu javnosti**

1. Autori audiovizuelnih dela, dela oličenih u fonogramima, baza podataka i računarskih programa imaju isključivo pravo da ovlaste ili zabrane davanje na posluhu javnosti svojih dela.

2. Autori književnih dela i muzičkih dela u formi muzičkih partitura imaju pravo na pravičnu naknadu za davanje na posluhu javnosti svojih dela. Ovo pravo se ostvaruje preko organizacije kolektivnog

upravljanja.

3. Isključivo pravo iz stava 1. ovog člana i pravo na pravičnu naknadu iz stava 2. ovog člana ne primenjuju se u slučaju davanja na poslugu od strane biblioteka obrazovnih i specijalizovanih istraživačkih ustanova, te i u odnosu na arhitektonska dela i dela primenjene umetnosti.

Član 32. **Pravo preprodaje (droit de suite)**

1. Nakon prvog prenosa svojine nad originalnim umetničkim delom od strane njegovog autora, autor ima neotuđivo pravo, i od kojeg se ne može odreći, na naknadu po osnovu prodajne cene dobijene za svaki čin preprodaje. Ovo pravo se primenjuje na sve činove preprodaje koje obuhvataju kako profesionalne prodavce, kupce ili posrednike na tržištu umetničkih dela, kao što su prodaje na aukcijama, umetničkim galerijama i, uopšte, od bilo kog trgovca umetničkih dela. Pravo na takvu naknadu može se ostvariti samo preko organizacije kolektivnog upravljanja.

2. Naknada se utvrđuje prema sledećim jediničnim cenama, s tim da ukupan iznos naknade ne prelazi dvanaest hiljada petsto (12.500) evra:

2.1. četiri odsto (4%) od dela prodajne cene preko dve hiljade (2.000) evra do iznosa od pedeset hiljada (50.000) evra;

2.2. tri odsto (3%) od dela prodajne cene u iznosu od pedeset hiljade zarez nula jedan (50.000,01) evra do dvesta hiljada (200.000) evra;

2.3. jedan odsto (1%) od dela prodajne cene u iznosu od dvesta hiljada zarez nula jedan (200.000,01) evra do trista pedeset hiljada (350.000) evra;

2.4. nula zarez pet odsto (0,5%) od dela prodajne cene u iznosu od trista pedeset hiljada zarez nula jedan (350.000,01) evra do petsto hiljada (500.000) evra;

2.5. nula zarez dvadeset pet odsto (0,25) od dela prodajne cene u iznosu preko petsto hiljada (500.000) evra.

3. Prodajne cene iz prethodnog stava su neto iznosi, bez poreza. Naknada se neće isplatiti kada je prodajna cena niža od dve hiljade (2.000) evra.

4. Trgovac umetničkim delima plaća naknadu organizaciji kolektivnog upravljanja. Ako je više od jednog trgovca umetničkim delima uključen u transakciju prenosa svojine, oni su solidarno odgovorni za plaćanje naknade. U tom slučaju, osim ako se trgovci umetničkim delima drugačije ne dogovore, prodavac je dužan da plati naknadu. Ako nijedan od trgovca umetničkim delima uključenih u transakciju ne učestvuje u prenosu kao prodavac, naknadu će platiti kupac, osim ako nije drugačije dogovoreno između njih.

5. Trgovac i kupac umetničkih dela dužan je da naknadu plati svakog tromesečja, do dvadesetog dana u mesecu koji sledi za dotično kalendarsko tromesečje. Prilikom plaćanja naknade saopštavaju se sledeći podaci: ime autora, osim u slučaju da je nemoguće, kao i naziv, prodajna cena umetničkog dela i iznos naknade. Organizacija kolektivnog upravljanja prenosi naknadu na autora ili njegovog zakonskog naslednika.

6. U periodu od tri (3) godine nakon preprodaje, organizacija kolektivnog upravljanja može zahtevati od trgovca umetničkim delima da joj pruži sve informacije koje mogu biti neophodne za naplatu naknade.

7. Odredbe stavova 1. do 6. ovog člana primenjuju se na:

7.1. autora koji je državljanin ili ima prebivalište u Republici Kosovo ili u nekoj od država članica Evropske unije ili njegovog zakonskog naslednika;

7.2. državljane bilo koje od država van Evropske unije, pod uslovom da zakonodavstvo u državi čiji je autor ili njegov pravni naslednik državljanin, obezbeđuje pravo na naknadu i za državljane Republike Kosovo.

POTPOGLAVLJE VII. AUTORSKO PRAVO U ODREĐENIM KATEGORIJAMA DELA

Član 33.

Autorsko pravo na dela likovne umetnosti i prava drugih u pogledu istih

1. Autor umetničkog dela ima pravo da traži od vlasnika dela da mu dozvoli mogućnost reprodukcije njegovog dela (pravo pristupa). Međutim, od vlasnika dela se ne može zahtevati da delo preda autoru u tu svrhu, a pristup se mora izvršiti bez, ili uz najmanju moguću neprijatnost po vlasnika.

2. Svako javno korišćenje dela likovne umetnosti koje predstavlja portret fizičkog lica dozvoljeno je samo uz saglasnost vlastodavca ili njegovih zakonskih naslednika ili naslednika zaveštajem.

Član 34.

Autorsko pravo na fotografska dela

1. Prenos vlasništva na negativu ili drugom sličnom oličenju fotografskog dela, na osnovu kojeg se mogu praviti kopije, osim ako ugovorom nije drugačije određeno, znači prenos imovinskih prava na delo, osim prava na preprodaju.

2. Fotografsko delo koje prikazuje fizičko lice koje ga je naručilo, osim ako ugovorom nije drugačije predviđeno, lice može izvršiti bilo koju radnju obuhvaćenu imovinskim pravom bez ovlašćenja autora.

Član 35.

Pravo na izlaganje

1. Pravo na izlaganje je pravo na javno izlaganje originala ili kopije neobjavljenog umetničkog dela ili neobjavljenog fotografskog dela.

2. Vlasnik dela može privremeno da preda originalno delo u skladu sa stavom 1. ovog člana, pod uslovom da autor obezbedi dovoljne finansijske garancije ili zaključi ugovor o osiguranju visine iznosa tržišne vrednosti originalnog dela.

3. Autor mora da obezbedi da način izlaganja dela nosi što manje neprijatnosti po vlasnika. U slučaju oštećenja originala ili kopije ili dela, autor snosi objektivnu odgovornost i ako nije kriv za štetu.

Član 36.

Autorsko pravo u delima primenjene umetnosti i delima arhitekture

1. Zaštita autorskog prava garantovana ovim zakonom za dela primenjene umetnosti proteže se i na spoljašnju formu relevantnih objekata izraženih karakteristikama kao što su linije, konture, oblici, teksture itd. Zaštita obuhvata i dvodimenzionalne i trodimenzionalne objekte.

2. Zaštita autorskog prava garantovana ovim zakonom za arhitektonska dela obuhvata objekte i druge slične arhitektonske objekte kao i njihove planove.

3. Pravo na prilagođavanje dela primenjene umetnosti ili arhitektonskog dela iz člana 23. podstav

1.12. ovog zakona ne proteže se na one vrste izmena koje ne rezultiraju modifikacijom spoljašnje forme dela.

4.Pravo davanja u zakup ne odnosi se na arhitektonska dela u trodimenzionalnom obliku i dela primenjene umetnosti.

POTPOGLAVLJE VIII. AUTORSKI UGOVORI

Član 37.

Prenos i licenciranje imovinskih prava

1.Isključiva imovinska prava, prava na naknadu autorima, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno, mogu se ustupiti ili preneti od strane autora ili drugih nosilaca autorskih prava ugovorom. Kao rezultat takvog ustupanja, korisnik će biti novi nosilac autorskog prava.

2.U pogledu isključivih imovinskih prava autora, licence se mogu izdati u obliku isključive licence ili u obliku neisključive licence. Ako ugovor o licenci ne predviđa da je isključiva, licenca će se smatrati neisključivom.

3.Pod isključivom licencom, samo nosilac licence može koristiti delo u granicama utvrđenim ugovorom. U okviru ovih granica, nosilac takođe ima pravo da ovlasti ili zabrani korišćenje dela od strane drugih lica.

4.Pod neisključivom licencom, nosilac licence, u granicama utvrđenim ugovorom, može koristiti delo na isti način kao i druga lica koja su dobila ovlašćenje da isto koriste. Nosilac nema pravo da ovlasti ili zabrani korišćenje dela drugim licima, osim ako ugovorom nije drugačije određeno.

5.Kada autor prenosi ili ustupi licencom određeno pravo na izdavača, takav prenos ili ustupanje licencom daje izdavaču pravo na deo naknade za korišćenje dela po osnovu izuzetka ili ograničenja prenetog prava ili prava ustupljenog licencom.

Član 38.

Sadržaj i tumačenje autorskih ugovora

1.Ugovor o autorskom pravu, sa izuzetkom korišćenja dela u novinama i drugim periodičnim izdanjima, mora biti zaključen u pisanoj formi i utvrđuje prirodu i obim korišćenja dela koje obuhvata, period njegovog važenja, teritoriju za koju se primenjuje, visinu naknade ili osnov za određivanje tog iznosa za korišćenje dela, uslove i rokove za isplatu naknade.

2.Ako ugovor o autorskom pravu ne navodi teritoriju za koju se primenjuje, primenjivaće se samo za upotrebu na teritoriji Republike Kosovo.

3.Ako ugovorom o autorskom pravu nije predviđen rok njegovog važenja, isti smatra se obavezujućim za tri (3) godine od dana zaključenja, ako se odnosi na korišćenje dela u izvornom obliku, i pet (5) godina ako se odnosi na korišćenje dela u prilagođenom ili na drugi način izmenjenom obliku ili prevod.

4.Ako ugovor ne precizira dovoljno jasno prirodu i obim korišćenja dela za koje je dato ovlašćenje, isti se tumačiti tako da obuhvata samo onu vrstu prirode i obim korišćenja dela koji je neophodan za ispunjenje predmeta ugovora, koji se može utvrditi na osnovu njegovog sadržaja.

5.Uopšteno, kada je neki aspekt ugovora dvosmislen, nejasnoća se mora rešiti prihvatanjem tumačenja ugovora koje je najpovoljnije iz perspektive autora.

Član 39.

Granice važenja ugovornih klauzula

1. Nijedna klauzula u ugovoru o autorskom pravu ne važi ako njome autor ustupa ili prenosi autorska prava ili ovlašćuje upotrebu u neograničenom broju ili u neodređene svrhe dela koja će stvoriti u budućnosti. Međutim, u pogledu ovlašćenja organizacija kolektivnog upravljanja za upravljanje autorskim ili srodnim pravima primenjuje se član 87. stav 2. ovog zakona.

2. Nijedna klauzula ugovora o licenciranju ne važi ako autor njome ovlasti bilo koji način korišćenja svog dela, koji je u vreme zaključenja ugovora još uvek nepoznat. Međutim, način upotrebe koji se razvija nakon zaključenja ugovora ne treba smatrati metodom upotrebe koji još nije poznat u vreme zaključenja ugovora gde:

2.1. jednostavno ono što je obuhvaćeno je način korišćenja koji je ranije poznat, ali postaje moguće primeniti ga samo efikasnije ili kvalitetnije; ili

2.2. novi način korišćenja zamenjuje način korišćenja dela koji je već poznat u vreme zaključenja ugovora sa stanovišta njegove prirode i opsega.

3. Sve klauzule u ugovoru o autorskom pravu koje su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona smatraju se ništavim i nevažećim i umesto njih primenjuju se uslovi utvrđeni ovim zakonom.

Član 40.

Sprovođenje autorskih ugovora

1. Korisnik ili nosilac licence je dužan da izjavi prijem dela koji mu je isporučen ugovorom, u vezi sa delom koji će nastati u budućnosti u periodu predviđenom ugovorom, a u nedostatku ovog roka, u roku od dva (2) meseca od dana prijema dela. Ako korisnik ili nosilac licence ne da izjavu u datom roku, delo će se smatrati primljenim.

2. Korisnik ili nosilac licence može vratiti delo autoru na ispravke iz opravdanih razloga i odrediti razumni rok za njihovo dovršenje. Ako autor odbije da izvrši ispravke bez opravdanog razloga, ili ne uspe da izvrši ispravke u ostavljenom roku, korisnik ili nosilac licence može raskinuti ugovor bez plaćanja naknade.

3. Ako autor ovlasti korišćenje svog dela, dužan je da a istom izvrši izmene koje ne utiču na njegovu suštinu, ali su neophodne za korišćenje dela predviđeno ugovorom. Ako odbije ili nije u mogućnosti da ispuni ovu obavezu, korisnik ili nosilac licence može izvršiti promene bez njegove saglasnosti.

4. Autor može jednostrano raskinuti ugovor o autorskom pravu ako:

4.1. nosilac licence ne počne da koristi delo u roku utvrđenom ugovorom ili – u odsustvo ostavljenog roka – u roku koji se razumno očekuje za datu situaciju; ili

4.2. nosilac licence koristi delo na način koji je očigledno neprikladan sa stanovišta prirode i stepena korišćenja dela predviđenog ugovorom.

5. Autor se ne može unapred odreći prava na raskid ugovora iz stava 4. ovog člana. Odricanje od tog prava može se isključiti ugovorom samo za petogodišnji period od zaključenja ugovora ili dostave dela, ako se posle desi kasnije od dana zaključenja ugovora.

6. Ako se ispune uslovi iz stava 4. ovog člana umesto raskida ugovora, autor može prekinuti isključivost licence uz istovremeno srazmerno smanjenje vrednosti koja mu se plaća za korišćenje.

7. Za sprovođenje ugovora o autorskom pravu primenjuju se relevantne odredbe iz obligacionih odnosa, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 41.

Autorska naknada

1. Plaćanje koje autoru vrši druga ugovorna strane po pravnim sporazumima koji se odnose na prenos svih ili dela imovinskih prava, davanjem na korišćenje ili licencom za korišćenje utvrđuje se slobodnim sporazumom između strana. Obračunavanje procenta se zasniva na bruto prihodima bez izuzetka ili bruto rashodima, odnosno kombinovanim bruto prihodima i rashodima ostvarenim od delatnosti druge ugovorne strane tokom korišćenja dela.

2. Izuzetno, u sledećim okolnostima, autorska naknada se može dodeliti u paušalnom iznosu:

2.1. kada je praktično nemoguće utvrditi osnovicu za obračun isplate u vrednosti izraženoj u procentima ili kada ne postoji mogućnost ili sredstva za praćenje sprovođenja sporazuma sa procentima;

2.2. kada je verovatno da će troškovi potrebni za obračun i praćenje biti van razumne proporcije sa plaćanjem koje treba izvršiti;

2.3. kada priroda ili uslovi korišćenja onemogućavaju primenu procenta, posebno kada doprinos autora nije bitan element u intelektualnom stvaralaštvu u celini, ili kada je upotreba dela sporedna u odnosu na predmet korišćenja.

3. Regulisanje obaveznog procenta plaćanja iz stava 1. ovog člana primenjuje se u svim okolnostima, pod uslovom da ovim zakonom nije drugačije određeno i ako se ne odnosi na dela koje radnici stvaraju po osnovu ugovora o radu, te u vezi sa računarskim programima i reklama.

4. Ako autorska naknada nije određena ugovorom, utvrđuje se prema uobičajenim plaćanjima za vrstu dela, prema trajanju i obimu korišćenja kao i drugim okolnostima.

Član 42.

Pravo na preispitivanje nesrazmerne naknade

1. Ako je dobit od korišćenja dela očigledno nesrazmerna ugovorenom iznosu po fiksnoj stopi, autor ima pravo da zahteva izmenu ugovora, u pogledu utvrđivanja pravičnijeg udela u dobiti.

2. Pravo iz stava 1. ovog člana ostvaruje se u roku od dve (2) godine od dana kada se sazna za postojanje nesrazmerne naknade, a najkasnije u roku od deset (10) godina od dana prenosa prava ili ustupanja prava licencom.

3. Autor se ne može odreći prava iz stava 1. ovog člana.

Član 43.

Obaveza transparentnosti

1. Autori redovno, najmanje jednom godišnje, a u skladu sa specifičnostima svakog sektora, dobijaju ažurne i potpune informacije o korišćenju svojih dela od lica koja su licencirali ili preneli svoja prava, odnosno svojih pravnih naslednika, posebno u pogledu načina korišćenja, svim ostvarenim prihodima i naknadama za autora.

2. Kada se prava iz stava 1. ovog člana naknadno ponovo licenciraju, autori ili njihovi zastupnici će, na njihov zahtev, dobiti od nosioca podlicence dodatne informacije, u slučaju da njihov prvi ugovorni homolog nema sve informacije koje bi bile neophodne u svrhu stava 1. ovog člana:

2.1. kada se zatraže te dodatne informacije, prvi ugovorni homolog autora će pružiti informacije o identitetu nosioca podlicence. Svaki zahtev prema nosiocima podlicence u skladu sa ovim podstavom biće upućen direktno ili indirektno preko ugovornog homologa autora.

3. Obaveza iz stava 1. ovog člana je srazmerna i delotvorna za obezbeđivanje visokog nivoa transparentnosti u svakom sektoru. U propisno opravdanim slučajevima, kada bi administrativni teret koji proističe iz obaveze iz stava 1. ovog člana postao nesrazmeran u odnosu na prihod ostvaren korišćenjem dela ili učinka, obaveza je ograničena na vrste i nivo informacija koje razumno mogu očekivati u takvim slučajevima.

4. Za ugovore koji podležu ili su zasnovani na kolektivnim ugovorima, primenjuju se pravila transparentnosti relevantnog kolektivnog ugovora, pod uslovom da ta pravila ispunjavaju kriterijume iz st. 1. do 3. ovog člana.

5. Obaveza iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na ugovore koje zaključuju organizacije kolektivnog upravljanja, samostalni subjekti upravljanja i drugi subjekti za koje postoji obaveza transparentnosti u skladu sa ovim zakonom.

Član 44. Zajedničke odredbe

1. Svaka ugovorna odredba koja sprečava poštovanje čl. 41, 42. i 43. ovog zakona je nevažeća.
2. Član 40. stav 4. i čl. 41. do 43. ovog zakona ne primenjuju se na autore računarskih programa.

POTPOGLAVLJE IX. IZUZECI I OGRANIČENJA

Član 45. Opšti kriterijumi za sprovođenje izuzetaka i ograničenja

Izuzeci i ograničenja navedena u ovom Poglavlju mogu se primeniti samo ako nisu u suprotnosti sa uobičajenim korišćenjem dela i ako neopravdano ne narušavaju legitimne interese autora ili drugih nosilaca autorskih prava.

Član 46. Privremene radnje reprodukcije

1. Privremene radnje reprodukcije su dozvoljene bez saglasnosti autora ili drugog nosioca autorskog prava i bez plaćanja naknade, pod uslovom da odgovaraju svim sledećim kriterijumima:

- 1.1. one su privremene ili prateće,
- 1.2. sastavni su i suštinski deo tehnološkog procesa,
- 1.3. njihova jedina svrha je da omoguće emitovanje preko mreže između trećih lica od posrednika; ili zakonito korišćenje dela;
- 1.4. nemaju nezavisan imovinski uticaj.

Član 47. Reprodukcija dela za ličnu i privatnu upotrebu

1. Reprodukција zakonito objavljenog dela dozvoljeno je bez saglasnosti autora, ali uz plaćanje pravične naknade kako je predviđeno u st. od 3. do 11. ovog člana ako je to izvelo fizičko lice za isključivo ličnu i privatnu upotrebu i svrhe koje nisu ni direktno ni indirektno komercijalne. Ovo pravo na naknadu može se ostvariti samo preko organizacije kolektivnog upravljanja. Za takvo kopiranje sa reprografskom reprodukcijom primenjuje se član 48. st. od 2. do 10. ovog zakona. Nezavisno od izuzetaka navedenih u ovom stavu, reprodukcija pisanog dela u celom obimu knjige nije dozvoljeno.

2. Stav 1. ovog člana se ne primenjuje u odnosu na:

2.1. elektronske baze podataka;

2.2. računarske programe, izuzev slučajeva iz člana 58. ovog zakona;

2.3. audiovizuelna dela prilikom njihovog javnog prikazivanja;

2.4. svako delo zasnovano na kopiji ili iz izvora za koje osoba koja pravi kopiju zna ili u datim okolnostima ima razloga da zna da je nezakonito.

3. Pravičnu naknadu iz stava 1. ovog člana plaćaju fizička ili pravna lica koja proizvode ili uvoze opremu i prenosnici koja se može koristiti za reprodukciju audiovizuelnih dela i fonograma.

4. Za opremu za snimanje i prenosnike iz stava 3. ovog člana ne plaća se pravična naknada kada:

4.1. se izvoze;

4.2. su projektovani, proizvedeni ili prilagođeni na takav način da se obično ne koriste za lično i privatno kopiranje, kako je predviđeno u stavu 1. ovog člana;

4.3. uvoze fizičko lice za svoju isključivu upotrebu.

5. Pravičnu naknadu iz stava 1. ovog člana:

5.1. plaćaju proizvođači ili uvoznici opreme ili prenosnici snimka iz stava 3. ovog člana organizaciji kolektivnog upravljanja iz podstava 10.1. ovog člana, pre nego što se stavi u promet (naime, pre nego što se uključi u lanac distribucije odmah nakon proizvodnje ili uvoza) takva oprema ili prenosnicima snimka;

5.2. mora biti dovoljna ne samo za nadoknadu autorima čija se dela mogu reprodukovati na način opisan u stavu 1. ovog člana, već i za nadoknadu interpretatora i proizvođača audiovizuelnih dela i fonograma, odnosno interpretacije audiovizuelnih dela i fonograma koja se mogu reprodukovati na način naveden u stavu 1. ovog člana;

5.3. utvrđuje se uzimajući u obzir primenu ili neprimenu tehnoloških mera od strane nosilaca prava na audiovizuelnim delima i fonogramima.

6. Na određivanje delokruga primene u odnosu na opremu i prenosnike na koje se primenjuje stav 3. ovog člana i visine naknade koja se treba isplatiti i drugih uslova za njenu isplatu primenjuju se stav 3. i st. 6. do 12. člana 102. ovog zakona, u smislu da su zainteresovana lica koja će pokušati da se dogovore o ovim pitanjima organizacija kolektivnog upravljanja iz podstava 10.1. ovog člana, s jedne strane, i predstavnici onih fizičkih i pravnih lica koja su dužna da plaćaju pravičnu naknadu, s druge strane.

7. Proizvođači i uvoznici, prilikom stavljanja u promet opreme ili prenosnici iz stava 3. ovog člana, dužni su da:

7.1. obaveste organizaciju kolektivnog upravljanja iz podstava 10.1. ovog člana o isplati pravične naknade i stave na raspolaganje potrebnu dokumentaciju koja pokazuje broj proizvedene ili uvezene opreme i/ili prenosnika, kao i identitet distributera preko kojih ili koji stavljaju u promet opremu ili prenosnika;

7.2. dostave distributerima preko kojih ili koji stavljaju u promet opremu za snimanje i/ili prenosnicima snimaka svu potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje da je organizaciji kolektivnog upravljanja isplaćena pravična naknada.

8. Distributeri u svakoj tački distributivnog lanca, uključujući jedinice za preprodaju koje ili poseduju opremu ili prenosnike iz stava 3. ovog člana u komercijalne svrhe, dužni su da dokažu: na osnovu važećih dokumenata da je pravična naknada iz stava 1. ovog člana plaćena za predmetnu opremu ili prenosnike. Distributeri, na zahtev organizacije kolektivnog upravljanja iz podstava 10.1. ovog člana, dužni su da stave na raspolaganje svu relevantnu dokumentaciju i obelodane identitet i kontakt podatke proizvođača ili uvoznika ili svakog fizičkog ili pravnog lica u lancu distribucije od koga ili od kojih su dobili opremu ili prenosnike.

9. Distributeri koji nisu u mogućnosti da organizaciji kolektivnog upravljanja iz podstava 10.1. ovog člana dostave potrebnu dokumentaciju i/ili kontakt podatke iz stava 8. ovog člana koji su neophodni radi provere da li je naknada propisno isplaćena ili ne, da li su solidarno ili pojedinačno odgovorni za isplatu pravične naknade.

10. Osim ako drugačije nije predviđeno sporazumom između predstavnika različitih kategorija nosioca prava iz podstava 5.2. ovog člana, pravična naknada:

10.1. za sve kategorije nosilaca prava naplaćuje organizacija kolektivnog upravljanja kojoj je ova funkcija poverena zajedničkim dogovorom predstavnika zainteresovanih kategorija nosilaca prava, a u nedostatku dogovora, organizaciju kolektivnog upravljanja utvrđuje Kancelarija;

10.2. nakon odbitka tekućih troškova upravljanja, raspodeliće se na sledeći način:

10.2.1. u vezi sa reprodukcijom audiovizuelnih dela, jedna trećina (1/3) se distribuira autorima ovih dela, jedna trećina (1/3) interpretatorima tih dela i jedna trećina (1/3) producentima tih dela;

10.2.2. u vezi sa reprodukcijom fonograma jedna trećina (1/3) autorima čija su dela snimana u fonogramima, jedna trećina (1/3) interpretatorima čije su interpretacije snimljene u fonogramima i jedna trećina (1/3) proizvođačima fonograma, za koje se ili može pretpostaviti da su dela, predstave, odnosno njihovi fonogrami, reprodukovani su na način naveden u stavu 1. ovog člana. Radnje ili delovi navedeni u pod-podstavovima 10.2.1. i 10.2.2. ovog člana za nosioce prava koje ne zastupa organizacija kolektivnog upravljanja iz podstava 10.1. ovog člana biće prenete na organizacije kolektivnog upravljanja koje zastupaju ove nosioce prava.

11. Delovi pravične naknade iz pod-podstavova 10.2.1. i 10.2.2. ovog člana, koji se raspodeljuju autorima i drugim nosiocima autorskih prava, interpretatorima i proizvođačima audiovizuelnih dela i fonograma, odnosno organizacijama kolektivnog upravljanja, u vezi sa delima, interpretacijama i fonogramima, mogu se smatrati da su reprodukovani na osnovu stava 1. ovog člana.

Član 48. **Reprografska reprodukcija**

1. Reprografska reprodukcija je dozvoljena bez saglasnosti autora ili drugih nosilaca autorskih prava i bez plaćanja naknade:

1.1. zakonitog objavljenog dela ako je reprodukciju, u jednom primerku, obavila biblioteka ili arhivska služba, koja nije obavljena direktne ili indirektno imovinske koristi i ako je njena svrha da zameni kopije koje su izgubljene, uništene ili su postale neupotrebljive ili da kopije učine dostupnim drugim bibliotekama ili sličnim arhivskim službama radi zamene u svojim zbirkama dela koja su izgubljena, uništena ili neupotrebljiva, kada je nemoguće dobiti primerke dela normalnim komercijalnim kanalima;

1.2. članaka i drugih sažetih dela ili kratkih odlomaka književnih dela (osim računarskih programa) i zasebnih delova knjiga koji su zakonito objavljeni i samo u ograničenom obimu,

pod uslovom da takvu reprodukciju, u jednoj primerku, obavi biblioteka ili arhiv koja nije radi direktne ili indirektno imovinske koristi dobiti, radi zadovoljenja potreba fizičkih lica koja će ovako dobijenu kopiju koristiti za potrebe ličnog proučavanja ili nekomercijalnog istraživanja;

1.3. odabranih članaka i drugih sažetih dela ili kratkih izvoda književnih dela (osim računarskih programa) i zasebnih delova knjiga koji su zakonito objavljeni i samo u ograničenom obimu, pod uslovom da takvu reprodukciju obavlja obrazovna ustanova, te da nije za direktnu ili indirektnu imovinsku korist, kao i u većem broju kopija neophodnih za ilustraciju u učionici.

2. Ako reprografsku reprodukciju dela i delova dela iz stava 1. ovog člana obave fizička ili pravna lica osim onih iz stava 1. ovog člana, dozvoliće se bez saglasnosti autora ili drugog nosioca autorskog prava, ali podleže plaćanju pravične naknade za izradu reprografske reprodukcije tog dela ili dela tog dela. Pravo na pravičnu naknadu može se ostvariti samo preko organizacije kolektivnog upravljanja.

3. Pravičnu naknadu iz stava 2. ovog člana plaćaju:

3.1. fizička ili pravna lica koja proizvode ili uvoze opremu koja se koristi za reprografsku reprodukciju (naknada za opremu); i

3.2. svako fizičko ili pravno lice koje svoju delatnost obavlja sa opremom za reprografsku reprodukciju na mestu otvorenom za javnost (naknada od operatera).

4. Naknadu za opremu iz stava 2. ovog člana:

4.1. plaćaju proizvođači ili uvoznici opreme iz podstava 3.1. ovog člana, organizaciji kolektivnog upravljanja iz stava 2. ovog člana, pre nego što se ista stave u promet ili uključi u lanac distribucije odmah nakon proizvodnje ili uvoza;

4.2. vrši se uzimajući u obzir naknadu od operatera, koja mora biti dovoljna za naknadu autora i izdavača ili za čije se radove i publikacije može pretpostaviti da su reprodukovani na osnovu stava 2. ovog člana.

5. Za određivanje oblasti opreme za koju se primenjuje stav 2. ovog člana i iznosa naknade koji se mora platiti i drugih uslova za plaćanje iste primenjuju se stav 3. i st. 6. do 12. člana 102. ovog zakona, s tim da su zainteresovane strane koje će pokušati da utvrde iznos naknade organizacije kolektivnog upravljanja iz stava 2. ovog člana, s jedne strane i predstavnici onih fizičkih i pravnih lica koja su dužna da plate pravičnu naknadu, s druge strane.

6. Proizvođači i uvoznici, kada stavljaju u promet opremu iz podstava 3.1. ovog člana dužni su da:

6.1. obaveste organizaciju kolektivnog upravljanja iz stava 2. ovog člana o isplati pravične naknade i stave na raspolaganje potrebnu dokumentaciju iz koje se vidi broj proizvedenih ili uvezenih uređaja i identitet distributera preko kojih su pušteni u promet;

6.2. dostave distributerima, preko kojih su opremu pustili u promet, svu potrebnu dokumentaciju kojom se potvrđuje da je organizaciji kolektivnog upravljanja isplaćena pravična naknada.

7. Proizvođači i uvoznici ili distributeri, prilikom prodaje, uzimanja u zakup ili na drugi način prenose svojinu ili državinu uređaja iz podstava 3.1. ovog člana, dužni su da dostave svakom operateru takvog uređaja dokumentaciju iz podstava 6.2. ovog člana.

8. Distributeri na svakoj tački distributivnog lanca, uključujući i preprodajna mesta, kao i operateri, koji poseduju opremu iz podstava 3.1. ovog člana, dužni su da na osnovu validne dokumentacije dokažu da je pravična naknada iz stava 2. ovog člana plaćena za opremu. Distributeri ili operateri, na zahtev organizacije kolektivnog upravljanja, dužni su da učine dostupnim svu relevantnu dokumentaciju i

obelodane identitet i kontakt podatke proizvođača ili uvoznika, ili bilo kog fizičkog ili pravnog lica u lancu distribucije od koga ili kojih su primili opremu.

9. Distributeri ili operateri, koji nisu u mogućnosti da organizaciji kolektivnog upravljanja iz stava 2. ovog člana dostave neophodnu dokumentaciju i kontakt podatke iz stava 8. ovog člana koji su neophodni da bi se proverilo da li je pravedna naknada isplaćena, dužni su da solidarno ili pojedinačno plate pravičnu naknadu.

10. Osim ako ugovorom između predstavnika autora i izdavača nije drugačije određeno, pravična naknada koju prikuplja organizacija kolektivnog upravljanja, po odbitku stvarnih troškova upravljanja, isplaćuje se u jednakim delovima pedeset odsto (50%) autorima dela, a pedeset odsto (50%) izdavačima za čije se publikacije može pretpostaviti da su reprodukovane prema stavu 2. ovog člana.

Član 49. **Druga izuzeća i ograničenja**

1. Dozvoljeno je bez saglasnosti autora ili drugog nosioca autorskog prava i bez plaćanja naknade:

1.1. kratak citat drugog dela u svrhe kao što su kritika ili recesija, pod uslovom da se odnose na drugo delo ili temu koji je već pravno učinjeno dostupno javnosti, i pod uslovom da je naveden izvor, uključujući ime autora, osim kada se to pokaže nemogućim, i da je njihova upotreba u skladu sa poštenom praksom i u obimu koji zahteva određena svrha;

1.2. korišćenje dela u vidu ilustracija u publikacijama, emisijama ili zvučnim ili vizuelnim snimcima za nastavu ili istraživanje na svim nivoima, sve dok je naveden izvor, uključujući ime autora, osim ako se to pokaže nemogućim, i u meri u kojoj je to opravdano nekomercijalnom svrhom koju treba postići;

1.3. korišćenje objavljenih dela za javnu interpretaciju na školskim proslavama pod uslovom da se interpretatori ne nadoknade i za takvu interpretaciju;

1.4. digitalno korišćenje dela i drugih predmeta, pod uslovom da se takvo korišćenje:

1.4.1. odvija pod odgovornošću obrazovne ustanove, u njenim prostorijama ili u drugim prostorijama, ili kroz bezbedno elektronsko okruženje dostupnom samo učenicima ili studentima obrazovne ustanove i nastavnom osoblju;

1.4.2. pr prati napomenom o izvoru, uključujući ime autora, osim u slučajevima kada se to pokaže nemogućim.

1.5. reprodukcija i distribucija putem štampe, emitovanja, javne komunikacije ili interaktivno činjenja dostupnim javnosti objavljenih članaka o aktuelnim ekonomskim, političkim ili verskim temama ili emitovanih dela ili drugih tema iste prirode, u slučajevima kada to nije izričito rezervisano i sve dok je naveden izvor, uključujući i ime autora;

1.6. korišćenje dela ili drugog predmeta u vezi sa izveštavanjem o aktuelnim događajima, u meri koja je opravdana svrhom informisanja i sve dok je naveden izvor, uključujući ime autora, osim kada se to pokaže nemogućim;

1.7. korišćenje političkih govora, kao i izvoda javnih predavanja ili sličnih dela ili predmeta u meri koja je opravdana svrhom informisanja i pod uslovom da je naveden izvor, uključujući ime autora, osim kada se to pokaže nemogućim;

1.8. korišćenje u svrhe javne bezbednosti ili obezbeđivanja pravilnog vođenja i izveštavanja o parlametarnim, upravnim ili sudskim postupcima;

1.9. prolazno snimanje dela koje su radio-difuzne organizacije izradile svojim sredstvima i za svoje emitovanje, obezbeđujući da će se ti snimci izbrisati ili uništiti nakon dvanaest (12) meseci, osim onih koji su izuzetnog dokumentarnog karaktera, koji se mogu čuvati u zvaničnim državnim arhivima;

1.10. korišćenje, u korist osoba sa invaliditetom, direktno povezanih sa invaliditetom i nekomercijalne prirode, u obimu koji zahteva konkretan invaliditet;

1.11. korišćenje tokom verskih proslava ili službenih proslava koje organizuje organ javne vlasti;

1.12. korišćenje dela, kao što su arhitektonska ili skulpturalna dela, napravljena za trajno postavljanje na javnim mestima;

1.13. korišćenje u svrhu reklamiranja javne izložbe ili prodaje umetničkih dela, u meri koja je neophodna za promovisanje događaja, isključujući bilo kakvu drugu komercijalnu upotrebu;

1.14. korišćenje u svrhe karikature ili parodije;

1.15. korišćenje u vezi sa demonstracijom ili popravkom opreme;

1.16. korišćenje umetničkog dela u vidu građevine ili crteža ili plana zgrade u svrhu rekonstrukcije objekta;

1.17. korišćenje putem komunikacije ili indirektno činjenje dostupno javnosti, za potrebe istraživanja ili ličnog proučavanja, za pojedine članove javnosti, na namenskim mestima u prostorijama institucija ili prostorima koji su dostupni javnosti, u vezi sa delima i drugim predmetima koji nisu objekat kupovine ili licenciranja koja se nalaze u njihovim zbirkama;

1.18. izrada primeraka bilo kog dela ili drugog predmeta koje je trajno u njihovim zbirkama, u bilo kom formatu ili mediju, u svrhu očuvanja takvih dela ili drugih predmeta i u meri neophodnoj za takvo očuvanje, za ustanove kulturnog nasleđa. Svaka ugovorna odredba protivna ovom isključenju je ništavna.

2. Dozvoljeno je bez pristanka autora ili drugog nosioca autorskih prava, ali uz plaćanje pravične naknade, reprodukcija emisija društvenih institucija u nekomercijalne svrhe, kao što su bolnice ili zatvori.

3. Svaka ugovorna odredba protivna izuzecima predviđenim u stavu 1. podstavovi 1.4. i 1.18. ovog člana je ništavna.

Član 50.

Izvlačenje teksta i podataka u istraživačke ili naučnoistraživačke svrhe

1. Reprodrukije i izvlačenja koja su uradile istraživačke organizacije i ustanove kulturnog nasleđa koje imaju zakonit pristup delu ne narušavaju autorsko pravo u vezi sa delom, kada su izvlačenje teksta i podataka iz dela ili drugog zaštićenog predmeta uradili u cilju vršenja istraživanja u naučne svrhe.

2. Primerci dela ili drugih zaštićenih predmeta izrađeni u skladu sa stavom 1. ovog člana, uključujući proveru rezultata istraživanja, moraju se čuvati uz odgovarajući nivo bezbednosti i mogu se čuvati za potrebe naučnog istraživanja.

3. Nosiocima prava mora se dozvoliti da primenjuju mere za garantovanje bezbednosti i integriteta mreža i baza podataka gde se čuvaju radovi ili drugi predmeti. Takve mere ne bi trebalo da idu dalje od onoga što je neophodno za postizanje ovog cilja.

4. Nosioци prava, istraživačke organizacije i ustanove kulturnog nasleđa zajednički utvrđuju najbolje prihvaćene prakse u pogledu sprovođenja obaveze i mera iz st. 2. i 3. ovog člana respektivno.

Član 51. **Izvlačenje teksta i podataka**

1. Dozvoljene su reprodukcije i izvlačenja iz zakonom dostupnih dela i drugih zaštićenih predmeta u svrhu izvlačenja teksta i podataka.

2. Reprodukije i izvlačenja obavljena u skladu sa stavom 1. ovog člana mogu se čuvati onoliko dugo koliko je potrebno u svrhu izvlačenja teksta i podataka.

3. Izuzetak ili ograničenje predviđeno u stavu 1. ovog člana se primenjuje pod uslovom da korišćenje dela i drugih predmeta navedenih u tom stavu nije izričito rezervisano od strane nosilaca svojih prava na odgovarajući način, kao što je korišćenje mašinskih sredstava za čitanje u slučaju javno dostupnih sadržaja na Internetu.

4. Ovaj član ne utiče na sprovođenje člana 50. ovog zakona.

5. Sve ugovorne odredbe protivne izuzecima predviđenim u čl. 50. i 51. ovog zakona su ništavne.

Član 52. **Dozvoljena upotreba dela siročadi**

1. Organizacije iz stava 5. ovog člana mogu upotrebiti dela siročadi koja se nalaze u njihovim zbirkama na sledeće načine:

1.1. čineći delo siročadi dostupno javnosti;

1.2. reprodukcijom, za potrebe digitalizacije, stavljanjem na raspolaganje javnosti, indeksiranjem, katalogizacijom, čuvanjem ili restauracijom.

2. Organizacije navedene u stavu 5. ovog člana dužne su da upotrebe delo siročadi u skladu sa stavom 1. ovog člana samo u svrhu ispunjavanja svoje misije u interesu javnosti, odnosno očuvanja, restauracije i omogućavanja pristupa u kulturno-obrazovne svrhe delima i fonogramima koji se nalaze u njihovoj zbirci.

3. Organizacije navedene u stavu 5. ovog člana mogu ostvarivati prihode prilikom upotrebe dela siročadi, sa isključivom svrhom da pokriju troškove digitalizacije dela siročadi, kao i da ih učine dostupnim javnosti.

4. Organizacije navedene u stavu 5. ovog člana dužne su da navedu imena identifikovanih autora i drugih nosilaca prava prilikom svake upotrebe dela siročadi.

5. Organizacije koje mogu upotrebiti dela siročadi su biblioteke, obrazovne ustanove i muzeji koji pružaju javni pristup, kao i arhive, ustanove audio ili filmskog nasleđa i javne radiodifuzne organizacije osnovane u Republici Kosovo, u cilju ispunjavanja njihovih ciljeva koji se odnose na misiju od javnog interesa.

6. Zaštita ovim zakonom ne narušava slobodu ugovaranja dotičnih organizacija u ispunjavanju njihove misije od javnog interesa, posebno u ugovorima o javno-privatnom partnerstvu.

7. U slučaju da nosilac autorskog prava kasnije postane poznat ili se pronade, organizacije navedene u stavu 5. ovog člana moraju odmah prestati da koriste delo i dužne su da plate nosiocu autorskog prava razumnu naknadu za korišćenje dela, prema stavu 11. ovog člana.

8. Kada postoji više od jednog nosioca prava na delu ili fonogramu, a nisu svi identifikovani, čak i ako su identifikovani, ali nisu pronađeni ni nakon potpune i registrovane pretrage shodno članu 53. ovog zakona, delo ili fonogram može se koristiti u skladu sa ovim zakonom, ako su identifikovani i utvrđeni nosioci prava ovlastili organizaciju iz stava 5. ovog člana da reprodukuje i učini dostupnim pokrivenoj javnosti.

9. Stav 8. ovog člana shodno se primenjuje na nosioce prava koji nisu identifikovani i pronađeni za dela iz navedenog stava.

10. Stav 8. ovog člana ne narušava prava na delo ili fonogram nosilaca prava koji su identifikovani i pronađeni.

11. Naknada iznosi polovina naknade koja se uobičajeno ili u skladu sa zakonom, isplaćuje za vrstu korišćenja koju je korisnik posebnih dela obavio i isplata ove naknade izvršiće se u roku od dva (2) meseca od završetka statusa takvog posebnog dela. Ako strane ne postignu sporazum, uslovi, rokovi i stepen naknade utvrđuju se odlukom ministra kulture Republike Kosovo.

Član 53. Temeljna pretraga

1. Da bi se utvrdilo da li je neko delo ili fonogram delo siročadi, organizacije iz člana 52. stav 5. ovog zakona, moraju savesno obezbediti da je izvršena temeljna potraga svakog dela ili drugog zaštićenog predmeta, konsultovanjem odgovarajućih izvora za predmetnu kategoriju dela i drugih zaštićenih predmeta. Temeljna pretraga se vrši pre upotrebe dela ili fonograma.

2. Ako postoje činjenice koje sugerišu da se relevantne informacije o nosiocima prava mogu naći u drugim zemljama, potrebno je konsultovati i izvore informacija dostupnih u tim zemljama.

3. Organizacije navedene u članu 52. stav 5. ovog zakona, dužne su da vode evidenciju o sprovedenim temeljnim pretragama i dostave ove podatke Kancelariji, naime sledeće podatke:

3.1. rezultati temeljnih pretraga koje su organizacije sprovele, pretrage koje su dovele do zaključka da se delo ili fonogram smatra delom siročadi;

3.2. dela siročadi koja organizacije koriste u skladu sa ovim zakonom;

3.3. u skladu sa članom 52. stav 7. ovog zakona, svaka promena statusa dela siročadi, ili fonograma koje organizacije koriste;

3.4. kontakt podatke relevantne organizacije.

Član 54. Izvori temeljne pretrage

1. Izvori koji se moraju konsultovati da bi se izvršila temeljna pretraga predviđena članom 53. ovog zakona za odgovarajuću kategoriju dela su:

1.1. za objavljene knjige:

1.1.1. obavezni primerci, bibliotečki katalozi i dokumentacija dostupna bibliotekama i drugim institucijama;

1.1.2. udruženja izdavača i autora u Republici Kosovo;

1.1.3. baze podataka i registri kao što su WATCH (pisci, umetnici i nosioci autorskih prava), ISBN (jedinствeni numerički identifikator knjige) i baze podataka koje navode

odštampane knjige;

1.1.4.baze podataka udruženja za kolektivno upravljanje, odnosno udruženja koja imaju prava na reprodukciju;

1.1.5.resursi koji sadrže baze podataka i registre, uključujući VIAF (Virtualna međunarodna normativna datoteka) i ARROW (Dostupni registri informacija o pravima i dela siročadi).

1.2.za novine, časopise, stručne časopise i periodična izdanja:

1.2.1.ISSN (Međunarodni standardni serijski broj) za periodične izdanja;

1.2.2.indeksi i katalogi iz biblioteka i zbirki; obavezni primerci, odnosno nacionalne i posebne bibliografije;

1.2.3.baze podataka i dokumentacija koju održavaju udruženja izdavača i udruženja novinara u Republici Kosovo;

1.2.4.baze podataka i dokumentacija udruženja za kolektivno upravljanje, uključujući organizacije za prava reprodukcije.

1.3.za vizuelna dela, uključujući dela likovne umetnosti, fotografije, ilustracije, dizajna, arhitekture, skice poslednjih navedenih dela, kao i dela koja su deo knjiga, stručnih časopisa, novina i časopisa ili deo drugih dela:

1.3.1.izvori navedeni u podstavovima 1.1. i 1.2. ovog člana;

1.3.2.baze podataka i dokumentacija udruženja za kolektivno upravljanje, odnosno za vizuelne umetnosti, uključujući organizacije za prava reprodukcije;

1.3.3.baze podataka fotografskih udruženja, ako je primenljivo.

1.4.za audiovizuelna dela i fonograme:

1.4.1.obavezni primerci;

1.4.2.baze podataka i dokumentacija koju imaju udruženja proizvođača u Republici Kosovo;

1.4.3.baze podataka i dokumentacija za filmove i fonograme ustanova kulturnog nasleđa i nacionalnih biblioteka;

1.4.4.baze podataka sa standardima i identifikatorima kao što su ISAN (Međunarodni standardni audiovizuelni broj) za audiovizuelni materijal, ISWC (Međunarodni standardni kod muzičkog dela) za fonograme;

1.4.5.baze podataka i dokumentacija udruženja za kolektivno upravljanje, odnosno za autore, interpretatore, proizvođače fonograma i proizvođače audiovizuelnog materijala;

1.4.6.zasluge i drugi podaci koji su zabeleženi na pakovanju rada ili predmeta zaštićenog srodnim pravima;

1.4.7.baze podataka i dokumentacija drugih relevantnih udruženja koja predstavljaju specifične kategorije nosilaca prava.

Član 55.**Korišćenje dela koja su van tržišta i korišćenje drugih predmeta od strane ustanova kulturnog nasleđa**

1. Dozvoljeno je, bez saglasnosti autora, ustanovama kulturnog nasleđa da u nekomercijalne svrhe učine dostupnim dela koja se ne nalaze na tržištu ili druge predmete koji se stalno nalaze u njihovim zbirkama, pod uslovom:

1.1. da se naznači s ime autora ili bilo kog drugog nosioca prava koji se može identifikovati, osim ako se to pokaže nemogućim;

1.2. da su takva dela ili drugi predmeti dostupni na nekomercijalnim veb-sajtovima.

2. Izuzetak ili ograničenje predviđeno stavom 1. ovog člana odnosi se samo na vrste dela ili drugog zaštićenog predmeta za koje ne postoji organizacija kolektivnog upravljanja koja je, na osnovu svog mandata, dovoljno reprezentativna za nosioce prava na relevantnoj vrsti dela ili drugi predmet.

3. Smatraće se da je delo ili drugi predmet van tržišta kada se može razumno pretpostaviti da celokupno delo ili drugi predmet nije dostupan javnosti putem uobičajenih komercijalnih kanala, nakon što je uložena razuman napor da se utvrdi da li je dostupan javnosti.

4. Ovaj član se ne primenjuje na zbirke dela ili druge predmete van tržišta ako na osnovu razumnih napora iz stava 3. ovog člana postoje dokazi da se isti uglavnom sastoje od:

4.1. dela ili drugi predmeti, osim kinematografskih ili audiovizuelnih dela, koji su po prvi put objavljeni ili, u nedostatku objavljivanja, prvi put emitovani u drugoj zemlji;

4.2. kinematografska ili audiovizuelna dela, čiji proizvođači imaju sedište ili prebivalište u drugoj zemlji; ili

4.3. delo ili drugi zaštićeni predmet državljanina drugih zemalja, gde se nakon razumnog napora ne može utvrditi nijedna druga država u skladu sa podstavovima 4.1. i 4.2. ovog člana.

5. Izuzetno od podstava 4.1. ovog člana, ovaj član se primenjuje kada je organizacija kolektivnog upravljanja dovoljno reprezentativna za nosioce prava druge relevantne zemlje.

Član 56.**Mere publiciteta**

1. Informacije od ustanova kulturnog nasleđa, organizacija kolektivnog upravljanja ili relevantnih organa javnih vlasti, u svrhu identifikacije dela van tržišta ili drugih zaštićenih predmeta obuhvaćenih licencom izdatom u skladu sa članom 86. stav 1. ovog zakona, ili korišćenim shodno izuzetku ili ograničenju predviđenom članom 55. stav 1. ovog zakona, kao i informacije o opcijama dostupnim nosiocima prava iz člana 86. stav 3. ovog zakona, te čim budu dostupne i gde je potrebno, informacije o nosiocima licenci i upotrebi, mora biti uvek lako i efektivno dostupno u svakom trenutku na veb-sajtu Kancelarije za autorska prava najmanje šest (6) meseci pre nego što se dela ili drugi predmet distribuiraju, saopštavaju javnosti ili učine dostupnim javnosti u skladu sa licencom ili shodno izuzetku ili ograničenju.

2. Ako je potrebno za opštu informisanost nosilaca prava, preduzimaju se dodatne odgovarajuće mere publiciteta u pogledu sposobnosti organizacija kolektivnog upravljanja da licenciraju dela ili drugi zaštićeni predmet u skladu sa članom 55. ovog zakona, izdate licence, korišćenja shodno izuzetku ili ograničenju predviđenom članom 55. stav 1. ovog zakona i opcije dostupne nosiocima prava kao što je navedeno u članu 86. stav 3. ovog zakona.

2.1. ako postoje dokazi, kao i poreklo dela ili drugog zaštićenog predmeta, koji sugerišu da

se informisanost nosilaca prava može efikasnije podići u drugim zemljama, takve mere publiciteta će takođe obuhvatiti te druge zemlje.

Član 57.

Dozvoljena upotreba određenih dela i drugih predmeta zaštićenih autorskim pravom i srodnim pravima u korist slepih i osoba sa oštećenim vidom ili smetnjama u čitanju

1. Dozvoljeno je, bez ovlašćenja autora i bez naknade, izvršiti bilo koju radnju koja je neophodna da bi se omogućilo da:

1.1. korisnik ili lice koje deluje u njegovo ime, da izradi kopiju u pristupačnom formatu dela kome korisnik ima zakonit pristup i koje je namenjeno za njihovu isključivu upotrebu;

1.2. ovlašćeni subjekat izradi kopiju u pristupačnom formatu dela kome ima zakonit pristup, ili da saopšti, učini dostupnim, distribuira ili da na poslugu ovu kopiju korisniku ili drugom ovlašćenom subjektu na neprofitnoj osnovi u cilju isključivog korišćenja od strane korisnika. Ovo ovlašćenje takođe obuhvaća ilustracije svih vrsta koje se nalaze u književnim ili muzičkim delima.

2. Kopija dela ili drugog zaštićenog predmeta, koji na alternativni način ili formatu omogućava slepom ili osobi sa oštećenim vidom ili sa smetnjama u čitanju pristup delu ili drugom predmetu, mora poštovati integritet dela ili drugog predmeta, uz dužni obzir o potrebnih izmena da bi delo ili drugi zaštićeni predmet bio dostupan u alternativnom formatu.

3. Izuzetak iz stava 1. ovog člana ne može se poništiti ugovorom.

4. Ovlašćeni subjekat koji obavlja radnje navedene u stavu 1. ovog člana uspostavlja i sledi sopstvenu praksu kako bi obezbedio:

4.1. da distribuira, saopštava i kopije pristupačnog formata učini dostupnim samo osobama sa oštećenim vidom ili sa smetnjama u čitanju ili drugim ovlašćenim subjektima;

4.2. da preduzima odgovarajuće korake da obeshrabri neovlašćenu reprodukciju, distribuciju i saopštavanje javnosti ili da kopije u pristupačnom formatu učini dostupnim javnosti;

4.3. da pokazuje dužnu pažnju i vodi evidenciju o postupanju sa delima ili drugim predmetima i njihovim kopijama u pristupačnim formatima;

4.4. da objavljuje i ažurira, na svom veb-sajtu, ako je to prikladno, ili putem drugih kanala na Internetu ili van njega, analognih ili fizičkih, informacije o tome kako ispunjava obaveze iz podstavova 4.1. do 4.3. ovog člana;

4.5. da se prakse iz podstava 4.1. ovog člana su uspostave i poštuju uz potpuno poštovanje važećih pravila za obradu ličnih podataka osoba sa oštećenjem vida ili smetnjama u čitanju.

5. Ovlašćeni subjekti osnovani na Kosovu koji obavljaju radnje iz stava 1. ovog člana, obezbeđuju sledeće informacije na pristupačan način, na zahtev, korisnicima, drugim ovlašćenim subjektima ili nosiocima prava:

5.1. spisak dela ili drugih predmeta za koje postoje kopije dostupnog formata i dostupni formati;

5.2. naziv i kontakt podatke ovlašćenih subjekata sa kojima obavlja razmenu kopija dostupnog formata iz stava 2. ovog člana.

6. Ovlašćeni subjekti su dužni da Kancelariji saopšte: svoje nazive i kontakt podatke i da na

pristupačan način, na zahtev, korisnicima, drugim ovlašćenim subjektima ili nosiocima prava dostave spisak dela ili drugih zaštićenih predmeta za koje subjekat ima kopije dostupnog formata i dostupne formate, kao i naziv i kontakt podatke ovlašćenih subjekata sa kojima je radio na razmeni kopija dostupnog formata.

7. Izuzetak se primenjuje na sve vrste dela, uključujući baze podataka i računarske programe i u odnosu na autore kao i nosioce srodnih prava.

Član 58.

Upotreba računarskih programa i baza podataka; dekompilacija računarskih programa

1. U nedostatku posebnih ugovornih odredbi, neće se tražiti ovlašćenje od autora ili drugog nosioca autorskog prava kada je potrebno korišćenje računarskog programa od strane njegovog zakonitog kupca, u skladu sa njegovom namenjenom svrhom, uključujući ispravljanje grešaka.

2. Ni za jednu radnju nije potrebno ovlašćenje autora ili drugog nosioca autorskog prava kada je potrebno korišćenje baze podataka od strane njenog zakonskog primaoca, u skladu sa njegovom namenjenom svrhom. Kada je zakonski kupac ovlašćen da koristi samo deo baze podataka, ova odredba se primenjuje samo na taj deo.

3. Izrada rezervne kopije od strane lica koje ima pravo korišćenja računarskog programa ne može se zabraniti ugovorom u meri u kojoj je to neophodno za tu upotrebu.

4. Lice koje ima pravo da koristi kopiju računarskog programa ima pravo, bez ovlašćenja autora ili drugog nosioca autorskog prava, da posmatra, proučava ili testira rad programa radi utvrđivanja ideja na kojima se zasniva na bilo kom elementu programa, ako to čini dok obavlja bilo koju od radnji učitavanja, izvršavanja, prenosa ili čuvanja programa na koje ima pravo.

5. Ovlašćenje autora ili drugog nosioca autorskog prava nije potrebno kada su reprodukcija koda i prevod njegovog oblika neophodni za izdvajanje informacija neophodnih za postizanje interoperabilnosti samostalno kreiranog računarskog programa sa drugim programima, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

5.1. kada ove radnje obavlja nosilac licence ili drugo lice koje ima pravo da koristi kopiju programa, ili u njihovo ime lice ovlašćeno za to;

5.2. kada informacije neophodne za ostvarivanje interoperabilnosti ranije nisu bile dostupne licima iz podstava 5.1. ovog člana;

5.3. kada su ovi činovi ograničeni na delove originalnog programa koji su neophodni za postizanje interoperabilnosti.

6. Odredbe stava 5. ovog člana i primena istog zabranjuju da se primljene informacije:

6.1. koriste u druge svrhe osim postizanja interoperabilnosti nezavisno kreiranog računarskog programa;

6.2. dati drugima, osim kada je to neophodno za interoperabilnost samostalno kreiranog računarskog programa; ili

6.3. koriste za razvoj, proizvodnju ili komercijalizaciju računarskog programa koji je suštinski sličan po svom izrazu, ili za bilo koju drugu radnju koja narušava i autorsko pravo.

7. Svaka ugovorna odredba koja je u suprotnosti sa st. 2. do 6. ovog člana je ništavna.

POTPOGLAVLJE X.
ODGOVORNOST PRUŽAOCA ONLAJN USLUGA I ODREĐENE UPOTREBE ZAŠTIĆENOG
SADRŽAJA SA ONLAJN USLUGA

Član 59.

Uslovi za oslobađanje pružaoca onlajn usluga od odgovornosti za povredu autorskog prava

1. Pružalac onlajn usluga biće oslobođen odgovornosti za povrede autorskog ili srodnih prava, koje počine korisnici njegove usluge, samo ako on, čim primi obaveštenje ili informaciju na osnovu kojih zna ili ima razloga da zna da se njegove usluge koriste za čuvanje bilo kog materijala koji narušava autorsko ili srodna prava, odmah deluje da ukloni takav materijal iz svog sistema ili onemogućiti pristup istom.

2. Obaveštenje iz stava 1. ovog člana mora da sadrži sledeće podatke:

2.1. predmet povrede i činjenice koje pružaju opravdani osnov da se veruje da je do povrede došlo;

2.2. podatke neophodne za identifikaciju nezakonitog materijala;

2.3. naziv, adresu prebivališta ili sedišta, broj telefona i imejl adresu nosioca prava.

3. Kada se obaveštenje pošalje preko zastupnika nosioca prava, uz obaveštenje mora se priložiti i kopija punomoćja zastupnika, zajedno sa podacima iz podstava 2.3. ovog člana, u pogledu zastupnikom.

Član 60.

Uklanjanje ili onemogućavanje pristupa sadržaju koji krši autorska prava i protiv-obaveštenje

1. Pružalac onlajn usluga je dužan da u roku od dvadeset četiri (24) časa od prijema obaveštenja ukloni ili onemogućiti pristup identifikovanom materijalu koji krši autorska prava i dužan je da odmah o tome obavesti nosioca prava, korisnika njegove usluge.

2. Korisnik usluge može da pošalje protiv-obaveštenje pružaocu onlajn usluga kojim zahteva ponovno uključivanje ili postavljanje materijala u sistem pružaoca usluge ili vraćanje pristupa istom. Takvo protiv-obaveštenje mora da sadrži sledeće informacije:

2.1. identifikaciju uklonjenog ili nepristupačnog materijala;

2.2. adresu mreže na kojoj je materijal bio dostupan;

2.3. da navede razloge zbog kojih, po mišljenju korisnika usluge, predmetni materijal ne narušava autorsko pravo nosioca prava navedenih u obaveštenju;

2.4. informacije navedene u podstavu 2.3. ovog člana o korisniku usluge.

3. Kada korisnik usluge ne pošalje protiv-obaveštenje ili kada protiv-obaveštenje ne ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana pružalac usluga mora držati na snagu uklanjanje ili onemogućavanje pristupa predmetnom materijalu.

4. U slučaju protiv-obaveštenja, pružalac onlajn usluga je dužan da obavesti nosioca prava o istom i njegovom sadržaju u roku od tri (3) dana od dana prijema protiv-obaveštenja. Kada nosilac prava, u roku od deset (10) dana od dana prijema ove informacije, ne dostavi pružaocu onlajn usluga dokument kojim dokazuje da je pokrenuo parnični postupak ili prijavio slučaj za pokretanje krivičnog

postupka zbog navodne povrede, pružalac onlajn usluga mora da ispuni zahtev korisnika usluge iznetom u protiv-obaveštenju. Kada nosilac prava dostavi dokument naveden u gornjoj rečenici, pružalac onlajn usluga će zadržati na snazi uklanjanje ili nemogućnost pristupa predmetnom materijalu do privremene ili konačne odluke suda.

5. Nosilac prava je dužan da u roku od tri (3) dana od dana prijema privremene ili meritorne odluke obavesti pružaoca onlajn usluga, u zavisnosti od sadržaja odluke, pružalac će zadržati na snazi uklanjanje ili nemogućnost pristupa, za predmetni materijal, ili u roku od četrdeset osam (48) časova će vratiti materijal ili ponovo uspostaviti pristup istom.

Član 61.

Oslobađanje od odgovornosti pružaoca onlajn usluga

Pružalac onlajn usluga nije odgovoran za uklanjanje ili onemogućavanje pristupa bilo kom materijalu u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 62.

Odgovornost za neopravdano uklanjanje ili onemogućavanje materijala

Kada se uklanjanje ili onemogućavanje pristupa predmetnom materijalu pokaže neopravdanim zbog nepostojanja povrede, nosilac prava snosi odgovornost, u skladu sa pravilima građansko-pravne odgovornosti, za svaku štetu nanесenu korisniku usluge.

Član 63.

Upotreba zaštićenog sadržaja od strane pružaoca usluga deljenja sadržaja putem Interneta

1. Pružalac usluge deljenja sadržaja putem Interneta vrši čin javnog saopštavanja ili činjenja dostupnim javnosti, za potrebe ovog zakona, kada javnosti da pristup delima zaštićenim autorskim pravom ili drugim zaštićenim predmetima koje postavljaju njegovi korisnici. Dakle, pružalac usluge deljenja sadržaja putem Interneta dužan je da zaključenjem ugovora o licenciranju pribavi ovlašćenje nosilaca prava, kako bi saopštio javnosti ili učinio dostupnim javnosti zaštićena dela ili druge zaštićene predmete.

2. Kada pružalac usluge deljenja sadržaja putem Interneta dobije ovlašćenje, zaključivanjem ugovora o licenciranju, to ovlašćenje obuhvata i radnje koje vrše korisnici usluga obuhvaćenih pravom javnog saopštavanja i pravom na činjenje dostupnim javnosti zaštićenih dela i drugih zaštićenih predmeta, kada ne posluju na komercijalnoj osnovi ili kada njihova delatnost ne donosi značajnije prihode.

3. Ako se ovlašćenje ne da, pružaoci usluga deljenja sadržaja putem Interneta biće odgovorni za neovlašćene radnje javnog saopštavanja, uključujući činjenje dostupnim javnosti dela zaštićenih autorskim pravom i drugog zaštićenog predmeta, osim ako pružaoci usluga pokažu da su:

3.1. uložili sve napore da dobiju ovlašćenje;

3.2. uložili sve napore, u skladu sa visokim standardima profesionalnog opreza u industriji, da obezbede nedostupnost specifičnih dela i drugih zaštićenih predmeta za koje su nosioci prava pružili pružiocima usluga relevantne i neophodne informacije; i u svakom slučaju; i

3.3. delovali ekspeditivno, po prijemu dovoljno obrazloženog obaveštenja nosilaca prava, da onemoguće pristup ili uklone sa svojih veb lokacija, dela ili druge predmete o kojima su primili obaveštenje, i učinili sve da spreče njihovu buduća opremanja u skladu sa podstavom 3.2. ovog člana.

4. Prilikom procene da li je pružalac usluge ispunio svoje obaveze iz stava 3. ovog člana, te po načelu srazmernosti, između ostalog, uzeće se u obzir sledeći elementi:

4.1.vrsta, publika i opseg usluge i vrstu dela ili drugog zaštićenog predmeta koje korisnici usluge postavljaju na Internet;

4.2.dostupnost odgovarajućih i efikasnih alata i njihova cena po pružaoce usluga.

5.U odnosu na nove pružaoce usluga deljenja sadržaja putem Interneta, čije su usluge dostupne javnosti na Kosovu manje od tri (3) godine i koji imaju godišnji promet ispod deset (10) miliona evra, uslovi shodno uređivanju odgovornosti utvrđeni u stavu 3. ovog člana, ograničavaju se u skladu sa podstavom 1. stava 3. ovog člana i na brzo delovanje, nakon dobijanja dovoljno obrazloženog obaveštenja, da onemoguće pristup delima ili drugom predmetu zaštićenim, za koja je dato obaveštenje ili da se uklonite ta dela ili drugi zaštićeni predmeti sa njihovih veb-sajtova:

5.1.kada prosečan broj jedinstvenih mesečnih posetilaca takvih pružalaca usluga premaši pet (5) miliona, obračunat na osnovu prethodne kalendarske godine, oni takođe moraju pokazati da su uložili sve napore da spreče dalje postavljanje dela ili drugog zaštićenog predmeta za koja je primljeno obaveštenje i za koja su nosioci prava dali relevantne i neophodne informacije.

6.Saradnja između pružaoce usluga deljenja sadržaja putem Interneta i nosilaca prava ne sme rezultirati sprečavanjem postavljanja od strane korisnika, odnosno sprečavanjem dostupnosti dela ili drugog zaštićenog predmeta, koja ne krše ili ne narušavaju autorsko i srodna prava, uključujući slučajeve kada se delo ili drug takav predmet izuzeća ili ograničenja.

7.U slučaju protiv-obaveštenja korisnika usluga koje pružaju pružaoce Internet usluge, shodno se primenjuju pravila iz člana 60. ovog zakona.

8.Pružaoce usluga deljenja sadržaja putem Interneta dužni su da obaveste svoje korisnike o uslovima, načinu na koji mogu da koriste dela i druge zaštićene predmete, shodno izuzecima ili ograničenjima autorskog prava i srodnim pravima predviđenim ovim zakonom.

9.Primena ovog člana ne podrazumeva neku opštu obavezu praćenja. Pružaoce usluga deljenja sadržaja putem Interneta pružaju nosiocima prava, na njihov zahtev, odgovarajuće informacije o funkcionisanju njihovih praksi u vezi sa saradnjom iz stava 3. ovog člana, i kada su sklopljeni ugovori o licenciranju između pružalaca usluga i nosioci prava, informacije o korišćenju sadržaja obuhvaćenog takvim ugovorima.

10.Kada nosioci prava zatraže pristup svojim specifičnim delima ili drugim zaštićenim predmetima koji su postali nedostupni, ili zahtevaju da se ta dela ili drugi predmeti uklone, moraju adekvatno obrazložiti razloge za svoje zahteve. Pružaoce usluga deljenja sadržaja putem Interneta učiniće dostupnim korisnicima njihovih usluga mogućnost podnošenja protiv-obaveštenja pružaoce usluge deljenja sadržaja putem Interneta kojim zahtevaju ponovno uključivanje materijala u sistemu usluge deljenja sadržaja putem Interneta, pružaoce ili ponovno vraćanje pristupa istom, respektivno. Protiv-obaveštenja razmatraju se bez nepotrebnih odlaganja, a odluke o deaktiviranju pristupa ili uklanjanju postavljenog sadržaja biće predmet ljudske provere. Ako je konačna odluka pružalaca usluga deljenja sadržaja putem Internetu u vezi sa blokiranim sadržajem da sadržaj bude nedostupan, korisnici mogu pokrenuti postupak posredovanja u skladu sa članom 122. podstav 1.5. ovog zakona.

11.Odredbe ovog člana ni na koji način neće uticati na legitimno korišćenje, kao što je korišćenje u skladu sa izuzecima ili ograničenjima utvrđenim ovim zakonom, i neće dovesti do utvrđivanja identiteta pojedinačnih korisnika ili obrade njihovih ličnih podataka.

POTPOGLAVLJE XI. TRAJANJE AUTORSKOPRAVNE ZAŠTITE

Član 64.

Trajanje zaštite moralnih prava

1.Pravo na prvo objavljivanje, pravo na priznavanja autorstva i pravo na naznačenje imena autora, pravo na integritet i moralna prava autora iz čl. 18, 19. i 20. ovog zakona su zaštićena na neodređeno vreme. Nakon smrti autora, zaštitu ovih prava preuzimaju naslednici autora ili, u nedostatku naslednika, svaka organizacija koja preuzme autorskopravnu zaštitu.

2.Pravo pokajanja iz člana 21. ovog zakona zaštićeno je samo za života autora.

Član 65.

Rok zaštite imovinskih prava

1.Isključiva imovinska prava i prava na naknadu predviđena ovim zakonom za dela (u daljem tekstu: imovinska prava) štite se za života autora i sedamdeset (70) godina nakon njegove smrti, računajući od 1. januara godine nakon njegove smrti.

2.Imovinska prava u koautorskom delu zaštićena su do smrti poslednjeg preživelog koautora i sedamdeset (70) godina od njegove smrti, računajući od 1. januara godine nakon njegove smrti.

3.Imovinska prava na audiovizuelno delo su zaštićena do smrti poslednjeg preživelog koautora i nakon njegove smrti sedamdeset (70) godina računajući od 1. januara godine nakon smrti poslednjeg preživelog od sledećih koautora:

3.1.glavni režiser,

3.2.autor scenarija;

3.3.autor dijaloga;

3.4.kompozitor muzike posebno kreirane za upotrebu u audiovizuelnom delu.

4.Imovinska prava na anonimno ili pseudonimno delo zaštićena su sedamdeset (70) godina, računajući od 1. januara e godine nakon godine u kojoj je delo zakonski učinjeno dostupnim javnosti. Kada takvo delo ne postane zakonski dostupno javnosti u roku od sedamdeset (70) godina od njegovog nastanka, prestaje autorskopravna zaštita za isto. Međutim, kada pseudonimno delo koji je usvojio autor ne ostavlja sumnju u njegov identitet, primenjuju se odredbe stava 1. ovog člana. Odredbe stava 1. ovog člana primenjuju se i kada autor anonimnog ili pseudonimnog dela otkrije svoj identitet ili ako njegov identitet postane poznat ili shvaćen u tom vremenskom periodu.

5.Za vreme trajanja zaštite imovinskih prava u kolektivnim radovima primenjuju se odredbe stava 4. ovog člana. Međutim, kada se mogu identifikovati autori priloga za kolektivno delo, u vezi sa tim prilozi primenjuju se odredbe stava 1. ili 2. ovog člana, respektivno.

6.Kada je delo objavljeno u tomovima, delovima, zasebnim delovima, izdanjima ili epizodama, rok zaštite počinje da teče od trenutka kada je delo pravno učinjeno dostupnim javnosti, primenjuju se uslovi zaštite iz st. 1. do 5. ovog člana svakom za svaki takav članak zasebno.

7.Ako je rok zaštite imovinskih prava dela u zemlji porekla duži od roka zaštite predviđenog ovim zakonom, primenjuju se odredbe ovog zakona, a ako je kraći, primenjivaće se rok zaštite određen u zemlji porekla (poređenje uslova zaštite).

8.Imovinska i druga prava koja traju nakon smrti autora prenose se u skladu sa odredbama o

nasleđivanju.

9. Istekom roka zaštite imovinskih prava dela ulaze u javni domen. Dela u javnom domenu mogu se slobodno koristiti, uz poštovanje moralnih prava autora iz člana 64. stav 1. i prava iz čl. 66. i 67. ovog zakona.

10. Kada istekne rok zaštite dela vizuelne umetnosti, svaki materijal koji je nastao činom reprodukcije tog dela ne podleže autorskom ili srodnim pravima, osim ako je materijal nastao tim činom reprodukcije originalan u smislu da je intelektualna tvorevina samog autora.

Član 66.

Prava na delima koja su u javnom domenu

1. Nakon isteka zaštite imovinskih prava autora, svako lice će imati jednaku zaštitu imovinskih prava autora u slučajevima kada:

1.1. prvi put zakonito objavi ili emituje, saopštava javnosti ili interaktivno čini dostupnim javnosti ranije neobjavljeno delo;

1.2. objavljuje kritičko i naučno izdanje dela.

2. Rok zaštite, u slučaju prava iz podstava 1.1. ovog člana, je dvadeset pet (25) godina od trenutka kada je delo prvi put legalno objavljeno ili emitovano, saopšteno javnosti ili interaktivno učinjeno dostupnim javnosti, a u slučaju prava iz podstava 1.2. ovog člana, je trideset (30) godina od trenutka kada je publikacija prvi put zakonski objavljena.

Član 67.

Dela vizuelne umetnosti u javnom domenu

Kada istekne rok zaštite dela vizuelne umetnosti, svaki materijal koji je nastao činom reprodukcije tog dela ne podleže autorskom ili srodnim pravima, osim ako je materijal koji je nastao tim činom reprodukcije originalan u smislu da je autorova intelektualna tvorevina.

POGLAVLJE III. SRODNA PRAVA

POTPOGLAVLJE I. OPŠTE ODREDBE

Član 68.

Bez formalnosti kao uslova zaštite; pretpostavka zaštite srodnih prava

1. Korist, uživanje i ostvarivanje srodnih prava ne podleže poštovanju bilo kakve formalnosti. Osim ako se ne dokaže drugačije, fizičko ili pravno lice čije se ime naznačuje u snimku predstave, fonogramu, prvom snimanju filma, snimanju emisije ili u bazi podataka ili u vezi sa uobičajenom upotrebom ovih predmeta srodnih prava, smatraju se interpretator, proizvođač fonograma, proizvođač prvog snimanog filma, emiter ili proizvođač baze podataka.

2. Da bi naznačili svoja prava, proizvođači fonograma i interpretatori mogu na svaki primerak fonograma ili na svaki omot fonograma staviti obaveštenje koje se sastoji od sledeća tri elementa:

2.1. zaokruženo veliko slovo P: (P);

2.2. ime (naziv) nosioca isključivih srodnih prava;

2.3.godina prvog izdanja fonograma.

POTPOGLAVLJE II. PRAVA INTERPRETATORA

Član 69. Moralna prava interpretatora

Na moralna prava interpretatora shodno se primenjuju odredbe članova 19, 20. i 22. ovog zakona o pravu na priznavanje autorstva, pravu na naznačenje imena autora, pravu na integritet i moralna prava autora.

Član 70. Isključiva prava interpretatora

1. Interpretatori imaju isključiva prava da ovlaste ili zabrane sledeće radnje:

- 1.1. snimanje njihovih nesnimanih interpretacija;
- 1.2. reprodukciju snimaka njihovih interpretacija;
- 1.3. distribuciju snimaka njihovih interpretacija;
- 1.4. davanje u zakup snimaka njihovih interpretacija;
- 1.5. davanje na poslugu snimaka njihovih interpretacija;
- 1.6. emitovanje njihovih interpretacija, osim u slučajevima kada je interpretacija prethodno snimana ili emitovana;
- 1.7. javno saopštavanje njihovih interpretacija, osim u slučajevima kada je interpretacija prethodno snimana ili emitovana;
- 1.8. reemitovanje njihovih interpretacija;
- 1.9. kablovsko reemitovanje njihovih interpretacija;
- 1.10. interaktivno činjenje dostupnim snimaka svojih interpretacija.

2. U slučaju kolektivne interpretacije, ovlašćenje za radnje iz stava 1. ovog člana može dati predstavnik interpretatora koji učestvuju u takvoj interpretaciji.

3. Zaključivanje ugovora o uključivanju interpretacije u audiovizuelno delo, osim ako ovim zakonom ili ugovorom nije drugačije određeno, podrazumeva prenos prava interpretatora iz stava 1. ovog člana.

4. Za svako imovinsko pravo preneto u skladu sa stavom 3. ovog člana, interpretator ima pravo na pravičnu naknadu od filmskog producenta. Pravičnu naknadu će naplatiti organizacija kolektivnog upravljanja kojoj je ova funkcija poverena zajedničkim dogovorom predstavnika zainteresovanih nosilaca prava, a u odsustvu dogovora organizacija kolektivnog upravljanja po utvrđenju Kancelarije.

5. Interpretator se ne može odreći prava iz stava 4. ovog člana.

Član 71.**Prenos prava svojine interpretatora na fonogramu**

1. Ako, pedeset (50) godina nakon što se fonogram zakonito objavi, ili kada nije tako objavljen, pedeset (50) godina nakon što je zakonito saopšten javnosti, proizvođač fonograma ne ponudi na prodaju primerke fonograma u dovoljnom obimu ili ne učini ga dostupnim javnosti, žičnim ili bežičnim putem, na način da istom javnost može pristupiti sa mesta i u vreme koje oni sami odaberu, interpretator ima pravo da raskine ugovor kojim je preneo ili ustupio prava na snimanje interpretacije proizvođača fonograma.

2. Pravo na raskid ugovora o prenosu ili ustupanju prava može se ostvariti ako proizvođač, u roku od jedne (1) godine od prijema obaveštenja interpretatora, radi raskida ugovora o prenosu ili ustupanju prava, nije ostvario oba prava korišćenja iz stava 1. ovog člana. Ako na kraju perioda od dvanaest (12) meseci od dana obaveštenja, proizvođač ne ispuni navedene uslove, njegov ugovor se raskida i pravo na fonogram prestaje odmah. Pravo na raskid ugovora je pravo od kojeg interpretator ne može da odustane.

3. Kada fonogram sadrži snimak interpretacije više interpretatora, oni mogu raskinuti svoje ugovore o prenosu ili ustupanju prava. Ako se ugovor o prenosu ili ustupanju raskine u skladu sa ovim stavom, proizvođaču fonograma prestaju prava na fonogram.

4. U slučaju kada se ugovorom o prenosu ili ustupanju daje pravo interpretatoru da traži ne-periodičnu ili periodičnu naknadu, onda interpretator ima pravo na dodatnu naknadu od proizvođača fonograma za svaku punu godinu, odmah nakon pedesete (50) godišnjice od dana kada je fonogram zakonito objavljen, ili kada nije tako objavljen, pedeset (50) godina nakon što je zakonito saopšten javnosti. Interpretator ne može odustati od prava na korišćenje godišnje dodatne naknade.

5. Ukupan iznos rezervisan od strane proizvođača fonograma za isplatu dodatne godišnje naknade iz stava 3. ovog člana obračunava se po stopi od dvadeset odsto (20%) prihoda prethodne godine koji je ostvario proizvođač kao rezultat reprodukcije, distribucije i činjenja dostupnim javnosti predmetnog fonograma, počev od pedesete (50) godine od dana zakonskog objavljivanja, ili u nedostatku takvog objavljivanja, nakon pedesete (50) godine zakonitog javnog saopštavanja.

6. Proizvođači fonograma, u slučaju zahteva, dužni su da interpretatorima koji imaju pravo na godišnju dodatnu naknadu iz stava 4. ovog člana obezbede sve podatke neophodne za obezbeđivanje isplate naknade.

7. Kada interpretator ima pravo na periodičnu nadoknadu, predujam se ne primenjuje na ovu naknadu i ne primenjuju se ugovorni odbici od naknada datih interpretatoru počev od pedesete (50) godine zakonitog objavljivanja ili, u odsustvo ove objave, nakon pedesete (50) godine zakonitog javnog saopštavanja.

**POTPOGLAVLJE III.
PRAVA PROIZVOĐAČA FONOGRAMA****Član 72.****Isključiva prava proizvođača fonograma**

1. Proizvođači fonograma imaju isključiva prava da ovlaste ili zabrane sledeće radnje:

1.1. reprodukciju njihovih fonograma;

1.2. distribuciju njihovih fonograma;

1.3. davanje u zakup i davanje na poslugu javnosti njihovih fonograma;

- 1.4.reemitovanje njihovih fonograma;
- 1.5.kablovsko reemitovanje njihovih fonograma;
- 1.6.interaktivno činjenje njihovih fonograma dostupnim.

Član 73.

Pravo na naknadu za korišćenje fonograma objavljenih u komercijalne svrhe

1.U slučaju emitovanja ili saopštavanja javnosti fonograma objavljenog u komercijalne svrhe, interpretatori čije su interpretacije snimljene u takvim fonogramima i proizvođači fonograma imaju isključivo pravo na pravičnu naknadu.

2.Pravo na pravičnu nadoknadu iz stava 1. ovog člana može se ostvariti samo preko organizacije kolektivnog upravljanje prema stavu 4. ovog člana.

3.Za utvrđivanje visine naknade i drugih uslova za isplatu pravične naknade iz stava 1. ovog člana i rešavanje eventualnih sporova između zainteresovanih strana primenjuju se čl.122. i 123. ovog zakona, u smislu da zainteresovane strane koje će pokušati da utvrde visinu naknade su organizacije kolektivnog upravljanja iz stava 4. ovog člana sa jedne strane i predstavnici tih fizičkih i pravnih lica, koji vrše radnje iz stava 1. ovog člana, sa druge strane. Za utvrđivanje visine naknade i drugih uslova plaćanja primenjuje se član 102. ovog zakona.

4.Osim ako ugovorom između zainteresovanih predstavnika izvođača i proizvođača fonograma nije drugačije određeno:

4.1.pravičnu naknadu iz stava 1. ovog člana naplaćuje organizacija kolektivnog upravljanja kojoj je ova funkcija poverena uz zajednički dogovor predstavnika zainteresovanih nosilaca prava, a u nedostatku dogovora organizacija kolektivnog upravljanje koju utvrdi Kancelarija;

4.2.nakon odbitka stvarnih troškova upravljanja, u nedostatku dogovora između interpretatora i proizvođača fonograma, prikupljeni iznosi će se raspodeliti u jednakim delovima – pedeset odsto (50%) – pedeset odsto (50%), između interpretatora i proizvođača fonograma za čije interpretacije, odnosno fonograme, može se pretpostaviti da su korišćeni na način iz stava 1. ovog člana.

5.Način na koji će Kancelarije utvrditi organizaciju kolektivnog upravljanja koja će naplatiti pravičnu naknadu iz stava 1. ovog člana uređuje se podzakonskim aktom koji donosi ministar kulture.

POTPOGLAVLJE IV. PRAVA FILMSKIH PRODUCENTA ILI PROIZVOĐAČA

Član 74.

Prava filmskih producenta ili proizvođača

1.Filmski producenti ili proizvođači imaju isključivo pravo da ovlaste ili zabrane sledeće radnje, u vezi sa originalom ili kopijama njihovih filmova:

- 1.1.reprodukciju njihovih filmova;
- 1.2.distribuciju njihovih filmova;
- 1.3.davanje u zakup i davanje na poslugu javnosti kopija njihovih filmova;
- 1.4.činjenje njihovih filmova dostupnim javnosti.

2. Kada se prvi snimak filma takođe kvalifikuje kao audiovizuelno delo i filmski producent ili proizvođač, u svom svojstvu kao proizvođač audiovizuelnog dela je nosilac autorskog prava na audiovizuelno delo, njegova srodna prava kao producent filma i autorsko pravo čija je nosilac primenjuju se paralelno i nezavisno jedan od drugog.

POTPOGLAVLJE V. PRAVA RADIO DIFUZIONI ORGANIZACIJA

Član 75. Prava radio difuznih organizacija

1. Radio difuzne organizacije uživaju isključivo pravo da ovlaste ili zabrane sledeće radnje u vezi sa:

- 1.1. snimanjem njihovih emitovanja;
- 1.2. reprodukcijom snimaka njihovih emitovanja;
- 1.3. distribucijom snimaka njihovih emitovanja;
- 1.4. reemitovanjem njihovih emitovanja;
- 1.5. kablovskim reemitovanjem njihovih emitovanja;
- 1.6. saopštavanjem njihovih emisija javnosti u zemljama u kojima se pristup plaća ili uz tarifu;
- 1.7. interaktivnim činjenjem snimka njihovih emitovanja dostupnim javnosti.

2. Radio ili televizijske organizacije nemaju pravo iz podstava 1.5. ovog člana, kada samo kablovskim putem reemituju emitovanja radio ili televizijske organizacije.

POTPOGLAVLJE VI. PRAVA NA IZDANJIMA

Član 76. Zaštita štampanih izdanja u pogledu njihovog korišćenja na Internetu

1. Izdavači štampanih izdanja osnovani u Republici Kosovo imaju isključivo pravo da ovlaste ili zabrane:

- 1.1. neposrednu ili posrednu, privremenu ili trajnu reprodukciju na bilo koji način i u bilo kom obliku, u celini ili delimično;
- 1.2. činjenje dostupnim javnosti, putem žice ili bežično, na takav način da im članovi javnost mogu pristupiti sa mesta i u vreme koje oni sami odaberu;
- 1.3. onlajn korišćenje njihovih štampanih izdanja od strane pružalaca usluga informacionog društva.

2. Prava predviđena u podstavu 1.1. ovog člana ne primenjuju se na privatne ili nekomercijalne upotrebe štampanih izdanja od strane pojedinačnih korisnika. Zaštita predviđena podstavom 1.1. ovog člana ne primenjuje se na radnje hiperlinkova na Internetu. Prava predviđena podstavom 1.1. ovog člana ne primenjuju se u vezi sa upotrebom pojedinačnih reči ili veoma kratkih izvoda štampanog izdanja.

3.Prava predviđena u stavu 1. ovog člana ne mogu se primeniti na te autore i druge nosioce prava, a posebno, ne smeju im oduzeti pravo da iskorišćavaju svoja dela i druge zaštićene predmete, bez obzira na izdavanje štampe u kojoj su uključeni.

4.Kada je delo ili drugi zaštićeni predmet uključen u štampano izdanje po osnovu neisključive licence, prava iz stava 1. ovog člana ne mogu se koristiti za zabranu korišćenja istih od strane drugih ovlašćenih korisnika. Prava iz stava 1. ovog člana ne mogu se koristiti za zabranu korišćenja dela ili drugih predmeta za koje je istekao rok zaštite.

5.Autori radova uključenih u štampanom izdanju dobijaju adekvatan deo prihoda koji izdavači štampe dobijaju za korišćenje svojih štampanih izdanja od strane pružalaca usluga informacionog društva. Adekvatan udeo će se odrediti posebnim sporazumom, nakon pregovora i savesno između strukovnih organizacija izdavača štampe i strukovnih organizacija autora ili njihovih organizacija kolektivnog upravljanja.

POTPOGLAVLJE VII. TRAJANJE SRODNIH PRAVA

Član 77. Rok zaštite srodnih prava

1.Odredbe člana 64. stav 1. ovog zakona o trajanju zaštite moralnih prava autora shodno se primenjuju i na moralna prava interpretatora.

2.Imovinska prava interpretatora traju pedeset (50) godina od interpretacije. Ako snimak interpretacije nije u fonogramu, ali je u tom roku zakonito emitovan ili objavljen, saopšten javnosti ili interaktivno učinjen dostupnim javnosti u roku od pedeset (50) godina od datuma interpretacije, prava interpretatora traju pedeset (50) godina od dana kada je jedna od sledećih radnji izvršena, i to objavljivanje, emitovanje, javno saopštavanje ili interaktivno činjenje dostupnim javnosti, u zavisnosti od toga koja se radnja prva desila. Ako je interpretacija snimljena u fonogramu zakonito objavljena ili zakonito emitovana, saopštena javnosti ili zakonito interaktivno učinjeno dostupnim javnosti, prava traju sedamdeset (70) godina od datuma kada je prvi put izvršena jedna od sledećih radnji, i to: objavljivanje, emitovanje, javno saopštavanje ili interaktivno činjenje dostupnim javnosti, u zavisnosti od toga koja se radnja prva desila.

3.Rok zaštite prava proizvođača fonograma prestaje pedeset (50) godina od dana fiksacije fonograma. Međutim, ako je fonogram zakonito objavljen u ovom roku, navedena prava zastarevaju sedamdeset (70) godina od datuma prvog zakonitog objavljivanja. Ako zakonito objavljivanje nije izvršeno u roku navedenom u prvoj rečenici, i ako je fonogram zakonito saopšten javnosti u tom roku, navedena prava zastarevaju sedamdeset (70) godina od dana prvog zakonitog saopštenja javnosti. Ako je po ovom zakonu rok zaštite istekao 22. decembra 2002. godine, onda nisu zaštićena prava proizvođača fonograma.

4.Rok zaštite prava proizvođača ili producenata filmova prestaje pedeset (50) godina nakon snimanja. Međutim, ako je film zakonito objavljen ili emitovan, saopšten javnosti ili interaktivno učinjen dostupnim tokom ovog perioda, prava ističu od datuma takvog prvog objavljivanja ili emitovanja, prvog javnog saopštavanja ili interaktivnog činjenja dostupnim javnosti po prvi put. javnosti, u zavisnosti od toga koja se radnja prva desila.

5.Rok zaštite prava radio difuznih organizacija ističe pedeset (50) godina od prvog emitovanja.

6.Rok zaštite prava izdavača na štampanih izdanja iz člana 76. stav 1. ovog zakona ističe dve (2) godine od dana objavljivanja štampanog izdanja. Ovaj rok će se računati od 1. januara naredne godine od dana objavljivanja štampanog izdanja. Ovaj stav se ne primenjuje na štampana izdanja koja su po prvi put objavljena pre 6. juna 2019. godine.

7. Rok zaštite iz st. 2. do 6. ovog člana računa se od 1. januara naredne godine u kojoj se događaj dogodio, koji služi kao osnov za računanje istog.

8. Član 65. stav 7. ovog zakona za poređenje rokova zaštite shodno se primenjuje na uslove zaštite srodnih prava.

POGLAVLJE IV. SUI GENERIS ZAŠTITA PRAVA PROIZVOĐAČA BAZA PODATAKA

Član 78. Predmet zaštite

Proizvođač baze podataka koji dokaže da je imao značajan kvalitetno i/ili kvantitativno ulaganje a bilo u dobijanje, verifikaciju ili predstavljanje sadržaja, ima pravo da spreči izvlačenje i/ili ponovnu upotrebu celog ili njenog značajnog dela kvalitativno i/ili kvantitativno procenjen, sadržaja te baze podataka.

Član 79. Nezavisnost zaštite

1. Pravo iz člana 78. ovog zakona primenjuje se bez obzira na to da li je ta baza podataka podesna za zaštitu autorskim ili drugim pravima, što znači, inter alia ili između ostalog, da kada je baza podataka zaštićena autorskim pravom, a proizvođač baze podataka je nosilac autorskog prava nad bazom podataka, njegovo sui generis pravo predviđeno članom 78. ovog zakona i autorsko pravo čiji je on ili ona nosilac primenjuju se paralelno i nezavisno jedno od drugog.

2. Pravo utvrđeno članom 78. ovog zakona primenjuje se bez obzira na podobnost sadržaja baze podataka za zaštitu autorskim ili drugim pravima, te zaštita baza podataka po tom pravu ne narušava prava koja postoje u odnosu na njihov sadržaj.

Član 80. Ponovljene i sistematske radnje u vezi sa nebitnim delovima baza podataka

Zabranjeno je ponavljano i sistematsko vađenje i/ili ponovna upotreba nebitnih delova sadržaja baze podataka, naime radnji koje su u suprotnosti sa propisnom upotrebom baze podataka ili neopravdano narušavaju legitimne interese proizvođača baze podataka.

Član 81. Prava i obaveze zakonskih korisnika baza podataka

1. Proizvođač baze podataka koja je na bilo koji način učinjena dostupnom javnosti ne može sprečiti zakonskog korisnika baze podataka da izvlači i/ili ponovo koristi nebitne delove njenog sadržaja koja je kvalitativno i/ili kvantitativno procenjena, bez obzira na svrhu. Kada je zakoniti korisnik ovlašćen da izdvoji i/ili ponovo koristi samo deo baze podataka, ovaj stav se primenjuje samo na taj deo. Svaka odredba suprotna ovom stavu je ništavna.

2. Zakonski korisnik baze podataka, koja je na bilo koji način učinjena dostupnom javnosti, ne može vršiti radnje koje su u suprotnosti sa uobičajenom upotrebom baze podataka ili koje neopravdano narušavaju legitimne interese proizvođača baze podataka.

3. Zakonski korisnik baze podataka, koja je na bilo koji način učinjena dostupnom javnosti, ne može naneti štetu nosiocu autorskog ili srodnih prava, u odnosu na dela ili druge zaštićene predmete u bazi podataka.

Član 82.**Izuzeci od prava proizvođača baza podataka**

1. Zakonski korisnici baze podataka, koja je na bilo koji način učinjena dostupnom, mogu, bez ovlašćenja njenog proizvođača, da izvlače ili ponovo koriste značajan deo njenog sadržaja:

1.1. u slučaju izvlačenja u privatne svrhe sadržaja ne elektronske baze podataka;

1.2. u slučaju izvlačenja u svrhu ilustracije za nastavu ili za naučno istraživanje, pod uslovom da se naznači izvor i u meri u kojoj je to opravdano nekomercijalnom svrhom koja se želi postići;

1.3. u slučaju izvlačenja i/ili ponovne upotrebe u cilju javne bezbednosti ili upravnog ili sudskog postupka.

Član 83.**Rok zaštite prava proizvođača baza podataka**

1. Pravo utvrđeno članom 78. ovog zakona zaštićeno je od dana završetka izrade baze podataka, do protoka petnaest (15) godina, računajući od 1. januara naredne godine od datuma završetka.

2. U slučaju baze podataka koja je na bilo koji način učinjena dostupnom javnosti pre isteka roka iz stava 1. ovog člana, rok zaštite prava proizvođača baze podataka prestaje za petnaest (15) godina računajući od 1. januara naredne godine nakon datuma kada je baza podataka po prvi put učinjena dostupnom javnosti.

3. Svaka značajna promena, procenjena kvalitativno ili kvantitativno, u sadržaju baze podataka, uključujući bilo koju značajnu promenu koja je rezultat akumulacije uzastopnih dodavanja, brisanja ili izmena, koja bi dovela do toga da se baza podataka smatra značajnim novim ulaganjem, procenjena kvalitativno ili kvantitativno, kvalifikuje bazu podataka koja je rezultat tog ulaganja za sopstveni rok zaštite.

Član 84.**Korisnici zaštite prava proizvođača baza podataka**

Pravo predviđeno članom 78. ovog zakona primenjuje se na baze podataka čiji su proizvođači ili nosioci prava državljani Republike Kosovo ili koji imaju svoje prebivalište na teritoriji Republike Kosovo, ili dela koja su prvi put objavljena na teritoriji Republike Kosovo.

POGLAVLJE V.**KOLEKTIVNO UPRAVLJANJE AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA****POTPOGLAVLJE I.
OPŠTE ODREDBE****Član 85.****Funkcije, prava i obaveze organizacija kolektivnog upravljanja**

1. Organizacije kolektivnog upravljanja, u ime nosilaca prava i na osnovu ovlašćenja koja su im data, imaju sledeće funkcije:

1.1. da sa korisnicima pregovara vrednost naknade i druge uslove, za korišćenje dela ili predmeta srodnih prava u odnosu na koje imaju ovlašćenje da upravljaju pravima;

1.2. da licenciraju korisnike za korišćenje srodnih prava na dela ili predmete za koje im je dat

mandat za upravljanje pravima;

1.3.da naplate naknade utvrđene licencama u skladu sa podstavom 1.2. ovog člana ili koji se mora platiti po osnovu prava na naknadu kojom upravljaju;

1.4.da raspodeljuju i blagovremeno isplaćuju naknadu koju su naplatili, podjednako i u najvećoj mogućoj meri srazmerno vrednosti i stvarnom korišćenju dela i predmeta srodnih prava;

1.5.da zastupaju nosioce prava čijim pravima upravljaju u sudskim ili upravnim postupcima i da preduzimaju druge pravne radnje neophodne za zaštitu i ostvarivanje prava kojima upravljaju;

1.6.da obavljaju bilo koju drugu delatnost u skladu sa ovlašćenjima dobijenim od nosilaca prava.

2.Organizacije kolektivnog upravljanja imaju pravo da od korisnika dela i predmeta srodnih prava traže da im, pod razumnim uslovima, dostave programe i druga dokumenta koja utvrđuju dela i predmete srodnih prava, u vezi svakom njihovom upotrebom i koje je obuhvaćeno pravom kojim se upravlja na kolektivan način, kao i sve informacije neophodne za obračunavanje, naplaćivanje i raspodelu naknade.

3.Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna, da u interesu nosilaca autorskog i srodnih prava:

3.1.koristi dobijenu naknadu isključivo za raspodelu i isplatu nosiocima autorskog i srodnih prava. Međutim, u smislu da će imati pravo da od iznosa naplaćene naknade odbiju iznos koji je neophodan za pokrivanje stvarnih troškova nastalih u vezi sa kolektivnim ostvarivanjem prava i svaki iznos koji je namenjen posebnom fondu koji je obrazovala organizacija, u meri u kojoj je ovlašćena od strane nosilaca prava ili neposredno ili u slučaju stranih nosioca prava, od strane organizacija kolektivnog upravljanja koje ih zastupaju;

3.2.raspodeli, nakon odbijanja iznosa navedenih u podstavu 3.1. ovog člana, naplaćenu naknadu i njenu redovnu isplatu, srazmerno ili proporcionalno stvarnom korišćenju dela i predmeta srodnih prava;

3.3.istovremeno sa isplatom naknade polaže račune nosiocima autorskog i srodnih prava za korišćenje njihovih prava.

4.U slučaju proširenog kolektivnog upravljanja, oni nosioci autorskog ili srodnih prava koji nisu ni članovi organizacije kolektivnog upravljanja, niti su joj poverili upravljanje svojim pravima, i koji svoja prava nisu skinuli sa repertoara organizacije u skladu sa članom 86. stav 3. ovog zakona, imaju pravo na istu naknadu kao i članovi organizacije i kao oni koji su joj na drugi način poverili upravljanje svojim pravima.

5.Organizacija kolektivnog upravljanja ima pravo da raspolaže iznosima naknada koji su naplatili od korisnika, koji nisu traženi u periodu od tri (3) godine, od kraja godine u kojoj su naplaćeni, bilo dodavanjem iznosu koji će se raspodeliti ili raspodeljujući ih u druge svrhe u korist nosioca autorskog i srodnih prava.

Član 86.

Prinudno i prošireno kolektivno upravljanje

1.U skladu sa relevantnim odredbama ovog zakona, sledeća prava mogu se ostvarivati samo preko organizacije kolektivnog upravljanja koju je u ovu svrhu licencirala Kancelarija:

1.1.pravo na pravičnu naknadu za privatno kopiranje dela i predmeta srodnih prava kako je

predviđeno članom 47. stav 1. ovog zakona;

1.2.pravo na pravičnu naknadu za reprografsku reprodukciju kako je predviđeno članom 48. stav 2. ovog zakona;

1.3.pravo na pravičnu naknadu autora i interpretatora, sačuvano posle prenosa njihovog isključivog prava davanja u zakup proizvođaču fonograma ili audiovizuelna dela, kako je utvrđeno u članu 25. ovog zakona;

1.4.pravo na naknadu za davanje na poslugu javnosti, kako je predviđeno članom 31. stav 2. ovog zakona;

1.5.pravo autora da stekne takvo pravo po osnovu prodajne cene koja ne postoji za svaki čin preprodaje nakon prvog prenosa vlasništva originalnog umetničkog dela od strane njegovog autora, kako je predviđeno članom 32. stav 1. ovog zakona;

1.6.pravo interpretatora i proizvođača fonograma na jedinstvenu pravičnu naknadu za emitovanje i javno saopštavanje fonograma objavljenih u komercijalne svrhe, kako je predviđeno članom 73. ovog zakona;

1.7.pravo na reemitovanje dela i predmeta srodnih prava kako je predviđeno članom 23. podstav 1.7. ovog zakona, izuzev emitovanja radiodifuznih organizacija, bez obzira da li su dotična prava njihova ili su im ustupljena od strane ostalih nosilaca prava;

1.8.pravo na kablovsko reemitovanje dela i predmeta srodnih prava kako je predviđeno članom 23. podstav 1.8. ovog zakona osim za sopstvena emitovanja radiodifuznih organizacija, bez obzira da li se radi o njihovim pravima ili pravima koja su preneli drugi nosioci prava;

1.9.pravo na dopunsku ili dodatnu godišnju naknadu kako je predviđeno članom 71. stav 4. ovog zakona.

2.U slučaju sledećih prava, dejstvo licence za korišćenje koju je izdala organizacija kolektivnog upravljanja u ime onih nosilaca prava čije su oni članovi, ili koji su na drugi način poverili upravljanje svojim pravima, proširiće se na one nosioce prava koji nisu njeni članovi niti su na drugi način poverili ostvarivanje njihovih prava, pod uslovom da nosioci navedenih prava nisu povukli svoja prava sa repertoara organizacije kolektivnog upravljanja na osnovu stava 3. ovog člana:

2.1.pravo na javnu interpretaciju, emitovanje, izuzev satelitskog emitovanja, kada ono nije istovremeno sa zemaljskim emitovanjem iste radiodifuzne organizacije, javno saopštavanje, javno saopštavanje preko zvučnika ili bilo kojeg drugog instrumenta koji zvučno prenosi emitovana dela, i interaktivno činjenje dostupnim javnosti nedramskih muzičkih dela i odlomaka iz dramsko-muzičkih dela;

2.2.pravo na snimanje muzičkih dela u fonogramima, u slučajevima kada su autori već ovlastili proizvođača fonograma za takav snimak;

2.3.pravo na pravičnu naknadu autora i interpretatora sačuvano nakon prenosa njihovih isključivih prava na proizvođače audiovizuelnih dela, kako je predviđeno članom 14. st. 3. i 4. i članom 70. stav 4. ovog zakona;

2.4.pravo interpretatora da svoje interpretacije snimljene u fonogramima učine dostupnim javnosti;

2.5.pravo na reprodukciju, distribuciju, javno saopštavanje ili činjenje dostupnim javnosti dela van privrednog prometa ili drugih zaštićenih predmeta koji se trajno nalaze u zbirci ustanova kulturnog nasleđa putem neisključive licence, u nekomercijalne svrhe sa ustanovom kulturnog

nasleđa.

2.6.pravo činjenja dostupnim javnosti i pravo reprodukcije, radi digitalizacije, činjenja dostupnim javnosti, indeksiranja, katalogizacije, čuvanja ili restauracije dela siročadi, koja se nalaze u bibliotekama, obrazovnim ustanovama i muzejima dostupnim javnosti, kao i iz arhiva, ustanova filmskog ili audio nasleđa i javnih radiodifuznih organizacija, osnovanih u Republici Kosovo;

2.7.pravo na javno saopštavanje i pravo da se učine dostupnim javnosti dela i drugi predmeti koje koriste pružaoci usluga deljenja sadržaja putem Interneta kada ne posluju na komercijalnoj osnovi ili kada njihova aktivnost ne ostvaruje značajan prihod (prošireno kolektivno upravljanje).

3.U slučaju proširenog kolektivnog upravljanja predviđenog u stavu 2. ovog člana, svi nosioci prava mogu u svako doba lako i efikasno isključiti ili ukloniti svoja dela ili druge predmete iz mehanizma licenciranja. Oni moraju pismeno obavestiti organizaciju kolektivnog upravljanja najkasnije šest (6) meseci pre kraja svake kalendarske godine da povlače svoja prava iz sistema kolektivnog upravljanja. Takvo povlačenje stupa na snagu 1. januara godine nakon takvog obaveštenja.

4.Organizacija kolektivnog upravljanja, u skladu sa svojim ovlašćenjima koja su joj dodelili nosioci prava, može izdati produženu ili opštu kolektivnu licencu, bez obzira da li su svi nosioci prava obuhvaćeni licencom ovlastili organizaciji kolektivnog upravljanja, pod uslovom da:

4.1.organizacija kolektivnog upravljanja, na osnovu svojih ovlašćenja, zastupa više nosilaca prava, u odgovarajućoj vrsti dela ili drugog zaštićenog predmeta i prava koja su predmet licence;

4.2.svim nosiocima prava garantuje se jednak tretman u pogledu uslova licence;

4.3.informacije o mogućnosti organizacije kolektivnog upravljanja da licencira dela ili druge zaštićene predmete, o licenciranju koje se sprovodi u skladu sa ovim članom i o mogućnostima koje su na raspolaganju nosiocima prava iz stava 3. ovog člana, učinjene dostupnim javnosti putem veb-sajta lako dostupnog javnosti, najmanje šest (6) meseci pre nego što se dela ili drugi zaštićeni predmet koriste shodno licenci iz stava 2. ovog člana.

5.Treba se razvijati redovan dijalog između zastupničkih organizacija korisnika i nosilaca prava, uključujući organizacije kolektivnog upravljanja i bilo koje druge relevantne organizacije zainteresovanih strana, na specifičnoj sektorskoj osnovi, kako bi se promovisala relevantnost i upotreba mehanizama licenciranja utvrđenih u stavu 2. ovog člana i da se obezbediti da su mere zaštite za nosioce prava iz ovog člana delotvorne i izvodljive.

POTPOGLAVLJE II. OVLAŠĆENJE ZA VRŠENJE KOLEKTIVNOG UPRAVLJANJA

Član 87. Osnivanje organizacija kolektivnog upravljanja

1.Autori, interpretatori, proizvođači fonograma i drugi nosioci autorskog i srodnih prava mogu osnovati organizacije kolektivnog upravljanja svojih imovinskih prava (u daljem tekstu: organizacije kolektivnog upravljanja).

2.Izuzev slučajeva kada kolektivno upravljanje autorskim ili srodnim pravima ne proizilazi direktno iz odredaba ovog zakona, organizaciju kolektivnog upravljanja dobrovoljno osnivaju nosioci prava na osnovu prenosa svojih prava na organizaciju u skladu sa statutom organizacije za potrebe njihovog kolektivnog upravljanja. U slučaju bilo kakve sumnje, pretpostavlja se da nosilac prava prenosi svoja

prava u tu svrhu, kako za svoja postojeća dela, tako i za sva dela koja stvori tokom važenja ugovora sa organizacijom kolektivnog upravljanja.

3.Organizacije kolektivnog upravljanja obavljaju svoje delatnost u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim relevantnim zakonima Republike Kosovo, na osnovu svog statuta i u granicama ovlašćenja koja dobijaju od nosioca autorskog prava ili srodnih prava.

Član 88.

Licenciranje organizacija kolektivnog upravljanja

1.Organizacija može funkcionisati kao organizacija kolektivnog upravljanja ako:

1.1.ima status neprofitne organizacije;

1.2.licencirana je kao organizacija kolektivnog upravljanja od strane ministra na predlog Kancelarije.

2.Kancelarija predlaže ministru da licencira organizaciju da posluje kao organizacija kolektivnog upravljanja ako ispunjava sledeće kriterijume:

2.1.članstvo, odnosno krug nosilaca prava koji su na drugi način poverili upravljanje pravima, proširuje se na značajan deo nosilaca prava, te može joj pristupiti svaki nosilac prava iz iste kategorije u skladu sa njenim statutom;

2.2.sklopa recipročne ugovore o zastupanju sa organizacijama koje zastupaju strane nosioce prava iste kategorije, ili barem čini sve potrebne napore da zaključi takve ugovore;

2.3.ima kapacitet da upravlja predmetnim imovinskim pravom ili relevantnom kategorijom, uključujući odgovarajuće osoblje i tehničku opremu;

2.4.ima na raspolaganju odgovarajuće mehanizme za naplatu, raspodelu i isplatu naknade;

2.5.garantuje jednak tretman kako za nosioce prava tako i za korisnike;

2.6.njene delatnosti se ne protežu ni na kakve komercijalne ili druge profitabilne svrhe;

2.7.njen statut i drugi propisi su u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim relevantnim zakonima Republike Kosovo.

3.Organizacija koja Kancelariji podnese zahtev za licenciranje mora da stavi na raspolaganje sve relevantne informacije i dokumente koji su neophodni da bi Kancelarija predložila ministru da donese odluku o zahtevu.

4.Akt licenciranja udruženja kao organizacije kolektivnog upravljanja, uz napomenu o pravima i kategorijama nosilaca prava na koje se prostire kolektivno upravljanje, objavljuje se na veb-sajtu Ministarstva.

5.Kada više organizacija podnese zahtev za licenciranje za obavljanje kolektivnog upravljanja istom kategorijom prava, iste kategorije nosilaca prava, licencira se organizacija koja najbolje ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana.

6.Licenciranje se može odbiti samo ako:

6.1.statut organizacije kolektivnog upravljanja nije u skladu sa odredbama ovog zakona;

6.2.postoji razlog da se veruje da lice ovlašćeno zakonom ili statutom da zastupa organizaciju kolektivnog upravljanja ne poseduje potreban kredibilitet za obavljanje svojih funkcija; ili

6.3.malo je verovatno, s obzirom na ekonomsku osnovu organizacije kolektivnog upravljanja, da će efikasno upravljati pravima koja su joj poverena.

7.Kada se odbije licenciranje organizacije, kao organizacije kolektivnog upravljanja, organizacija može podneti tužbu sudu protiv odluke.

8.Resorno Ministarstvo kulture podzakonskim atom utvrđuje postupak i druge uslove koji moraju biti ispunjeni u skladu sa ovim zakonom za licenciranje, odbijanje i opoziv licence organizacijama kolektivnog upravljanja.

POTPOGLAVLJE III. ZASTUPANJE NOSILACA PRAVA, ČLANSTVO I UREĐENJE ORGANIZACIJA KOLEKTIVNOG UPRAVLJANJA

Član 89.

Standardi poslovanja organizacija kolektivnog upravljanja

1.Organizacije kolektivnog upravljanja moraju obavljati sve poslove iz oblasti svoje delatnosti, na način da obezbede postizanje maksimalnog mogućeg nivoa efektivnost, dobre poslovne prakse, ekonomske efikasnosti i transparentnosti.

2.Organizacije kolektivnog upravljanja postupaju u najboljem interesu nosilaca prava čija prava zastupaju i ne nameću im obaveze koje nisu objektivno neophodne za zaštitu njihovih prava i interesa ili za efikasno upravljanje njihovim pravima. „Naknada za upravljanje“ označava iznose koje naplaćuje, odbija ili nadoknađuje organizacija kolektivnog upravljanja od prihoda od prava ili od bilo kog prihoda koji proizilazi iz ulaganja prihoda od prava u cilju pokrića troškova upravljanja autorskim ili srodnim pravima.

3.Izuzetno, statutom organizacije kolektivnog upravljanja, organizacije može izričito odrediti da se određeni deo tih sredstava izdvaja u kulturne svrhe i za unapređenje penzionog, zdravstvenog i društvenog statusa svojih članova. Iznos sredstava koji se izdvaja za te namene ne bi trebalo da prelazi deset odsto (10%) neto prihoda organizacije kolektivnog upravljanja.

4.Organizacije kolektivnog upravljanja moraju se pridržavati opšteprihvaćenih međunarodnih pravila, standarda i načela, koji se u praksi primenjuju za upravljanje kolektivnih prava, posebno onih koji se odnose na pružanje usluga stručne pomoći, utvrđivanje visine naknade za korišćenje dela, dokumentaciju i njihovu međunarodnu razmenu, kao i za obračunavanje i raspodelu naknade domaćim i stranim autorima.

Član 90.

Prava nosilaca prava

1.Nosioci prava imaju pravo da ovlaste organizaciju kolektivnog upravljanja po svom izboru za upravljanje pravima, kategorijama prava ili vrstama dela i drugim zaštićenim predmetima. Osim u slučaju kada organizacija kolektivnog upravljanja ima objektivne razloge da odbije upravljanje, dužna je da upravlja ovim pravima, kategorijama prava ili vrstama dela i drugim zaštićenim predmetima, pod uslovom da je njihovo upravljanje u oblasti njene delatnosti.

2.Nosioci prava imaju pravo da izdaju licence za nekomercijalno korišćenje bilo kojih prava, kategorija prava ili vrsta dela i drugih predmeta koje mogu izabrati.

3.Nosioci prava, po svom izboru, imaju pravo da obustave ovlašćenje za upravljanje pravima, kategorijama prava ili vrstama dela i drugim predmetima koje su dali organizaciji kolektivnog upravljanja ili da iz organizacije kolektivnog upravljanja povlače neko od prava, kategorije prava ili vrste radova i drugih predmeta, uz davanje razumnog obaveštenja najkasnije šest (6) meseci pre

kraja kalendarske godine. Organizacija kolektivnog upravljanja može odlučiti da takva obustava ili povlačenje stupi na snagu tek na kraju finansijske godine.

4. Ako postoji iznosi koji pripadaju nosiocu prava za radnje iskorišćavanja koje su se desile pre obustave ovlašćenja ili uklanjanja prava od upravljanja relevantne organizacije, ili po licenci koja je data pre stupanja na snagu ove obustave ili povlačenja, nosilac prava zadržava svoja prava po ovom zakonu.

5. Organizacija kolektivnog upravljanja neće ograničiti ostvarivanje prava iz st. 3. i 4. ovog člana, zahtevajući, kao uslov za ostvarivanje ovih prava, da se upravljanje pravima ili kategorijama prava ili vrstama dela i drugih pitanja koja su predmet na obustave ili povlačenja poveri drugoj organizaciji kolektivnog upravljanja.

6. U slučajevima kada nosilac prava ovlasti organizaciju kolektivnog upravljanja da upravlja njegovim pravima, isti daje posebnu saglasnost za svako pravo ili kategoriju prava ili vrstu dela i druge predmete za koje ovlasti organizaciju kolektivnog upravljanja. Svaka takva saglasnost mora se evidentirati u dokumentovanom obliku.

7. Organizacija kolektivnog upravljanja dužna je da nosioce prava obavesti o njihovim pravima iz st. 1. do 6. ovog člana, kao i o svakom uslovu koji se nadovezuje za pravo iz stava 2. ovog člana, pre dobijanja njihove saglasnosti za upravljanje određenim pravom ili kategorijom prava ili vrstama dela i drugim predmetima.

Član 91.

Pravila o članstvu u organizacijama kolektivnog upravljanja

1. Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da primi u članstvo nosioce prava i subjekte koji zastupaju nosioce prava, uključujući i druge organizacije kolektivnog upravljanja i udruženja nosilaca prava, ako ispunjavaju uslove za članstvo, koji su zasnovani na objektivnim, transparentnim i nediskriminatorskim kriterijumima. Ovi uslovi za članstvo biće uključeni u statut ili uslove članstva organizacije kolektivnog upravljanja i učiniti dostupni javnosti. U slučajevima kada organizacija kolektivnog upravljanja odbije da prihvati prijavu za članstvo, ona mora da pruži nosiocu prava jasno objašnjenje razloga za svoju odluku.

2. Statut organizacije kolektivnog upravljanja utvrđuje odgovarajuće i delotvorne mehanizme za učešće svojih članova u procesu donošenja odluka u organizaciji. Zastupljenost različitih kategorija članova u procesu donošenja odluka mora biti pravična i uravnotežena.

3. Organizacija kolektivnog upravljanja će dozvoliti svojim članovima da sa istom komuniciraju elektronskim putem, uključujući i u svrhu ostvarivanja prava članova.

4. Organizacija kolektivnog upravljanja vodi evidenciju svojih članova i redovno ažurira tu evidenciju.

5. Najmanje trideset odsto (30%) članova organizacije kolektivnog upravljanja pravima može zahtevati da jedan ili više nezavisnih revizora izvrše reviziju rada udruženja.

Član 92.

Prava nosilaca prava koji nisu članovi organizacije kolektivnog upravljanja

Organizacije kolektivnog upravljanja dužne su da se pridržavaju pravila utvrđenih ovim zakonom u odnosu na nosioce prava koji nisu njihovi članovi, a sa kojima postoji neposredan pravni odnos utvrđen zakonom ili po osnovu prenosa prava, licence ili nekim drugim ugovornim sporazumom sa istim.

Član 93.**Generalna skupština članova organizacije kolektivnog upravljanja**

1. Generalna skupština članova saziva se najmanje jednom godišnje.
2. Generalna skupština članova odlučuje o svakoj izmeni statuta i uslova članstva u organizaciji kolektivnog upravljanja, kada ti uslovi nisu uređeni statutom. Statut mora biti javan.
3. Generalna skupština članova odlučuje o imenovanju ili razrešenju direktora, preispituje njihov opšti rad i odobrava im naknade i druge beneficije, kao što su novčane i nenovčane beneficije, bonuse i penzijska prava, prava na druge naknade i prava u vezi sa otpuštanjem ili smanjenjem radnih mesta. Direktori su članovi upravnog i nadzornog odbora:
 - 3.1. u organizaciji kolektivnog upravljanja sa sistemom dvojnog odbora, Generalna skupština članova ne odlučuje o imenovanju ili razrešenju članova upravnog odbora niti odobrava njihove naknade i druge beneficije, kada je ovlašćenje za donošenje takvih odluka delegira nadzornom odboru.
4. Generalna skupština članova u najmanju ruku odlučuje o sledećim pitanjima:
 - 4.1. opštoj politici za raspodelu iznosa koji se duguju nosiocima prava;
 - 4.2. opštoj politici korišćenja neraspoređenih iznosa;
 - 4.3. opštoj investicionoj politici u vezi sa prihodima od prava i svakom prihodu ostvarenom od ulaganja prihoda od prava;
 - 4.4. opštoj politici odbitaka od prihoda od prava i svakog prihoda koji proizilazi od ulaganja prihoda od prava;
 - 4.5. korišćenju neraspoređenih iznosa;
 - 4.6. politici upravljanja rizicima;
 - 4.7. odobravanju kupovine, prodaje ili stavljanja nepokretnosti pod hipotekom;
 - 4.8. odobravanju spajanja i udruživanja, osnivanju podružnica ili podređenih subjekata i otkupljivanju drugih subjekata, akcija ili prava u drugim subjektima;
 - 4.9. odobrenju za primanje kredita, pozajmljivanje ili osiguranje pozajmljivanja.
5. Generalna skupština članova kontroliše delatnost organizacije kolektivnog upravljanja, najmanje tako što odlučuje o imenovanju i razrešenju revizora i usvajanju godišnjeg izveštaja o transparentnosti. Generalna skupština može odlukom ili odredbom statuta delegirati ovlašćenja iz podstavova 4.5, 4.6, 4.7. i 4.8. stava 4. ovog člana organu koji vrši nadzornu funkciju.
6. Svi članovi organizacije kolektivnog upravljanja imaju pravo da učestvuju i ostvaruju pravo glasa na Generalnoj skupštini članova. Ograničenja prava članova organizacije kolektivnog upravljanja da učestvuju i ostvaruju pravo glasa na Generalnoj skupštini članova dozvoljena su na osnovu jednog ili oba sledeća kriterijuma:
 - 6.1. trajanje članstva;
 - 6.2. primljeni iznosi ili naknada koja se duguju članu.
7. Kriterijumi iz stava 6. ovog člana utvrđuju se i primenjuju na pravičan i srazmeran način, te se uključuju u statut ili uslove članstva organizacije kolektivnog upravljanja i čine se dostupnim javnosti.

8.Svaki član organizacije kolektivnog upravljanja ima pravo da imenuje bilo koje lice ili drugi subjekat za predstavnika da učestvuje i glasa na Generalnoj skupštini članova u njegovo ime, pod uslovom da takvo imenovanje ne dovodi do sukoba interesa koji može nastati, na primer, kada član koji imenuje i predstavnik pripadaju različitim kategorijama nosilaca prava unutar organizacije kolektivnog upravljanja.

9.Svako predstavnik važiće za zastupanje, samo za jednu Generalnu skupštinu članova. Predstavnik uživa ista prava u Generalnoj skupštini članova, kao i ona na koja bi imao pravo član koji ga imenuje. Predstavnik je dužan da glasa u skladu sa uputstvima koje daje član koji imenuje.

Član 94.

Nadzorni odbor organizacije kolektivnog upravljanja

1.Pored Generalne skupštine članova, svaka organizacija kolektivnog upravljanja osniva i Nadzorni odbor, radi obezbeđivanja stalne kontrole delatnosti organizacije kolektivnog upravljanja, vršenje ovlašćenja koja su mu poverena sa sednice Generalne skupštine, praćenje njenih aktivnosti kako je predviđeno statutom organizacije kolektivnog upravljanja.

2.Predstavnici različitih kategorija nosilaca prava, koji su članovi organizacije kolektivnog upravljanja, moraju biti zastupljeni na pravičan i uravnotežen način u Nadzornom odboru. Članovi Nadzornog odbora mogu biti i treća lica koja nisu članovi organizacije kolektivnog upravljanja, pod uslovom da im profesionalno iskustvo omogućava vršenje nadzornih funkcija.

3.Nadzorni odbor najmanje jednom godišnje izveštava Generalnoj skupštini članova organizacije kolektivnog upravljanja.

4.Pored izveštaja o radu Nadzornog odbora, njegovi predstavnici godišnje izveštavaju Generalnu skupštinu članova organizacije kolektivnog upravljanja o odsustvu ili prisustvu eventualnog sukoba interesa koji ih onemogućava u daljem obavljanju svojih dužnosti.

5.Članovi organizacije kolektivnog upravljanja ili organizacije u čije ime upravljaju pravima iz ugovora o zastupanju, imaju pravo da podnesu pismeni zahtev za posredovanje Nadzornom odboru, posebno u vezi sa ovlašćenjem za upravljanje pravima i za prestanak ili povlačenje prava, uslovima članstva, naplati iznosa koji se duguju nosiocima prava, odbicima i raspodelama.

6.Organizacije kolektivnog upravljanja dužne su da pismeno odgovore na žalbe članova ili onih iz organizacija kolektivnog upravljanja u čije ime upravljaju pravima prema ugovoru o zastupanju. Kada organizacija kolektivnog upravljanja odbije žalbu, mora navesti razloge za to.

7.Nadzorni odbor će odmah raspravljati o načinu sprovođenja posredovanja i dati pismene odgovore strankama, obaveštavajući ih o načinu sprovođenja posredovanja. U sprovođenju posredovanja, Nadzorni odbor se rukovodi zahtevima stranaka i prema njima postupa pravično i nepristrasno. Svaka strana će postupati savesno tokom procesa posredovanja.

8.Nadzorni odbor može zahtevati izveštaje od predsednika, generalnog direktora i rukovodica sekcija. Nadzorni odbor je dužan da pre svake odluke razmotri godišnji izveštaj, budžet, bilans stanja i račun prihoda i rashoda.

9.Postupci posredovanja se prekidaju odmah nakon što:

9.1.stranke potpišu sporazuma;

9.2.bilo koja stranka pismeno obavesti Nadzorni odboru, u bilo kom trenutku nakon prijema odgovora Nadzornog odbora iz stava 6. ovog člana, da je ova stranka odlučila da više ne sprovodi posredovanje;

9.3.Nadzorni odbor pismeno obavesti strankama da, po mišljenju Nadzornog odbora, posredovanje neće rešiti spor između stranaka;

9.4.Nadzorni odbor pismeno obavesti stranke da je ostavljeni rok za postupak, uključujući i svako produženje istog, istekao.

10.Ako se ne postigne sporazum između stranaka, sud mora odlučiti.

Član 95.

Obaveze lica koja upravljaju poslovima organizacije kolektivnog upravljanja

1.Lica koja upravljaju njenim aktivnostima to čine na profesionalan, oprezan i odgovarajući način, koristeći upravne i računovodstvene postupke i mehanizme unutrašnje kontrole.

2.Organizacije kolektivnog upravljanja dužne su da utvrde i sprovode postupke za izbegavanje sukoba interesa, a kada se takvi sukobi ne mogu izbeći, da identifikuju, upravljaju, prate i obelodanjuju stvarne ili potencijalne sukobe interesa, kako bi sprečili njihov negativan uticaj na kolektivne interese nosilaca prava koje organizacija zastupa.

3.Postupci iz stava 1. ovog člana uključuju godišnju pojedinačnu izjavu svakog od lica iz stava 1. ovog člana upućenu Generalnoj skupštini članova, koja sadrži sledeće podatke:

3.1.svaki interes u organizaciji kolektivnog upravljanja;

3.2.svaku naknadu koju je organizacija kolektivnog upravljanja primila u prethodnoj finansijskoj godini, uključujući u vidu penzijskih šema, beneficija u naturi i drugih vrsta beneficija;

3.3.svaki iznos primljen u prethodnoj finansijskoj godini u svojstvu nosioca prava od strane organizacije kolektivnog upravljanja;

3.4.izjava o svakom stvarnom ili potencijalnom sukobu između svakog ličnog interesa i interesa organizacije kolektivnog upravljanja ili između svake obaveze prema organizaciji kolektivnog upravljanja i svake obaveze prema bilo kom drugom fizičkom ili pravnom licu.

POTPOGLAVLJE IV. UPRAVLJANJE PRIHODIMA OD PRAVA

Član 96.

Prikupljanje i korišćenje prihoda od prava

1.Organizacija kolektivnog upravljanja mora biti pažljiva prilikom prikupljanja i upravljanja prihodima od prava.

2.Organizacija kolektivnog upravljanja mora držati zasebno na svojim računima:

2.1.prihod od prava i svaki prihod nastao od ulaganja prihoda od prava;

2.2.svu imovinu koju može imati i prihode koji proizilaze iz ovih sredstava, od naknada za upravljanje ili od drugih aktivnosti.

3.Organizaciji kolektivnog upravljanja nije dozvoljeno da koristi prihode od prava ili prihode ostvarene ulaganjem prihoda od prava, u druge svrhe osim raspodele nosiocima prava, osim u slučajevima kada je dozvoljeno da odbije ili nadoknadi svoje tarife za upravljanje u skladu sa odlukom donetom u skladu sa podstavom 4.4. člana 93. ovog zakona ili da koristi prihod od prava ili svaki prihod ostvaren od ulaganja prihoda od prava u skladu sa odlukom donetom prema stavu. 4. člana 93.

ovog zakona.

4. Kada organizacija kolektivnog upravljanja ulaže prihode od prava ili određeni prihod koji proizilazi iz ulaganja prihoda od prava, to će učiniti u najboljem interesu nosilaca prava, čija prava zastupa, u skladu sa opštom investicionom politikom i upravljanja rizikom navedenim u podstavovima 4.3. i 4.5. člana 93. ovog zakona i uzimajući u obzir sledeća pravila:

4.1. kada postoji određeni potencijalni sukob interesa, organizacija kolektivnog upravljanja će obezbediti da se ulaganje izvrši u isključivom interesu tih nosilaca prava;

4.2. sredstva će se uložiti kako bi se garantovala bezbednost, kvalitet, likvidnost i profitabilnost portfelja u celini;

4.3. sredstva moraju se raspodeliti na odgovarajući način, kako bi se izbeglo preterano oslanjanje na svaku posebnu imovinu i nagomilavanje rizika u portfelju u celini.

Član 97. Odbici

1. Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da nosiocu prava pruži informacije o tarifama za upravljanje, drugim odbicima od prihoda od prava i svim prihodima ostvarenim od ulaganja prihoda od prava, pre nego što dobije njegovu saglasnost za upravljanje njegovim pravima.

2. Odbici moraju biti razumni u odnosu na usluge koje organizacija kolektivnog upravljanja pruža nosiocima prava, uključujući, po potrebi, usluge iz stava 4. ovog člana i određuju se na osnovu objektivnih kriterijuma.

3. Tarife za upravljanje ne mogu premašiti razumne i dokumentovane troškove koje je napravila organizacija kolektivnog upravljanja autorskim i srodnim pravima. Uslovi koji se primenjuju na korišćenje i transparentnost korišćenja odbijenih ili nadoknađenih iznosa, u vezi sa tarifama za upravljanje, primenjuju se na sve druge odbitke učinjene za pokrivanje troškova upravljanja autorskim i srodnim pravima.

4. Kada organizacija kolektivnog upravljanja pruža socijalne, kulturne ili obrazovne usluge, finansirane odbicima od prihoda od prava ili iz bilo kog prihoda ostvarenog od ulaganja prihoda od prava, ove usluge će se pružati na osnovu pravičnih kriterijuma, posebno u pogledu pristupa i obimu ovih usluga.

Član 98. Pravila koja se odnose na raspodelu iznosa koji pripadaju nosiocima prava

1. Svaka organizacija kolektivnog upravljanja dužna je da redovno, pažljivo i tačno raspoređuje sav prihod ostvaren iz svoje delatnosti na nosioce prava sa kojima je zaključila ugovor iz člana 91. stav 1. ovog zakona, kao i na one koji upravljaju pravima u Republici Kosovo na osnovu ugovora zaključenog između te organizacije kolektivnog upravljanja i strane organizacije kolektivnog upravljanja, u skladu sa godišnjim planom usvojenim od strane Generalne skupštine organizacije kolektivnog upravljanja.

2. Statutom organizacije kolektivnog upravljanja utvrđuju se osnovna načela i pravila raspodele prihoda, obezbeđujući da raspodela bude proporcionalna, odgovarajuća i pravična i da efikasno sprečava svaku proizvoljnost.

3. Organizacije kolektivnog upravljanja ili njihovi članovi koji su subjekti koji zastupaju nosioce prava moraju te iznose raspodeliti i isplatiti nosiocima prava što je pre moguće, a najkasnije u roku od devet (9) meseci od kraja finansijske godine u kojoj je ostvaren prihod prikupljen od prava, osim ako iz objektivnih razloga koji se odnose konkretno na prijavljivanje korisnika, identifikaciju prava, nosilaca

prava ili usaglašavanje informacija o delima i drugim pitanjima sa nosiocima prava, sprečavaju organizaciju kolektivnog upravljanja ili, u zavisnosti od slučaja, njene članove da ispune obavezu u tom roku.

4. Kada se iznosi koji pripadaju nosiocima prava ne mogu raspodeliti u roku navedenom u stavu 3. ovog člana, jer se relevantni nosioci prava ne mogu identifikovati ili locirati i izuzetak u tom roku se ne primenjuje, ti iznosi se drže odvojeno na računima organizacije kolektivnog upravljanja.

5. Organizacija kolektivnog upravljanja će preduzeti sve neophodne mere, u skladu sa st. 2. i 3. ovog člana, da identifikuje i locira nosioce prava. Konkretno, najkasnije u roku od tri (3) meseca po protoku roka iz stava 3. ovog člana, organizacija kolektivnog upravljanja za dela i druge zaštićene predmete, za koje nije identifikovan ili lociran jedan ili više nosilaca prava, učiniće dostupnim informacije za:

5.1. nosioce prava koje zastupa ili subjekte koji zastupaju nosioce prava, kada su ti subjekti članovi organizacije kolektivnog upravljanja;

5.2. sve organizacije kolektivnog upravljanja sa kojima ima zaključene ugovore o zastupanju;

5.3. informacije navedene u podstavu 5.1. ovog člana obuhvaćaju, kada je moguće, sledeće:

5.3.1. naziv dela ili drugog predmeta;

5.3.2. ime nosioca prava;

5.3.3. naziv relevantnog izdavača ili proizvođača;

5.3.4. sve druge relevantne dostupne informacije koje mogu pomoći u identifikaciji nosioca prava.

5.4. Organizacija kolektivnog upravljanja izvršiće i proveru podataka iz člana 91. stav 4. ovog zakona i drugih dostupnih podataka. Ako gore navedene mere ne daju rezultate, organizacija kolektivnog upravljanja će te podatke učiniti dostupnim javnosti najkasnije u roku od jedne (1) godine po protoku roka od tri (3) meseca.

6. Kada se iznosi koji se duguju nosiocima prava ne mogu raspodeliti nakon tri (3) godine od kraja finansijske godine u kojoj su prikupljeni prihodi od prava, pod uslovom da je organizacija kolektivnog upravljanja preduzela sve mere neophodne za identifikaciju i lociranje nosioca prava iz stava 3. ovog člana, ti iznosi će se smatrati neraspoređenim.

7. Generalna skupština članova organizacije kolektivnog upravljanja odlučuje o korišćenju neraspoređenih iznosa u skladu sa podstavom 4.2. člana 93. ovog zakona, ne dovodeći u pitanje pravo nosilaca prava da te iznose zahtevaju od organizacije kolektivnog upravljanja.

POTPOGLAVLJE V.

UPRAVLJANJE PRAVIMA U IME DRUGIH ORGANIZACIJA KOLEKTIVNOG UPRAVLJANJA

Član 99.

Prava kojima se upravlja shodno ugovorima o zastupanju

Organizacija kolektivnog upravljanja ne sme da diskriminiše nijednog nosioca prava čijim pravima upravlja shodno ugovoru o zastupanju, posebno u pogledu primenljivih tarifa, tarifa za upravljanje i uslova za prikupljanje prihoda od prava i raspodelu iznosa koji pripadaju nosiocima prava.

Član 100.**Odbici i plaćanja u ugovorima o zastupanju**

1. Organizacija kolektivnog upravljanja ne može vršiti odbitke ili druge popuste, osim onih u vidu troškova u vezi sa tarifama za upravljanje, od prihoda od prava koji proističu iz prava kojima upravlja po ugovoru o zastupanju, ili od prihoda ostvarenih od ulaganja prihoda tih prava, osim ako druga organizacija kolektivnog upravljanja, koja je strana u ugovoru o zastupanju, izričito pristane na ove odbitke.

2. Organizacija kolektivnog upravljanja redovno, blagovremeno i tačno raspodeljuje i isplaćuje iznose koji pripadaju drugim organizacijama kolektivnog upravljanja.

3. Organizacija kolektivnog upravljanja dužna je da ove raspodele i isplate drugoj organizaciji kolektivnog upravljanja izvrši u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od devet (9) meseci od kraja finansijske godine u kojoj su prikupljeni prihodi od prava, osim ako iz objektivnih razloga, koji se konkretno odnose na prijavljivanje korisnika, identifikaciju prava, nosilaca prava ili usaglašavanje informacija o delima i drugim predmetima sa nosiocima prava, sprečavaju organizaciju kolektivnog upravljanja da ispoštuje taj rok:

3.1..druga organizacija kolektivnog upravljanja, ili, kada ista ima za članove subjekte koji zastupaju nosioce prava, ovi članovi će raspodeliti i isplati iznose koji se duguju nosiocima prava što je pre moguće, a najkasnije u roku od šest (6) meseci od prijema ovih iznosa, osim ako iz objektivnih razloga, koji se konkretno odnose na prijavljivanje korisnika, identifikaciju prava, nosilaca prava ili usaglašavanje informacija o delima i drugim predmetima sa nosiocima prava, sprečavaju organizaciju kolektivnog upravljanja da ispoštuje taj rok ili, kada je to primenjivo, da subjekti kao njihovi članovi ispoštuju taj rok.

**POTPOGLAVLJE VI.
ODNOSI SA KORISNICIMA PRAVA****Član 101.****Licenciranje od strane organizacije kolektivnog upravljanja**

1. Organizacije kolektivnog upravljanja i korisnici vode pregovore savesno za licenciranje prava. Organizacije kolektivnog upravljanja i korisnici moraju jedni drugima pružiti sve potrebne informacije

2. Uslovi licenciranja zasnivaju se na objektivnim i nediskriminatornim kriterijumima. Prilikom licenciranja prava, organizacije kolektivnog upravljanja nisu dužne da, kao presedan za druge onlajn usluge, koriste uslove licenciranja dogovorne sa korisnikom, kada korisnik nudi novu vrstu onlajn usluge, koja je bila dostupna javnosti u Republici Kosova manje od tri (3) godine.

3. Organizacije kolektivnog upravljanja su dužne da bez nepotrebnog odlaganja odgovore na zahteve korisnika, pokazujući, između ostalog, potrebne podatke kako bi organizacija kolektivnog upravljanja ponudila licencu. Nakon prijema svih relevantnih informacija, organizacija kolektivnog upravljanja će, bez nepotrebnog odlaganja, korisniku ponuditi licencu ili dati obrazloženu izjavu u kojoj se objašnjava zašto neće licencirati određenu uslugu.

4. Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da korisnicima omogući komunikaciju elektronskim putem, kada je to prikladno i za potrebe izveštavanja o korišćenju licence.

Član 102.**Utvrđivanje tarifa, visina naknada i relevantni uslovi dozvole korišćenja prava**

1. Nosioci prava primaju odgovarajuću naknadu za korišćenje svojih prava kako što je utvrđeno u članu 41. ovog zakona. Tarife za isključiva prava i prava na naknadu biće razumne u odnosu na,

između ostalog, ekonomsku vrednost korišćenja prava u trgovini ili poslovanju, uzimajući u obzir prirodu i obim korišćenja dela i drugih zaštićenih predmeta, kao i u odnosu na ekonomsku vrednost usluge koju pruža organizacija kolektivnog upravljanja. Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da dotičnog korisnika obavesti o kriterijumima za određivanje ovih tarifa.

2. Prilikom određivanja tarifa posebno treba uzeti u obzir sledeće kriterijume:

- 2.1. prihod koji se može ostvariti kao rezultat korišćenja dela ili predmeta srodnih prava;
- 2.2. kapacitet zemlje u kojoj se koriste dela ili predmeti srodnih prava;
- 2.3. veličina javnosti kojoj su dela ili predmeti srodnih prava učine dostupnim;
- 2.4. geografsku lokaciju korišćenja dela ili predmeta srodnih prava koja može uticati na intenzitet korišćenja i/ili finansijska sredstva korisnika;
- 2.5. kada prihod ne odražava prirodu korišćenja dela ili predmeta srodnih prava, onda se uzimaju u obzir troškovi koji nastaju njihovom upotrebom ili uticaj na njihovo normalno korišćenje od strane nosilaca prava;
- 2.6. značaj korišćenja dela ili predmeta srodnih prava za relevantne aktivnosti korisnika;
- 2.7. odnos između zaštićenih i nezaštićenih delova ili predmeta srodnih prava koji se koriste;
- 2.8. poređenje predloženih tarifa sa tarifama sličnih organizacijama kolektivnog upravljanja drugih zemalja, posebno sa onima koje su manje-više slične Republici Kosovo u pogledu njihove ekonomske situacije i životnog standarda.

3. U roku od šest (6) meseci, dok u slučaju tarifa za reemitovanje i kablovsko reemitovanje, devet (9) meseci pre početka svake kalendarske godine, organizacija kolektivnog upravljanja dostavlja Kancelariji predlog tarife koje trebaju platiti korisnici dela ili drugih zaštićenih predmeta, u vezi sa kojima pravima organizacija vrši kolektivno upravljanje prava ili oni koji su dužni da plate naknadu za prava kojima upravlja kolektivna organizacija.

4. Tarife koje se primenjuju za korišćenje dela ili predmeta srodnih prava od strane radiodifuznih organizacija i pružalaca onlajn sadržaja, treba razlikovati u skladu sa prirodom prihoda ovih organizacija i pružalaca sadržaja, u smislu da bi trebalo da budu niže u slučaju kada je prihod za pokrivanje operativnih troškova iz subvencija, a veći u slučajevima kada je prihod od pretplatnih usluga i posebno veći u slučaju prihoda od oglašivača i komercijalnih sponzora. Kada se ne može utvrditi nijedan izvor prihoda pružalaca Internet usluga, tarifa se određuje kao paušalni iznos, uzimajući u obzir veličinu javnosti kojoj su dela ili predmeti srodnih prava učinjeni dostupnim i uticaj takvog korišćenja nad normalnom upotrebom dela ili predmeta srodnih prava od strane nosioca prava.

5. Tarife koje se primenjuju za reemitovanje i kablovsko reemitovanje takođe moraju odražavati i broj domaćinstava ili subjekta povezanih na kablovske sisteme, kao i broj i prirodu programa koji se reemituju.

6. U roku navedenom u stavu 1. ovog člana, organizacija kolektivnog upravljanja mora objaviti predlog tarife na svom veb-sajtu ili zatražiti da ih Kancelarija objavi na svom veb-sajtu. Kada se predlog tarife objave na veb-sajtu organizacije kolektivnog upravljanja, Kancelarija će na svom veb-sajtu objaviti obaveštenje da su iste dostupne u elektronskom obliku.

7. Ako u roku od trideset (30) dana od dana objavljivanja tarifa nijedna predstavnička organizacija ili drugi ovlašćeni zajednički zastupnik zainteresovanih korisnika ili druga fizička ili pravna lica koja su dužna da plaćaju naknadu (u daljem tekstu: zastupnici korisnika) ne obaveste organizaciju

kolektivnog upravljanja i Kancelariju da ne prihvata tarife, smatraće se da su tarife odobrene za narednu kalendarsku godinu.

8. Kada zastupnik korisnika, u roku navedenom u stavu 7. ovog člana, obavesti organizaciju kolektivnog upravljanja i Kancelariju da ne prihvata tarife, usvajanje tarifa se obustavlja najduže šezdeset (60) dana, a u slučaju tarifa za kablovsko reemitovanje najduže sto dvadeset (120) dana, računajući od protoka roka iz stava 6. ovog člana. Tokom šezdeset (60), odnosno sto dvadeset (120) dana, organizacija kolektivnog upravljanja i zastupnik korisnika moraju voditi pregovore savesno u cilju postizanja dogovora o tarifama, u tom vremenskom periodu stranke mogu zatražiti uslugu posredovanja, kao što utvrđeno u članu 122. ovog zakona. Posredovanje se može pokrenuti samo u roku koji je navedenom u ovom stavu. U slučaju postizanja sporazuma između organizacije kolektivnog upravljanja i zastupnika korisnika u roku od šezdeset (60) ili sto dvadeset (120) dana, oni o tome obavještavaju Kancelariju i smatraće se da su tarife usvojene za narednu kalendarsku godinu.

9. Kada organizacija kolektivnog upravljanja i zastupnik korisnika ne mogu da postignu sporazum u roku iz stava 8. ovog člana a posredovanje nije sprovedeno ili, iako je posredovanje sprovedeno, posrednik nije podneo predlog rešenja ili se predlogu protive stranke, zastupnik korisnika može u roku od deset (10) dana pokrenuti arbitražni postupak kao što je utvrđeno u članu 123. ovog zakona ili podneti tužbu nadležnom sudu. Izjava prigovora može se smatrati punovažnom samo ako zainteresovano strana istovremeno pokrene arbitražni postupak ili podnese tužbu pred nadležnim sudom. Ako rok od deset (10) dana istekne bez pokretanja arbitražnog postupka ili podnošenja tužbe, smatraće se da su tarife usvojene za narednu godinu.

10. Kada su tarife usvojene ili na osnovu gornjih stavova ili kao rezultat arbitražnog postupka ili mogućeg sudskog postupka, tarife se moraju objaviti na veb-sajtu Kancelarije za autorska prava i na veb-sajtu organizacije kolektivnog upravljanja.

11. Kada tarife nisu usvojene pre početka naredne kalendarske godine, sve dok nisu usvojene, primenjivaće se ranije usvojene tarife. Kada ne postoje ranije usvojene tarife, korisnici ili druga fizička i pravna lica koja su dužna da plaćaju naknadu, sve dok se nove tarife ne usvoje, dužni su da organizacijama kolektivnog upravljanja plaćaju šezdeset odsto (60%) iznosa predlog tarifa.

12. Kada se pravosnažnom arbitražnom odlukom ili sudskom odlukom utvrdi iznos tarifa u visini nižem od šezdeset odsto (60%) iznosa predlog tarifa, organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da vrati razliku onima od kojih je naplatila naknade iz stava 11. ovog člana.

Član 103. Obaveze korisnika

Korisnici su dužni da u dogovorenom ili unapred određenom roku, kao i u dogovorenom ili unapred određenom formatu, organizaciji kolektivnog upravljanja dostave relevantne informacije koje su im dostupne u vezi sa korišćenjem prava koje zastupa organizacija kolektivnog upravljanja i potrebne za naplatu prihoda od prava i za raspodelu i isplatu iznosa koji pripadaju nosiocima prava. Prilikom odlučivanja o formatu u kojem će se takve informacije dostaviti, organizacije kolektivnog upravljanja i korisnici uzeće u obzir, koliko je to moguće, dobrovoljne industrijske standarde.

POTPOGLAVLJE VII. TRANSPARENTNOST I IZVEŠTAVANJE

Član 104. Informacije koje se pružaju nosiocima prava o upravljanju njihovim pravima

1. Organizacija kolektivnog upravljanja dužna je najmanje jednom godišnje, svakom nosiocu prava, kome je pripisala prihod od prava ili izvršila plaćanja u periodu na koji se odnose podaci, učini

dostupnim u najmanju ruku sledeće informacije:

1.1.sve kontakt detalje koje je nosilac prava ovlastio organizaciju kolektivnog upravljanja da koristi za identifikaciju i lociranje nosioca prava;

1.2.prihod od prava koji se pripisuje nosiocu prava;

1.3.iznose koje organizacija kolektivnog upravljanja plaća nosiocu prava za kategoriju prava kojima se upravlja i za vrstu korišćenja;

1.4.period tokom kojeg je došlo do korišćenja za koji su iznosi pripisani i isplaćeni nosiocu prava, osim ako ne postoje objektivni razlozi u vezi sa prijavljivanjem korisnika, koji sprečavaju organizaciju kolektivnog upravljanja da pruži ove podatke;

1.5.odbitke u vezi sa tarifama za upravljanje;

1.6.odbitke učinjene u bilo koju svrhu osim tarifa za upravljanje, uključujući one koje se mogu zahtevati prema ovom zakonu za pružanje bilo koje socijalne, kulturne ili obrazovne usluge;

1.7.sve prihode od prava koji se može pripisati nosiocu prava koji nije isplaćen za određeni period.

2.Kada organizacija kolektivnog upravljanja prihodima od prava pripisuje prihode od prava i za članove ima subjekte koji su odgovorni za raspodelu prihoda od prava nosiocima prava, organizacija kolektivnog upravljanja dužna je da im dostavi podatke iz stava 1. ovog člana ukoliko ne raspolažu takvim informacijama. Ovi subjekti moraju učiniti dostupnim informacije navedene u stavu 1. ovog člana najmanje jednom godišnje svakom nosiocu prava kome su pripisali prihod od prava ili izvršili plaćanja u periodu na koji se informacije odnose.

Član 105.

Informacije koje se pružaju drugim organizacijama kolektivnog upravljanja za upravljanje pravima iz ugovora o zastupanju

1.Organizacija kolektivnog upravljanja dužna je najmanje jednom godišnje i elektronskim putem učini dostupnim organizacijama kolektivnog upravljanja u čije ime upravlja pravima shodno ugovoru o zastupanju sledeće informacije, za period na koji se podaci odnose:

1.1.prihode koji se pripisuju od prava, iznose koje je platila organizacija kolektivnog upravljanja za kategoriju prava kojima se upravlja i za vrstu korišćenja, za prava kojima upravlja shodno ugovoru o zastupanju, te i svaki prihod pripisan od prava, koji nije plaćen za određeni period;

1.2.odbitke u vezi sa tarifama za upravljanje;

1.3.odbitke učinjene u bilo koju svrhu, osim u vezi sa tarifama za upravljanje, kako što je utvrđeno u članu 100. ovog zakona;

1.4.podatke o svim izdatim ili odbijenim licencama u vezi sa delima i drugim predmetima koji su obuhvaćeni ugovorom o zastupanju;

1.5.rezolucijama koje je usvojila Generalna skupština članova, sve dok su takve rezolucije relevantne za upravljanje pravima iz ugovora o zastupanju.

Član 106.**Informacije koje se pružaju nosiocima prava, drugim organizacijama kolektivnog upravljanja i korisnicima na zahtev**

1. U odgovoru na propisno obrazloženi zahtev, organizacija kolektivnog upravljanja učiniće dostupnim najmanje sledeće informacije elektronskim putem i bez nepotrebnog odlaganja svakoj organizaciji kolektivnog upravljanja u čije ime upravlja pravima shodno ugovoru o zastupanju ili svakom nosiocu prava ili svakom korisniku:

1.1. dela ili druge zaštićene predmete koje zastupa, prava kojima upravlja, neposredno ili po osnovu ugovora o zastupanju, i teritorije koje pokriva; ili

1.2. kada se zbog oblasti delatnosti organizacije kolektivnog upravljanja, takva dela ili drugi zaštićeni predmeti om ne mogu utvrditi, vrste dela ili ostali zaštićeni predmeti koje ona predstavlja, prava kojima upravlja i teritorije koje pokriva.

Član 107.**Saopštavanje informacija javnosti**

1. Organizacija kolektivnog upravljanja mora javno saopštiti najmanje sledeće podatke:

1.1. svoj statut;

1.2. uslove članstva i uslove za prestanak ovlašćenja za upravljanje pravima, ako nisu obuhvaćeni statutom;

1.3. standardne ugovore o licenciranju i primenjive standardne tarife, uključujući odbitke;

1.4. spisak lica koja vode organizaciju;

1.5. svoju opštu politiku o raspodeli iznosa koji se duguju nosiocima prava;

1.6. opštu politiku o tarifama za upravljanje;

1.7. opštu politiku o odbicima, pored tarifa za upravljanje, od prihoda od prava i od svakog prihoda koji proizilazi iz ulaganja prihoda od prava, uključujući odbitke za potrebe socijalnih, kulturnih i obrazovnih usluga;

1.8. spisak ugovora o zastupanju koje je zaključila i nazive organizacija kolektivnog upravljanja sa kojima su ovi ugovori o zastupanju zaključeni;

1.9. opštu politiku korišćenja neraspoređenih iznosa;

1.10. postupci postupanja po žalbama i rešavanje sporova u skladu sa čl. 94. i 102. ovog zakona.

2. Organizacija kolektivnog upravljanja objavljuje i ažurira na svom veb-sajtu podatke iz stava 1. ovog člana.

Član 108.**Godišnji izveštaj o transparentnosti**

1. Organizacija kolektivnog upravljanja dužna je da sačini i objavi godišnji izveštaj o transparentnosti, uključujući i poseban izveštaj iz stava 3. ovog člana za svaku finansijsku godinu, najkasnije osam (8) meseci po isteku te finansijske godine. Organizacija kolektivnog upravljanja objavljuje na svom veb-sajtu godišnji izveštaj o transparentnosti, koji mora biti dostupan javnosti na tom veb-sajtu najmanje

pet (5) godina.

2. Godišnji izveštaj o transparentnosti mora sadržati najmanje sledeće informacije:

2.1. finansijske izveštaje uključujući bilans stanja ili izveštaj o aktivnostima i obavezama, izveštaj o prihodima i rashodima za finansijsku godinu i izveštaj o novčanim tokovima;

2.2. izveštaj o radu u finansijskoj godini;

2.3. informacije o odbijanjima izdavanja licence shodno članu 101. stav 3. ovog zakona

2.4. opis pravne i upravljačke strukture organizacije kolektivnog upravljanja;

2.5. informacije o svakom subjektu koji je u vlasništvu ili pod kontrolom, direktno ili indirektno, u celosti ili delimično, od strane organizacije kolektivnog upravljanja;

2.6. informacije o ukupnom iznosu isplaćene naknade licima navedenim u članu 94. stav 4. ovog zakona i licima koja rukovode organizacijom za prethodnu godinu, kao i drugim beneficijama koje su im dodeljene;

2.7. sledeće finansijske informacije:

2.7.1. finansijske informacije o prihodima od prava, prema kategoriji prava kojima se upravlja i po vrstama korišćenja (npr. emitovanje, onlajn, javna interpretacija), uključujući informacije o prihodima ostvarenim od ulaganja prihoda od prava i korišćenja takvog prihoda (ako se raspodeli nosiocima prava ili drugim organizacijama kolektivnog upravljanja, ili se na drugi način koristi);

2.7.2. finansijske informacije o troškovima upravljanja pravima i drugim uslugama koje organizacija kolektivnog upravljanja pruža nosiocima prava, sa potpunim opisom najmanje sledećeg:

2.7.2.1. svi operativni i finansijski troškovi, raščlanjeni po kategoriji prava upravljanja i, kada su troškovi indirektni i ne mogu se pripisati jednoj ili više kategorija prava, objašnjenje metode koja se koristi za raspodelu ovih indirektnih troškova;

2.7.2.2. operativni i finansijski troškovi, raščlanjeni po kategoriji prava upravljanja i, kada su troškovi indirektni i ne mogu se pripisati jednoj ili više kategorija prava, objašnjenje metode koja se koristi za raspodelu ovih indirektnih troškova, samo u odnosu na upravljanje pravima, uključujući tarife za upravljanje koje se odbijaju ili nadoknađuju prihodima od prava ili svakim prihodom koji proizilazi od ulaganja prihoda od prava;

2.7.2.3. operativni i finansijski troškovi koji se odnose na ostale usluge osim upravljanja pravima, ali uključujući socijalne, kulturne i obrazovne usluge;

2.7.2.4. sredstva koja se koriste za pokrivanje troškova;

2.7.2.5. odbici ostvareni od prihoda od prava, raščlanjeni po kategoriji prava kojima se upravlja i prema vrsti upotrebe i svrsi odbitka, kao što su troškovi u vezi sa upravljanjem pravima ili socijalnim, kulturnim ili obrazovnim uslugama;

2.7.2.6. procenti koji predstavljaju troškove upravljanja pravima i drugih usluga koje organizacija kolektivnog upravljanja pruža nosiocima prava, u poređenju sa prihodima od prava u relevantnoj finansijskoj godini, za kategoriju

prava kojima se upravlja, a kada su troškovi indirektni i ne mogu se pripisati jednoj ili više kategorija prava, objašnjenje metoda korišćenih za raspodelu ovih indirektnih troškova;

2.7.3.finansijske informacije o iznosima koji se duguju nosiocima prava, sa sledećim potpunim opisom:

2.7.3.1.ukupan iznos koji se može pripisati nosiocima prava, sa raščlanjivanjem po kategoriji prava kojima se upravlja i vrsti korišćenja;

2.7.3.2.ukupan iznos isplaćen nosiocima prava, sa raščlanjivanjem po kategoriji prava kojima se upravlja i vrsti korišćenja;

2.7.3.3.učestalost plaćanja, sa raščlanjivanjem po kategoriji prava kojima se upravlja i prema vrsti korišćenja;

2.7.3.4.ukupan prikupljeni iznos, ali koji još nije pripisan nosiocima prava, sa raščlanjivanjem po kategoriji prava kojima se upravlja i vrsti korišćenja, sa naznakom finansijske godine u kojoj su ti iznosi prikupljeni;

2.7.3.5.ukupan iznos koji se može pripisati, ali još nije raspoređen nosiocima prava, sa raščlanjivanjem po kategoriji prava kojima se upravlja i vrsti korišćenja, i naznakom finansijske godine u kojoj su ti iznosi prikupljeni;

2.7.3.6.ako organizacija kolektivnog upravljanja nije izvršila raspodelu i isplatu u roku utvrđenim ovim zakonom, moraju se navesti razlozi za kašnjenje;

2.7.3.7.ukupni neraspoređeni iznosi, zajedno sa objašnjenjem u koje namene su ovi iznosi korišćeni;

2.7.4.informacije o odnosima sa drugim organizacijama kolektivnog upravljanja, sa sledećim opisom:

2.7.4.1. iznose prikupljene od drugih organizacija kolektivnog upravljanja i iznose koje su isplaćene drugim organizacijama kolektivnog upravljanja, sa raščlanjivanjem po kategorijama prava, vrsti korišćenja i relevantnoj organizaciji;

2.7.4.2. tarife za upravljanje i drugi odbici od prihoda od prava za druge organizacije kolektivnog upravljanja, sa raščlanjivanjem po kategorijama prava, vrsti korišćenja i relevantnoj organizaciji;

2.7.4.3. tarife za upravljanje i drugi odbici od iznosa koje plaćaju druge organizacije kolektivnog upravljanja, sa raščlanjivanjem po kategoriji prava i relevantnoj organizaciji;

2.7.4.4. iznosi raspodeljeni direktno nosiocima prava koji potiču iz drugih organizacija kolektivnog upravljanja, sa raščlanjivanjem po kategoriji prava i relevantnoj organizaciji.

2.8.poseban izveštaj o korišćenju svakog odbijenog iznosa za potrebe socijalnih, kulturnih i obrazovnih usluga.

3.Poseban izveštaj opisan u podstavu 2.8. ovog člana mora tretirati korišćenje oduzetih iznosa za potrebe socijalnih, kulturnih i obrazovnih usluga i sadržati u najmanju ruku sledeće informacije:

3.1. odbijene iznose za potrebe socijalnih, kulturnih i obrazovnih usluga u finansijskoj godini, sa raščlanjivanjem po vrsti namene i za svaku vrstu namene, sa raščlanjivanjem po kategoriji prava kojima se upravlja i prema vrsti korišćenja;

3.2. objašnjenje upotrebe ovih iznosa, sa raščlanjivanjem prema vrsti namene, uključujući troškove upravljanja iznosima koji se odbijaju za finansiranje socijalnih, kulturnih i obrazovnih usluga i posebnim iznosima koji se koriste za socijalne, kulturne i obrazovne usluge.

4. Računovodstvene podatke uključene u godišnji izveštaj o transparentnosti proveravaju jedna ili više osoba ovlašćenih zakonom za reviziju računa. Izveštaj revizije, uključujući sve kvalifikacije za isti, biće u celosti obuhvaćen u godišnji izveštaj o transparentnosti. Za potrebe ovog stava, računovodstvene informacije sadrže finansijske izveštaje navedene u podstavu 2.1. ovog člana i sve finansijske informacije navedene u podstavovima 2.7. i 2.8. ovog člana.

POTPOGLAVLJE VIII. MULTITERITORIJALNO LICENCIRANJE ONLAJN PRAVA ZA MUZIČKA DELA OD STRANE ORGANIZACIJA KOLEKTIVNOG UPRAVLJANJA

Član 109. Kapacitet za obradu multiteritorijalnih licenci

1. Organizacija kolektivnog upravljanja koja izdaje multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela ima dovoljan kapacitet da elektronski, na efikasan i transparentan način, obrađuje podatke potrebne za upravljanje takvim licencama, uključujući u svrhu identifikacije repertoara i praćenja njegovog korišćenja, fakturisanje korisnika, prikupljanje prihoda od prava i raspodelu iznosa koji duguju nosiocima prava.

2. U smislu stava 1. ovog člana, organizacija kolektivnog upravljanja mora ispunjavati u najmanju ruku sledeće uslove:

2.1. ima sposobnost da tačno identifikuje muzička dela, u celini ili delimično, za koja je organizacija kolektivnog upravljanja ovlašćena da zastupa;

2.2. ima sposobnost da tačno identifikuje, u celini ili delimično, u odnosu na svaku relevantnu teritoriju, prava i njihove nosioce prava, za svako muzičko delo ili njegov deo, koje je organizacija kolektivnog upravljanja ovlašćena da zastupa;

2.3. koristi jedinstvene identifikatore za identifikaciju nosilaca prava i muzičkih dela, uzimajući u obzir, koliko je to moguće, dobrovoljne industrijske standarde i prakse razvijene na međunarodnom nivou;

2.4. koristi odgovarajuća sredstva za identifikaciju i blagovremeno i efikasno rešavanje nedoslednosti u evidenciji drugih organizacija kolektivnog upravljanja koje izdaju multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela.

Član 110. Transparentnost informacija o multiteritorijalnom repertoaru

1. Organizacija kolektivnog upravljanja, koja izdaje multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela, pruža pružaocima onlajn usluga, nosiocima prava koje zastupa i drugim organizacijama kolektivnog upravljanja, elektronskim putem, kao odgovor na propisno opravdan zahtev, ažurirane informacije koje omogućavaju identifikaciju muzičkog repertoara koji predstavlja na Internetu. Koje treba obuhvatiti:

1.1. zastupljena muzička dela;

1.2.prava zastupljena u celosti ili delimično;

1.3.pokrivene teritorije.

2.Organizacija kolektivnog upravljanja može preduzeti razumne mere, kada je to potrebno, da zaštiti tačnost i integritet podataka, da kontroliše njihovu ponovnu upotrebu i da zaštiti trgovačke osetljive informacije.

Član 111.

Tačnost informacija o multiteritorijalnom repertoaru

1.Organizacija kolektivnog upravljanja koja izdaje multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela dužna je imati mehanizme koji omogućavaju nosiocima prava, drugim organizacijama kolektivnog upravljanja i pružaocima onlajn usluga da zatraže ispravku podataka navedenih u listi uslova iz člana 109. stav 2. ovog zakona, odnosno informacija iz člana 110. ovog zakona, kada ovi nosioci prava, organizacije kolektivnog upravljanja i pružaoci onlajn usluga, na osnovu razumnih dokaza, smatraju da su podaci ili informacije netačni u vezi sa njihovim pravima na muzička dela na Internetu. Kada su tvrdnje dovoljno utemeljene, organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da obezbedi da se podaci ili informacije isprave bez nepotrebnog odlaganja.

2.Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da nosiocima čija su muzička dela uvrštena u njen muzički repertoar i nosiocima prava koji su poverili upravljanje svojim pravima na muzičkim delima na Internetu, u skladu sa članom 116. ovog zakona, obezbedi sredstva za dostavu organizaciji u elektronskom obliku, podatke o njihovim muzičkim delima, njihovim pravima na tim delima i teritorijama za koje nosioci prava ovlašćuju organizaciju. Kada to učine, organizacija kolektivnog upravljanja i nosioci prava uzeće u obzir, koliko je to moguće, dobrovoljne industrijske standarde ili prakse u vezi sa razmenom podataka razvijenih na međunarodnom nivou, omogućavajući nosiocima prava da specifikuju muzičko delo, u celosti ili delimično, prava na Internetu, u celini ili delimično, i teritorije za koje ovlašćuju organizaciju.

3.Kada organizacija kolektivnog upravljanja ovlasti drugu organizaciju kolektivnog upravljanja za izdavanje multiteritorijalnih licenci za onlajn prava na muzička dela iz čl. 114. i 115. ovog zakona, ovlašćena organizacija kolektivnog upravljanja primenjuje i stav 2. ovog člana u odnosu na nosioce prava, čija su muzička dela uključena u repertoar ovlašćene organizacije kolektivnog upravljanja, osim ako se organizacije kolektivnog upravljanja nisu drugačije dogovorile.

Član 112.

Tačno i blagovremeno izveštavanje i fakturisanje

1.Kancelarija obezbeđuje da organizacija kolektivnog upravljanja koja izdaje multiteritorijalne licence, nadzire korišćenje onlajn prava na muzička dela koja zastupa, u celosti ili delimično, od strane pružalaca onlajn usluga, kojima je dodelila multiteritorijalnu licencu za ta prava.

2.Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da pružaocima onlajn usluga omogući da elektronskim putem izveštavaju o trenutnom korišćenju onlajn prava za muzička dela, a pružaoci onlajn usluga su dužni da tačno izveštavaju o trenutnom korišćenju tih dela. Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da za elektronsku razmenu ovih podataka ponudi korišćenje najmanje jedne metode izveštavanja, koja uzima u obzir dobrovoljne industrijske standarde ili prakse razvijene na međunarodnom nivou ili nivou Evropske unije. Organizacija kolektivnog upravljanja može odbiti da prihvati izveštavanje pružaoca onlajn usluga u jednom od njegovih formata ako organizacija dozvoli da se za izveštavanje koristi industrijski standard za elektronsku razmenu podataka.

3.Organizacija kolektivnog upravljanja fakturiše pružaoca onlajn usluga elektronskim putem. Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da ponudi korišćenje najmanje jednog formata koji uzima u obzir dobrovoljne industrijske standarde ili prakse razvijene na međunarodnom nivou ili nivou Evropske unije. Faktura identifikuje dela i prava koja su licencirana, u celini ili delimično, na

osnovu podataka navedenih u listi uslova iz članu 109. stav 2. ovog zakona, i relevantne trenutne upotrebe, u meri u kojoj je to moguće na osnovu o informacija koje pruža pružalac onlajn usluga i formatu koji se koristi za pružanje tih informacija. Pružalac onlajn usluga ne može odbiti prijem fakture zbog njegovog formata, ako organizacija kolektivnog upravljanja koristi industrijski standard.

4. Organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da tačno i bez odlaganja fakturiše pružaocu onlajn usluga, nakon stvarnog korišćenja onlajn prava na tom muzičkom delu, osim ako to nije moguće iz razloga koji se pripisuju pružaocu onlajn usluga.

5. Organizacija kolektivnog upravljanja mora imati adekvatne mehanizme koji omogućavaju pružaocu onlajn usluga da ospori tačnost fakture, uključujući i kada pružalac onlajn usluga prima fakture od jedne ili više organizacija kolektivnog upravljanja za ista onlajn prava na istom muzičkom delu.

Član 113.

Tačna i blagovremena isplata nosiocima prava

1. Ne dovodeći u pitanje stav 3. ovog člana, Kancelarija obezbeđuje da organizacija kolektivnog upravljanja koja izdaje multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela bude dužna da tačno i bez odlaganja raspodeli iznose koji pripadaju nosiocima prava prikupljenih iz ovih licenci, tačno i bez odlaganja nakon prijave aktuelnog korišćenje dela, osim ako to nije moguće iz razloga koji se pripisuju pružaocu onlajn usluga.

2. Ne dovodeći u pitanje stav 3. ovog člana, organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da nosiocima prava pruži najmanje sledeće informacije, zajedno sa svim uplatama koje vrši prema stavu 1. ovog člana:

2.1. period tokom kojeg su obavljena korišćenja za koji se iznosi duguju nosiocima prava i teritorije na kojima je korišćenje izvršeno;

2.2. prikupljene iznose, odbitke i iznose koje je organizacija kolektivnog upravljanja raspodelila za svako onlajn pravo na bilo koje muzičko delo, za koje su nosioci prava ovlastili organizaciju kolektivnog upravljanja, u celosti ili delimično, da ih zastupa;

2.3. iznose prikupljene za nosioce prava, odbitke i iznose koje je organizacija kolektivnog upravljanja raspodelila u odnosu na svakog pružaoca onlajn usluga.

3. Kada organizacija kolektivnog upravljanja ovlasti drugu organizaciju kolektivnog upravljanja da izda multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela iz čl. 114. i 115. ovog zakona, ovlašćena organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da tačno i bez odlaganja raspodeli navedene iznose iz stava 1. ovog člana i dostavi informacije iz stava 2. ovog člana ovlašćenoj organizaciji kolektivnog upravljanja. Ovlašćena organizacija kolektivnog upravljanja je odgovorna za naknadnu raspodelu takvih iznosa i pružanje ovih informacija nosiocima prava, osim ako se organizacije kolektivnog upravljanja nisu drugačije dogovorile.

Član 114.

Ugovori između organizacija kolektivnog upravljanja za multiteritorijalno licenciranje

1. Kancelarija obezbeđuje da svaki ugovor o zastupanju između organizacija kolektivnog upravljanja, kojim jedna organizacija kolektivnog upravljanja ovlašćuje drugu organizaciju kolektivnog upravljanja za izdavanje multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela u njenom muzičkom repertoaru, biće ne-isključive prirode. Ovlašćena organizacija kolektivnog upravljanja upravljaće tim onlajn pravima na nediskriminatornoj osnovi.

2. Ovlašćena organizacija kolektivnog upravljanja dužna je da svoje članove obavesti o osnovnim uslovima ugovora, uključujući njegovo trajanje i troškove usluga koje pruža ovlašćena organizacija kolektivnog upravljanja.

3. Ovlašćena organizacija kolektivnog upravljanja je dužna da obavesti organizaciju vlastodavac kolektivnog upravljanja o glavnim uslovima prema kojima će se licencirati prava ove poslednje, uključujući prirodu korišćenja, sve odredbe koje se odnose na ili utiču na tarifu za licencu, trajanje licence, obračunske periode i obuhvaćene teritorije.

Član 115.

Obaveza zastupanja druge organizacije kolektivnog upravljanja za multiteritorijalno licenciranje

1. Kada organizacija kolektivnog upravljanja koja ne izdaje ili ne nudi izdavanje multiteritorijalnih licenci za onlajn prava na muzička dela iz svog repertoara, može zatražiti od druge organizacije kolektivnog upravljanja da zaključi ugovor o zastupanju, radi zastupanja ovih prava, organizacija od koje se traži kolektivno upravljanje mora da udovolji takvom zahtevu, iko ista već izdaje ili nudi izdavanje multiteritorijalnih licenci za istu kategoriju onlajn prava na muzička dela na repertoaru jedne ili više drugih organizacija kolektivnog upravljanja.

2. Zamoljena organizacija, od koje se traži kolektivno upravljanje, dužna je da pismeno i bez nepotrebnog odlaganja odgovori organizaciji kolektivnog upravljanja koja je podnela zahtev.

3. Ne dovodeći u pitanje st. 5. i 6. ovog člana, organizacija, od koje se traži kolektivno upravljanje, dužna je da upravlja zastupljenim repertoarom organizacije kolektivnog upravljanja koja je podnela zahtev, pod istim uslovima koji se primenjuju na upravljanje sopstvenim repertoarom.

4. Organizacija, od koje se traži kolektivno upravljanje, uključice zastupljeni repertoar organizacije kolektivnog upravljanja koja je podnela zahtev, u sve ponude koje upućuje pružaocima onlajn usluga.

5. Tarifa za upravljanje uslugom koju pruža zamoljena organizacija kolektivnog upravljanja organizaciji koja podnosi zahtev, ne sme biti veća od razumnih troškova koja ima zamoljena organizacija kolektivnog upravljanja.

6. Organizacija za kolektivno upravljanje koja podnosi zahtev dužna je da zamoljenoj organizaciji kolektivnog upravljanja učini dostupnim informacije o svom muzičkom repertoaru koje su neophodne za izdavanje multiteritorijalnih licenci za onlajn prava na muzička dela. Kada su informacije nedovoljne ili date u obliku koji ne dozvoljava zamoljenoj organizaciji kolektivnog upravljanja da ispuni uslove iz ovog Poglavlja, zamoljena organizacija kolektivnog upravljanja ima pravo da zatraži isplatu razumno nastalih troškova ispunjavanjem ovih zahteva ili da isključiti ona dela za koja su informacije nedovoljne ili se ne mogu koristiti.

Član 116.

Pristup multiteritorijalnom licenciranju

Kada organizacija kolektivnog upravljanja ne izdaje ili ne nudi izdavanje multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela, ili ne dozvoli drugoj organizaciji kolektivnog upravljanja da zastupa ta prava u tu svrhu nosiocima prava koji su ovlastili tu organizaciju kolektivnog upravljanja da zastupa njihova onlajn prava na muzička dela, mogu povući iz te organizacije kolektivnog upravljanja onlajn prava na muzička dela u svrhu multiteritorijalnog licenciranja u odnosu na sve teritorije, a da ne moraju da se odreknu svojih onlajn prava na muzička dela za potrebe jedno-teritorijalnog licenciranja, tako da mogu da daju multiteritorijalne licence za svoja onlajn prava na muzička dela sami ili preko bilo koje druge strane koju ovlaste ili preko bilo koje organizacije kolektivnog upravljanja koja je u skladu sa odredbama ovog potpoglavlja.

Član 117.

Odstupanja za onlajn prava na muzička dela potrebnih za radio i televizijske programe

Zahtevi ovog potpoglavlja ne primenjuju se na organizacije kolektivnog upravljanja kada izdaju, na osnovu dobrovoljnog udruživanja neophodnih prava, u skladu sa pravilima konkurencije,

multiteritorijalnu licencu za onlajn prava za neophodna muzička dela od strane određenog emitera da saopšti ili učini dostupnim javnosti svoje radio ili televizijske programe, istovremeno sa ili nakon njihovog početnog emitovanja, kao i bilo koji materijal na internetu, uključujući preglede, proizvedene od ili za emitera, a koji je pomoćni u odnosu na početno emitovanje njegovog radio ili televizijskog programa.

POTPOGLAVLJE IX. NADZOR NAD ORGANIZACIJAMA KOLEKTIVNOG UPRAVLJANJA

Član 118.

Nadzor nad radom organizacija kolektivnog upravljanja

1. Kancelarija vrši nadzor nad radom organizacija kolektivnog upravljanja.
2. Za potrebe takvog nadzora, organizacije kolektivnog upravljanja dužne su da dostave Kancelariji:
 - 2.1.njihove statute i propise, kao i sve njihove izmene i dopune;
 - 2.2.njihove ugovore sa stranim organizacijama kolektivnog upravljanja;
 - 2.3.podatke o licima ovlašćenim za zastupanje;
 - 2.4.odluke njihovih najviših organa upravljanja;
 - 2.5.njihov godišnji izveštaj i bilans stanja u skladu sa važećim zakonskim odredbama;
 - 2.6.izveštaje unutrašnje i spoljne revizije njihovih aktivnosti;
 - 2.7.bilo koji drugi dokument potreban za verifikaciju usklađenosti aktivnosti organizacije sa ovim zakonom i drugim relevantnim zakonima Republike Kosovo ili njihovim sopstvenim statutima.
- 3.Kancelarija jednom godišnje ocenjuje rad organizacija kolektivnog upravljanja. Međutim, Kancelarija može izvršiti i posebnu procenu između dve redovne godišnje procene ako dobije informacije od članova organizacije, od drugih nosioca prava, od korisnika ili iz bilo kojeg drugog relevantnog izvora, na osnovu kojih se može razumno sumnjati da li su aktivnosti organizacije u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim relevantnim zakonima Republike Kosovo ili njenim statutom.
- 4.Kancelarija može naložiti organizaciji kolektivnog upravljanja da dostavi izveštaj o reviziji u vezi sa bilo kojim posebnim pitanjem koje odredi Kancelarija, ali ne više od jednom godišnje, o trošku organizacije kolektivnog upravljanja.
- 5.Kancelarija je dužna da sačini izveštaj o rezultatima svake procene iz stava 3. ovog člana koji može uključiti i mere predviđene stavom 6. ovog člana. Najviši organ upravljanja organizacije kolektivnog upravljanja je dužan da izveštaj uvrsti u dnevni red naredne sednice, isti razmotri i obavesti Kancelariju o ishodu rasprave i svakoj preduzetoj meri.
- 6.Ukoliko Kancelarija utvrdi da aktivnosti organizacije kolektivnog upravljanja nisu u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim relevantnim zakonima Republike Kosovo, ili sa njenim statutom, može zatražiti od organizacije da svoje aktivnosti uskladi sa tim odredbama, određujući i razuman rok za to. Kada organizacija ne ispuni ovu obavezu, Kancelarija, zavisno od okolnosti, predlaže ministru da opozove/oduzme licencu koja je data organizaciji kolektivnog upravljanja.
- 7.Kada se licenca organizaciji kolektivnog upravljanja opozove/oduzme, ova činjenica se objavljuje

na zvaničnom veb-sajtu Ministarstva kulture. Kada se organizaciji kolektivnog upravljanja opozove licenca, protiv odluke organizacija može podneti tužbu nadležnom sudu.

POGLAVLJE VI. TEHNOLOŠKE MERE I PRAVA ZA UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Član 119. Zaštita tehnoloških mera

1. Sledeće radnje su zabranjene, bez obzira da li mogu dovesti do povrede autorskih, srodnih prava ili drugih prava zaštićenih ovim zakonom:

1.1. izbegavanje bilo koje efikasne tehnološke mere od strane lica koje učini čin izbegavanja znajući, ili imajući razumne razloge da zna, da dotično lice teži ovom cilju;

1.2. proizvodnja, uvoz, distribucija, prodaja, davanje u zakup, oglašavanje za prodaju ili davanje zakup, ili posedovanje u komercijalne svrhe opreme, proizvoda ili komponenta ili pružanje usluga koje:

1.2.1. se promovišu, oglašavaju ili trguju u svrhu izbegavanja, ili

1.2.2. imaju samo ograničenu trgovinsku svrhu ili upotrebu osim izbegavanja; ili

1.2.3. su projektovane, proizvedene, prilagođene ili obrađene prvenstveno kako bi omogućili ili olakšali izbegavanje bilo koje efektivne tehnološke mere.

2. Tehnološke mere smatraće se efektivnim kada korišćenje zaštićenog dela ili predmeta srodnih prava kontroliše nosilac prava primenom kontrole pristupa ili procesa zaštite, kao što je šifriranje, modifikacija koja onemogućuje pristup bez dekodiranja ili druge transformacije dela ili predmeta srodnih prava ili mehanizam kontrole kopiranja, koji u normalnom toku svog rada ostvaruje cilj zaštite.

3. Izuzetno od pravne zaštite iz stava 1. ovog člana, u nedostatku dobrovoljnih mera koje preduzimaju nosioci prava, uključujući i sporazume između njih i drugih zainteresovanih lica, korisnici izuzetaka i ograničenja iz čl. 47, 48. stav 2 i člana. 49. podstavovi 1.2, 1.8, 1.9. i 1.10. ovog zakona i stav 2. ovog člana, te člana 57. stav 1. ovog zakona ili njihove predstavničke organizacije, mogu pokrenuti postupak posredovanja ili arbitražni postupak kako bi se obezbedilo da im nosioci prava učine dostupnim sredstva za korišćenje ovog izuzetka ili ograničenja, u meri u kojoj je to potrebno, da bi imali koristi od tog izuzetka ili ograničenja, kada imaju zakonit pristup delu ili zaštićenim predmetima srodnih prava ili drugim pravima predviđenim ovim zakonom.

4. Kada postupak posredovanja ili arbitraže pokrene organizacija koja zastupa korisnike izuzeća ili ograničenja, rešenje posredovanja ili arbitražna odluka ili sudska odluka, respektivno, doneta u sporu, primenju na sve članove organizacije.

5. Pravnu zaštitu predviđenu ovim članom uživaju i tehnološke mere koje dobrovoljno sprovode nosioci prava, uključujući i one koje se primenjuju u sprovođenju dobrovoljnih sporazuma, ili one koje se sprovode kao rezultat postupka posredovanja ili arbitraže iz stava 3. ovog člana ili odlukom.

6. Odredbe st. 3. i 4. ovog člana ne primenjuju se na dela ili predmete srodnih prava ili na druga prava utvrđena ovim zakonom koje su učinjene dostupnim pod ugovornim uslovima dogovornih u vidu interaktivnog činjenja dostupnim javnosti.

Član 120. **Informacije o upravljanju pravima**

1. Sledeće radnje zabranjeno je svesno obavljati od strane bilo kojeg neovlašćenog lica:

1.1. uklanjanje ili menjanje bilo koje elektronske informacije o upravljanju pravima;

1.2. raspodela, uvoz radi raspodele, emitovanja, komunikacije ili činjenja dostupnim javnosti dela ili predmeta srodnih prava ili drugih prava utvrđenih ovim zakonom, iz kojih je neovlašćeno uklonjena ili promenjena elektronska informacija o upravljanju pravima, ako takvo lice zna, ili ima razumne osnove da zna, da time podstiče, omogućava, olakšava ili prikriva povredu autorskih, srodnih prava ili drugih prava utvrđenih ovim zakonom.

POGLAVLJE VII. **MANDAT KANCELARIJE ZA AUTORSKA PRAVA**

Član 121. **Status i dužnosti Kancelarije**

1. Kancelarija za autorska i srodna prava funkcioniše u okviru resornog Ministarstva kulture, koje ima program/potprogram, gde se sredstva za finansiranje Kancelarije obezbeđuju se iz budžeta Republike Kosovo i drugim alternativnim finansiranjem u skladu sa važećim zakonodavstvom. Kancelarijom rukovodi direktor, te ima sledeće dužnosti:

1.1. izrađuje i u okviru svoje nadležnosti sprovodi adekvatne strategije i politike zaštite, te ostvarivanje autorskog, srodnih i drugih prava zaštićenih ovim zakonom, u skladu sa međunarodnim obavezama, nacionalnim zakonodavstvom i relevantnim nacionalnim interesima Republike Kosovo;

1.2. obavlja poslove iz podstava 1.1. ovog člana, prikuplja potrebne informacije, vrši studije i konsultacije sa državnim organima, institucijama, kao i sa predstavnicima zainteresovanih nosilaca prava i korisnika;

1.3. podnosi Vladi i/ili drugim državnim organima predloge kada određene neophodne mere za sprovođenje strategije i politike iz podstava 1.1. ovog člana prekoračuju svoju nadležnost;

1.4. izrađuje nacрте zakona i propisa koji se odnose na zaštitu, ostvarivanje i sprovođenje autorskog prava, srodnih prava i drugih prava zaštićenih ovim zakonom;

1.5. zastupa Republiku Kosovo u međunarodnim i regionalnim organizacijama koje se bave autorskim pravom, srodnim pravima i drugim pravima zaštićenim ovim zakonom;

1.6. uspostavlja i održava saradnju radi obostrane koristi sa vladinim kancelarijama, istraživačkim agencijama i ustanovama i drugim organizacijama drugih zemalja koje se bave autorskim, srodnim i drugim pravima zaštićenih ovim zakonom, u skladu sa međuvladinom politikom Republike Kosovo;

1.7. u saradnji sa nadležnim pravosudnim i upravnim organima, i kada je potrebno, inicira zahteve za pokretanje postupka za primenu mera izvršenja, aktivno učestvuje u borbi protiv kršenja prava, a posebno piraterije;

1.8. predvodi i koordiniše Operativnom grupom za borbu protiv piraterije;

1.9. predlaže resornom ministru kulture licenciranje organizacija kolektivnog upravljanja, Kancelarija vrši nadzor nad aktivnostima organizacija kolektivnog upravljanja;

1.10.promoviše podizanje svesti državnih, pravosudnih, upravnih i drugih institucija, nosilaca i korisnika prava, kao i šire javnosti o značaju i političkim, pravnim i praktičnim aspektima zaštite, ostvarivanja i sprovođenja autorskih, srodnih i drugih prava zaštićenih ovim zakonom, kroz pripremu i distribuciju informativnih materijala, organizovanje kampanja podizanja svesti i održavanje aktivnih odnosa sa štampom i medijima.

1.11.prima obaveštenja od organizacija kolektivnog upravljanja, nosilaca prava, korisnika i drugih zainteresovanih strana o aktivnostima ili okolnostima koje, po njima, predstavljaju kršenje odredbi ovog zakona.

2.Organizacija i rad Kancelarije utvrđuju se internim propisima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mesta resornog Ministarstva kulture.

3.Osnivanje, funkcionisanje i sastav Operativne grupe za borbu protiv piraterije, kao koordinacionog tela, utvrđuju se podzakonskim aktom koji predlaže resorno Ministarstvo kulture, a usvaja Vlada Kosova.

Član 122. Posredovanje

1.Nosioci prava i organizacije kolektivnog upravljanja i korisnici ili predstavnici korisnika mogu pokrenuti postupak posredovanja u sporu koji se odnosi na:

1.1.postizanja opšteg sporazuma;

1.2.postizanje sporazuma za reemitovanje i kablovsko reemitovanje;

1.3.sprovođenje od strane korisnika određenih izuzetaka i ograničenja autorskog i srodnih prava u slučaju primene mera tehnološke zaštite;

1.4.licenciranje prava kada se zahteva sklapanje sporazuma u cilju činjenja dostupnim audiovizuelnih dela u uslugama videa na zahtev;

1.5.korišćenje zaštićenog sadržaja od pružaoca usluga distribucije sadržaja na Internetu;

1.6.obaveze transparentnosti;

1.7.reviziju nesrazmerne naknade autoru i interpretatorima.

2.Za potrebe sprovođenja odredaba Potpoglavlja VIII. Poglavlja V. ovog zakona, sledeće sporove, koji se odnose na organizaciju kolektivnog upravljanja koja izdaje multiteritorijalne licence za onlajn prava na muzička dela zaštićena autorskim pravom, sa boravištem ili prebivalištem u Republici Kosovo, strane u sporu mogu podneti na rešavanje putem posredovanja:

2.1.sporovi sa aktuelnim ili potencijalnim pružaocem onlajn usluge u vezi sa primenom čl. 101, 110, 111. i 112. ovog zakona;

2.2.sporovi sa jednim ili više nosilaca prava u vezi sa primenom čl. 110. do 117. ovog zakona;

2.3.sporovi sa drugim organizacija kolektivnog upravljanja u vezi sa primenom čl. 110. do 115. ovog zakona.

3.Stranke zajednički biraju posrednika sa liste posrednika koju ju odredio ministar kulture. Posrednici se biraju tako da njihova nezavisnost i nepristrasnost budu van svake razumne sumnje. Kada stranka sumnja u nezavisnost ili nepristrasnost posrednika, može zatražiti izbor drugog posrednika.

4. Posrednik osigurava da sve strane savesno vode pregovore i da ih ne ometa bez valjanih razloga.

5. Posrednik može stranama izneti predlog za rešavanje spora. Pretpostavlja se da su strane prihvatile predlog za rešavanje spora ili nesporazuma, ako se nijedna od njih ne uloži prigovor u roku od sedam (7) dana od dana podnošenja predloga. Obaveštenje o predlogu i o svim prigovorima na isti šale se zainteresovanim stranama u skladu sa važećim pravilima u vezi sa dostavljanjem pravnih dokumenata.

6. Tokom postupka posredovanja osigurava se poverljivost.

7. Stranke snose svoje troškove i u jednakim delovima pokrивaju tarife posrednika i troškove koji mogu nastati u vezi sa procesnim merama koje su posrednici preduzeli.

8. Detalji postupka posredovanja uređeni su odredbama zakonodavstva Kosova o posredovanju, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

9. Podzakonskim aktom koji donosi ministar bliže se utvrđuje postupak izbora, stepen stručne spremlje posrednika i drugi uslovi koji moraju biti ispunjeni.

Član 123. Arbitraža

1. Stranke zajednički biraju arbitre sa liste arbitara koju utvrđuje ministar kulture svake dve (2) godine. Arbitri se biraju tako da njihova nezavisnost i nepristrasnost budu van svake razumne sumnje i da imaju odgovarajuću stručnost u oblasti autorskog i srodnih prava. Kada stranka sumnja u nezavisnost ili nepristrasnost arbitra, može zahtevati izbor drugog arbitra.

2. Detalji arbitražnog postupka – uključujući i tarife koje se plaćaju za vođenje postupka uređuju se odredbama Zakona o arbitraži Kosova, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

3. Podzakonskim aktom koji donosi ministar bliže se utvrđuje postupak izbora, stepen stručne spremlje arbitara i drugi uslovi koji moraju biti ispunjeni.

POGLAVLJE VIII. OSTVARIVANJE PRAVA, GRAĐANSKI POSTUPCI I GRAĐANSKOPRAVNE SANKCIJE

Član 124. Građanskopravne sankcije

1. U svakom slučaju povrede ili pretnje povredom autorskog ili srodnih prava, autor ili nosilac prava može zahtevati priznanje ovog prava, prestanak povrede i neispunjavanje istog u budućnosti. Prestanak povrede može uključivati, na zahtev podnosioca zahteva:

1.1. povlačenje iz kanala trgovine robom za koju su utvrdili da krši prava po ovom zakonu i, u odgovarajućim slučajevima, u vezi sa materijalima i sredstvima koji se prvenstveno koriste u stvaranju ili proizvodnji ove robe;

1.2. konačno uklanjanje iz trgovačkih kanala; ili

1.3. uništenje.

2. Lice koje umišljeno ili iz nehata povređuje autorsko pravo ili srodno pravo drugog lica, nadoknadiće tom licu nanetu moralnu štetu i biće odgovorno za plaćanje štete u iznosu ne manjem od zakonom propisane ili uobičajeno plative naknade za oblik iskorišćavanja koji je prekršilac izvršio bez dozvole.

3. Povredom autorskih prava na računarskim programom smatra se:

3.1. svaki čin stavljanja u promet kopije računarskog programa znajući, ili imajući razloga da veruje, da se radi o kopiji koja je predmet povrede;

3.2. državina, u komercijalne svrhe, kopije računarskog programa znajući, ili imajući razloga da veruje, da se radi o kopiji koja je predmet povrede;

3.3. svaki čin stavljanja u promet, ili državine u komercijalne svrhe, bilo kog sredstva čija je jedina svrha da omogući neovlašćeno uklanjanje ili zaobilaženje bilo kojeg tehničkog uređaja koji je možda primenjen za zaštitu računarskog programa.

4. Građanskopravne kazne iz ovog člana primenjuju se i u slučaju povrede intelektualne svojine autora baze podataka i sui generis prava kreatora baze podataka.

5. Postupci i odgovornost predviđeni ovim članom uređuju se odredbama ovog člana, a za ono što ovim članom nije predviđeno odredbama zakona o obligacionim odnosima i zakona o parničnom postupku.

6. Postupak zbog povrede autorskog i srodnih prava je hitan. Sud će zakazati prvo ročište najkasnije u roku od tri (3) meseca od dana prijema tužbenog zahteva.

Član 125.

Lica koja imaju pravo da zahtevaju sprovođenje mera, postupaka i pravnih lekova

1. Zakonski nosioci prava, priznatih i zagwarantovanih ovim zakonom, imaju pravo da od suda zahtevaju zaštitu svojih prava, priznanje učinjene povrede i odgovarajući pravni lek.

2. Prava iz stava 1. ovog člana ostvaruju i:

2.1. lica koja su ovlašćena ili licencirana od strane nosioca prava da koriste prava zaštićena ovim zakonom, u skladu sa ovlašćenjem datim u tu svrhu;

2.2. organizacija kolektivnog upravljanja autorskim pravima. Bez obzira na to da li se njeno ovlašćenje zasniva na prenosu prava ili punomoćju za zastupanje, organizacija kolektivnog upravljanja, u svim okolnostima, ima pravo da u svoje ime pokrene sudske ili vansudske radnje i sa punim legitimitetom ostvaruje sva prava koja su joj preneti ili za koja ima punomoćje za zastupanje;

2.3. organizacije ili stručna tela za zaštitu i predstavnička udruženja koja su opunomoćena da zastupaju nosioce prava.

Član 126.

Dokazi

1. Na zahtev stranke, koja predoči razumne dokaze, dovoljne da potkrepe njenu tvrdnju, a za dokazivanje takve tvrdnje postoje posebni dokazi, dokazi koji su pod kontrolom protivne strane, sud može narediti da protivna strana dostavi te dokaze, pridržavajući se pravilima o zaštiti poverljivih informacija. Nadležni pravosudni organi razumnim dokazom smatraju razuman uzorak značajnog broja primeraka dela, ili bilo kojeg drugog zaštićenog predmeta.

2. U istim okolnostima, kada je povreda učinjena na komercijalnom nivou, sud može naložiti, kada je to potrebno, na zahtev predlagača, podnošenje bankarskih, finansijskih ili komercijalnih dokumenata protivne strane, dokumenata koji su predmet zaštite poverljivih informacija.

Član 127.

Mere za obezbeđenje dokaza

1. Nosioци prava ili njihovi zastupnici iz člana 127. ovog zakona, koji su izneli razumne dokaze, dovoljne da potkrepe svoje tvrdnje, mogu zatražiti od suda, pre početka sudskog postupka, da preduzme mere za obezbeđenje dokaza ili da utvrdi činjenično stanje, kada postoji opasnost od povrede prava utvrđenih ovim zakonom, kao i kada postoji opasnost od uništenja dokaza. Ove mere će se preduzeti, ako je potrebno, bez saslušanja druge strane, posebno kada je verovatno da će svako kašnjenje može prouzrokovati nenadoknadivu štetu nosiocu prava ili kada postoji očigledan rizik od uništenja dokaza.

2. Kada se preduzimaju mere za očuvanje dokaza bez saslušanja druge strane, pogođene strane biće obaveštene bez odlaganja najkasnije nakon izvršenja mera. Revizija, uključujući pravo na saslušanje, vrši se na zahtev pogođenih strana, kako bi se odlučilo, u razumnom roku nakon obaveštavanja o merama, da li će mere biti izmenjene, opozvane ili potvrđene.

3. Mere iz stava 1. ovog člana mogu sadržati detaljan opis robe koja je predmet povrede prava, sa ili bez njenog uzorkovanja ili fizičke zaplene, prilikom procene materijala i sredstava korišćenih za proizvodnju i/ili distribuciju ove robe, kao i relevantnu dokumentaciju. Ove mere biće preduzete u skladu sa odredbama parničnog postupka.

4. Mere koje je sud naložio za obezbeđenje dokaza ili utvrđivanje činjeničnog stanja u vezi sa povredom sprovodi službeno lice. Nosioци prava ili njihovi zastupnici, čija su prava navodno povređena ili im preči opasnost da budu povređena, mogu učestvovati u postupku za sprovođenje mera obezbeđenja dokaza i/ili da na licu mesta posmatraju činjenični uviđaj.

5. Mere za obezbeđenje dokaza mogu biti predmet uslovljavanja finansijskom garancijom od strane predlagača, kako bi se na dovoljan i ekvivalentan način garantovala naknada za bilo koju povredu koju suprotna strana može pretrpeti.

6. Mere obezbeđenja dokaza opozivaju se ili prestaju da važe, na zahtev protivne strane, ako predlagač u razumnom roku ne pokrene postupak kod nadležnog suda za meritorno suđenje predmeta, ali bez prejudiciranja naknade štete koja se može tražiti, rok mora odrediti nadležni sud koji je naložio mere, ili u nedostatku ovog utvrđenja, u roku ne dužem od dvadeset (20) radnih dana ili trideset jednog (31) kalendarskog dana, koji god je duži.

7. Kada su mere za obezbeđenje dokaza opozvane ili uklonjene usled bilo kakvog postupanja ili nepostupanje predlagača, ili kada se naknadno ispostavi da nema povrede ili rizik od povrede autorskog prava, predmeta srodnih prava ili prava zaštićenog ovim zakonom, nadležni sud može, na zahtev protivne strane, naložiti predlagaču da mu isplati odgovarajuću naknadu za svaku štetu prouzrokovanu ovim merama.

8. Protiv odluke suda kojom je doneta odluka o prihvatanju ili odbijanju obezbeđenja dokaza može se izjaviti posebna žalba.

9. Postupak za obezbeđenje dokaza sprovodi se u roku od sedam (7) dana od dana podnošenja zahteva.

Član 128.

Pravo na informisanje

1. U kontekstu postupaka u vezi sa povredom autorskog ili srodnog prava i ka odgovor na obrazložen i srazmeran tužbeni zahtev tužioca, nadležni sud može naložiti da se informacije o poreklu i distributivnim mrežama robe ili usluga koja povređuju pravo zaštićeno ovim zakonom, koje obezbeđuje prekršilac i/ili bilo koje drugo lice koje:

- 1.1. poseduje robu koja krši autorska prava na komercijalnom nivou;
- 1.2. utvrđeno je da je koristilo usluge koje krše prava na komercijalnom nivou;
- 1.3. utvrđeno je da pruža usluge na komercijalnom nivou koje se koriste u delatnostima koje predstavljaju povredu; ili
- 1.4. spomenulo lice pomenuto u podstavovima 1.1. i 1.2. ovog člana; i
- 1.5. kao uključeno u proizvodnju, izradi ili distribuciji robe ili pružanje usluga.

2. Informacije iz stava 1. ovog člana, kada je potrebno, moraju uključivati:

2.1. imena i adrese proizvođača, fabrikanta, distributera, dobavljača i drugih bivših držaoca roba ili usluga, kao i ciljanih trgovaca na veliko i malo;

2.2. podatke o proizvedenoj, izrađenoj, isporučenoj, primljenoj ili naručenoj količini, kao i dobijenoj ceni za predmetnu robu ili uslugu.

3. St. 1. i 2. ovog člana ne primenjuju se u slučajevima kada:

3.1. druge odredbe daju nosiocu prava pravo na potpunije informacije;

3.2. različita pravila koja uređuju upotrebu informacija saopštenih u skladu sa ovim članom u građanskim ili krivičnim postupcima;

3.3. sud, na osnovu dostupnih informacija, ima razloga da pretpostavi da je pravo na informisanje zloupotrebjeno:

3.3.1. davanje traženih informacija primoralo bi lice iz stava 1. ovog člana da prizna učešće njegovih ili njenih bliskih srodnika u povredi autorskog ili srodnog prava;

3.3.2. otkrivanje informacija nije dozvoljeno u skladu sa pravilima koja uređuju zaštitu poverljivosti izvora informacija ili obradu ličnih podataka.

Član 129.

Privremene i prethodne mere

1. Na zahtev predlagača, Sud može:

1.1. da navodnom prekršiocu izda privremenu zabranu, u cilju prestanka eventualne povrede prava zaštićenih ovim zakonom, ili da se privremeno prestane sa nastavkom navodne povrede prava, ili da isto učini predmetom finansijske garancije radi obeštećenja nosioca prava; privremena zabrana se takođe može izdati protiv posrednika, čije usluge koristi treće lice za kršenje prava zaštićenih ovim zakonom;

1.2. narediti zaplenu ili predaju robe za koju se sumnja da krši pravo zaštićeno ovim zakonom, kako bi se sprečio njihov ulazak ili komercijalni promet;

1.3. narediti, po potrebi, u slučaju neizvršenja naređene mere obezbeđenja, ponovno plaćanje globe ili novčane kazne, sa ciljem garantovanja njeno izvršenje.

2. U slučaju povrede učinjene na komercijalnom nivou, ako oštećeni dokaže da okolnosti ugrožavaju primanje naknade, sud može izreći prethodno zamrzavanje pokretne i nepokretne imovine navodnog prekršioca, uključujući i zamrzavanje bankovnih računa i druge imovine. U tu svrhu, nadležni sudovi mogu tražiti relevantne informacije ili uvid bankarskim, finansijskim ili komercijalnim dokumentima.

3.U vezi sa merama utvrđenim u st. 1. i 2. ovog člana u nadležnosti je suda da traži od predlagača da pruži sve razumne dokaze koji su mu na raspolaganju, kako bi u dovoljnoj meri dokazao da je predlagač nosilac prava i da su mu prava povređena, ili da je takva povreda neminovna.

4.Privremene mere iz stava 1. i 2. ovog člana, u slučajevima kada je to neophodno, mogu se preduzeti bez saslušanja protivne strane, posebno kada bi svako odlaganje prouzrokovalo nenadoknadivu štetu nosiocu prava. U ovom slučaju stranke se blagovremeno obaveštavaju, a najkasnije nakon izvršenja mera. Preispitivanje, uključujući pravo na saslušanje, vrši se na zahtev protivne strane ili navodnog prekršioca, u razumnom roku nakon obaveštenja o izvršenju mera, kako bi se odlučilo da li će se te mere modifikovati, opozvati ili potvrditi.

5.Privremene mere iz stava 1. i 2. ovog člana opozivaju se ili prestaju da važe na zahtev suprotne strane, u slučaju da predlagač, u razumnom roku, ne preduzme radnje za pokretanje postupka pred nadležnim sudom za meritorno suđenje, rok utvrđuje nadležni sud koji je doneo mere, ili u nedostatku takvog utvrđenja, od dana početka privremene mere, odnosno u roku koji ne bi trebalo da bude duži od dvadeset (20) radnih dana ili trideset jednog (31) kalendarskog dana, koji god je duži.

6.Sud može uslovljavati privremene mere iz st. 1. i 2. ovog člana finansijskim garancijama ili odgovarajućim ekvivalentnim obezbeđenjem od strane predlagača, da garantuje naknadu za svaku štetu koju bi protivna strana mogla pretrpeti kada se privremene mere opozovu ili ukinu zbog postupanja ili nepostupanja predlagača, ili kada se naknadno ispostavi da nema povrede ili opasnosti od povrede prava zaštićenih ovim zakonom, nadležni sud može narediti predlagaču, na zahtev protivne strane, da dodeli odgovarajuću naknadu za svaku štetu prouzrokovanu ovim merama.

7.Protiv odluke suda kojom su izrečene privremene mere može se izjaviti posebna žalba za preinačenje ili ukidanje mera. Žalba ne odlaže izvršenje odluke.

8.Garancija data u skladu sa stavom 6. ovog člana vraća se predlagaču, ako druga strana ne podnese tužbu za naknadu štete pretrpljene iz tog razloga u roku od petnaest (15) dana od dana kada je odluka suda postala neopoziva kojom je konstatovano da povrede nije bilo.

9.Postupak za obezbeđenje dokaza sprovodi se u roku od sedam (7) dana od dana podnošenja zahteva.

Član 130. Korektivne mere

1.Ne dovodeći u pitanje štetu nanetu nosiocu prava zbog povrede i bez naknade bilo koje vrste, sud može naložiti, na zahtev tužioca, da se preduzmu odgovarajuće mere u odnosu na robu za koju su utvrdili da krši autorsko ili srodno pravo i u slučajevima kada je to neophodno, u vezi sa materijalima i sredstvima koji se prvenstveno koriste u stvaranju ili proizvodnji ove robe. Takve mere će uključivati:

1.1.povlačenje iz trgovinskih kanala;

1.2.konačno uklanjanje iz trgovinskih kanala; ili

1.3.uništenje.

2.Sud će naložiti izvršenje mera iz stava 1. ovog člana o trošku prekršioca, osim ako isti ima razuman osnov da ne može priuštiti takve troškove.

3.Mere iz stava 1. ovog član može predložiti tužilac i kada je predmet u krivičnom postupku.

4.Prilikom određivanja mera iz stava 1. ovog člana sud će uzeti u obzir načelo srazmernosti u

odnosu na težinu povrede prava zaštićenih zakonom, kao i uzeće u obzir i interese trećih lica pogođenih takvim merama.

Član 131. Nalozi

1. Kada se donese meritorna sudska odluka kojom je utvrđena povreda autorskog ili srodnog prava, sud može protiv prekršioca izdati nalog u cilju prestanka dalje povrede.

2. Sud može naložiti, kado je to prikladno, u slučaju nepoštovanja naloga, ponovno plaćanje globe ili novčane kazne, kako bi se osiguralo poštovanje.

3. Nosioци prava mogu podneti zahtev za izdavanje sudske naloga protiv posrednika čije usluge koristi treće lice za kršenje autorskog ili srodnog prava.

Član 132. Naknada štete

1. Sud, na zahtev oštećenog, nalaže prekršiocu, koji je znao ili je imao opravdane razloge da zna, da je počinio povredu, da nosiocu prava plati obeštećenje shodno šteti koju je pretrpeo usled povrede.

2. Kada sud odredi obeštećenje:

2.1. uzeće u obzir sve odgovarajuće aspekte, kao što su negativne ekonomske posledice koju je pretrpeo oštećeni, uključujući izgublenu dobit, svaku nepravednu dobit koju je prekršilac ostvario, a u određenim slučajevima i elemente koji nisu ekonomski faktori, kao što je moralna šteta naneta nosiocu prava usled povrede; ili

2.2. alternativno podstavu 2.1. ovog člana, može, u odgovarajućim slučajevima, odlučiti o odšteti kao paušalnom iznosu, na osnovu elemenata kao što su dvostruki iznos honorara ili tarifa koji bi bili plaćeni da je prekršilac zatražio saglasnost za korišćenje dotičnog prava. Ako je takva povreda učinjena u svrhu komercijalne dobiti, nosilac prava može tražiti trostruku tarifu ili naknadu.

3. U slučaju da je prekršilac postupio ne znajući ili nije imao opravdan osnov da zna da je izvršio povredu, sud može naložiti vraćanje dobiti ili isplatu odštete, koje se mogu odrediti.

4. Tužba za povredu prava može se podneti sudu u roku od tri (3) godine od dana kada je tužilac saznao za povredu i identitet prekršioca.

Član 133. Pravni troškovi postupka

Razumni i proporcionalni pravni troškovi i drugi troškovi koje ima pobednička strana, po opštem pravilu, nameću se gubitničkoj strani, osim u slučajevima kada pravda tako nešto ne dozvoljava.

Član 134. Objavlјivanje sudskih mera

Sud može, na zahtev tužioca i o trošku prekršioca, odrediti odgovarajuće mere za raspodelu informacije o odluci, uključujući i objavljivanje takve odluke, u celosti ili delimično, u sredstvima javnog informisanja, pod istim okolnostima, sud može naložiti dodatne mere obaveštavanja, u skladu sa posebnim zahtevima slučaja, uključujući visok publicitet.

Član 135. **Kodeksi ponašanja**

Nadležni državni organi ili licencirane organizacije, na osnovu zakona, izrađuju i usvajaju kodekse ponašanja i standarde usaglašenosti, kako bi se garantovao nadzor nad pravima utvrđenih ovim zakonom, posebno u vezi sa upotrebom takvih kodeksa koji omogućavaju identifikaciju proizvođača fiksiranih na optičkom disku. Kancelarija će obaviti i raspodeliti takve kodekse na svom zvaničnom veb-sajtu.

POGLAVLJE IX. **ADMINISTRATIVNE I PREKRŠAJNE SANKCIJE**

Član 136. **Novčane kazne**

1. Novčanom kaznom od najmanje pet hiljada (5.000) do dvadeset hiljada (20.000) evra kažnjava se pravno lice, dok novčanom kaznom od najmanje hiljadu (1.000) do dve hiljade (2.000) evra kazniče se odgovorno lice ako u svojoj delatnosti ili poslovanju sa drugima neovlašćeno koristi autorsko delo ili predmet srodnih prava.

2. Novčanom kaznom od najmanje petsto (500) do tri hiljade (3.000) evra kazniče se pojedinačni privredni subjekt, ako u okviru svoje delatnosti ili u poslovanju sa drugima neovlašćeno koristi autorsko delo ili predmet srodnih prava.

3. Novčanom kaznom od pet hiljada (5.000) do dvadeset hiljada (20.000) evra, kazniče se za prekršaj svako pravno lice, ako u okviru svoje delatnosti ili u poslovnoj saradnji:

3.1. obavlja bilo kakvu radnju izbegavanja efektivnih mera tehnološke zaštite;

3.2. obavlja bilo koju radnju ili uklanjanje ili izmenu elektronskih informacija o upravljanju pravima.

4. Novčanom kaznom od petsto (500) do tri hiljade (3.000) evra, kazniče se za prekršaj svaki pojedinačni privredni subjekat, ako u okviru svoje delatnosti ili u poslovnoj saradnji:

4.1. obavlja bilo kakvu radnju izbegavanja efektivnih mera tehnološke zaštite;

4.2. obavlja bilo koju radnju ili uklanjanje ili izmenu elektronskih informacija o upravljanju pravima.

5. Novčanom kaznom od hiljadu (1.000) do dve hiljade (2.000) evra kazniče se odgovorno lice za prekršaj iz stava 3. ovog člana.

6. Novčanom kaznom od najmanje pet hiljada (5.000) do dvadeset hiljada (20.000) evra, kazniče se za prekršaj svako pravno lice, dok se novčanom kaznom od najmanje petsto (500) evra do tri hiljade (3.000) evra kazniče se za prekršaj svaki pojedinačni privredni subjekat:

6.1. koje nadležnoj organizaciji kolektivnog upravljanja ne dostavi podatke o vrsti i broju prodate ili uvezene opreme za snimanje zvuka ili videa, fotokopir aparata, praznih prenosnika zvuka ili slike, kao i podatke o prodanim fotokopijama, koji su neophodni za obračun posebne naknade;

6.2. koje ne dostavi nadležnoj organizaciju kolektivnog upravljanja, na način i rokovima utvrđenim ovim zakonom, izveštaje ili informacije ili programe od značaja za obračun odgovarajuće naknade.

7. Novčanom kaznom od najmanje hiljadu (1.000) do dve hiljade (2.000) evra kazniće se i odgovorno lice pravnog lica za prekršaj iz stava 5. ovog člana.

8. Novčanom kaznom od najmanje pet hiljada (5.000) do dvadeset hiljada (20.000) evra kazniće se za prekršaj organizacija kolektivnog upravljanja ako:

8.1. ne vodi ili nemarno vodi evidenciju i računovodstvo;

8.2. ne raspoređuje nosiocima prava prihode ostvarene od honorara naplaćenih od korisnika zaštićenih predmeta;

8.3. ne pridržava se zahteva za inspeksijski nadzor svoje delatnosti preko nezavisnih revizora;

8.4. ne ispunjava svoje obaveze prema Kancelariji ili ne preduzima mere po nalogu Kancelarije da ispravi svoj rad.

9. Novčanom kaznom od hiljadu (1.000) do dve hiljade (2.000) evra kazniće se odgovorno lice organizacije kolektivnog upravljanja za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

10. Nadležna tržišna inspekcija je ovlašćena da vrši nadzor nad zaštitom autorskog i srodnih prava na tržištu.

11. Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka može podneti inspeksijski organ, policija.

12. Novčane kazne iz ovog člana izriče nadležni sud za prekršaje.

13. Materijali i sredstva upotrebljena za izvršenje prekršaja iz st. 1. do 9. ovog člana moraju se oduzeti.

Član 137.

Emitovanje i reemitovanje audiovizuelnih programskih sadržaja

1. Pružaoci medijskih usluga, kao i kablovski operateri i drugi operateri, licencirani od strane Nezavisne komisije za medije (u daljem tekstu NKM) koji su, bez obzira na tehnologiju koju koriste i pružaju audiovizuelne sadržaje, dužni emitovati i reemitovati programe na osnovu važećih ugovora o autorskom pravu.

2. Ugovori u vezi sa reemitovanjem audiovizuelnih programa važe tek nakon što iste registruje organizacija kolektivnog upravljanja koje licencira Ministarstvo kulture u skladu sa članom 88. ovog zakona.

3. Sve žalbe koje se odnose na povredu autorskog i srodnih prava, tokom emitovanja i reemitovanja programa obrađuje NKM.

4. Neispunjavanje obaveza i odgovornosti od strane radiodifuznih organizacija i drugih subjekata iz stava 1. ovog člana, za emitovanje i reemitovanje programa, utvrđenih ovim zakonom, razmatraće NKM u skladu sa odredbama akona o Nezavisnoj komisiji za medije.

POGLAVLJE X. ZAŠTITA STRANACA

Član 138. Nacionalni tretman

1. Strana fizička ili pravna lica uživaju istu zaštitu autorskog i srodnih prava kao i domaća lica, ako je

to predviđeno međunarodnim ugovorima ili ovim zakonom ili ako postoji stvarna uzajamnost.

2.Strani autori i interpretatori uživaju istu zaštitu moralnih prava priznatih ovim zakonom.

3.Strani autori umetničkih dela uživaju zaštitu ovog zakona za pravo preprodaje samo kada postoji stvarna uzajamnost.

Član 139. Strani autori

1.Zaštitu prema ovom zakonu uživaju strani autori:

1.1.koji imaju prebivalište na Kosovu;

1.2.za njihove radove objavljene po prvi put na Kosovu ili u roku od trideset (30) dana od dana objavljivanja u drugoj zemlji.

2.Ako je delo rezultat zajedničkog stvaralačkog zalaganja dva ili više autora, svi uživaju zaštitu po ovom zakonu, čak i ako samo jedan od njih ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana.

Član 140. Interpretatori

1.Zaštitu prema ovom zakonu uživaju strani interpretatori:

1.1.koji imaju prebivalište na Kosovu;

1.2.čija se interpretacija vrši na teritoriji Republike Kosovo;

1.3.čija je interpretacija snimljena na fonogramu koji uživa zaštitu prema ovom zakonu;

1.4.čija se interpretacija snimljena na fonogramu uvrštava u emitovanje koje uživa zaštitu prema ovom zakonu.

2.Ako je interpretacija rezultat zajedničkog stvaralačkog zalaganja dva ili više interpretatora, svi uživaju zaštitu po ovom zakonu, čak i kada samo jedan od njih ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana.

Član 141. Ostali strani nosioci srodnih prava

1.Zaštitu prema ovom zakonu uživaju i drugi strani nosioci srodnih prava, koji imaju prebivalište ili registrovano zajedničko sedište u Republici Kosovo.

2.Zaštitu prema ovom zakonu uživaju proizvođač fonograma i producent filma ako je njihov fonogram ili film prvi put objavljen u Republici Kosovo.

3.Zaštitu prema ovom zakonu uživa izdavač u vezi sa svojim srodnim pravima, ako je njegovo izdanje objavljeno prvi put u Republici Kosovo ili u roku od trideset (30) dana od dana objavljivanja u drugoj zemlji.

4.Zaštitu prema ovom zakonu uživa emiter koji emituje svoju emisiju od emitera koji se nalaze na teritoriji Republike Kosovo.

5.Pravo iz člana 78. ovog zakona odnosi se i na preduzeća i kompanije obrazovane u skladu sa zakonodavstvom Republike Kosovo sa sedištem, centralnom upravom ili glavnim mestom

poslovanja na teritoriji Republike Kosovo. Međutim, kada takva kompanija ili firma ima samo registrovanu kancelariju na teritoriji Republike Kosovo, njeni poslovi takođe moraju biti istinski povezani na kontinuiranoj osnovi sa privredom Republike Kosovo.

6. Ugovori koji proširuju pravo iz člana 78. ovog zakona na baze podataka kreirane u trećim zemljama i koji su van odredaba stava 5. ovog člana, zaštićeni su na osnovu međunarodnog ugovora čiji će Republika Kosovo postati strana. Rok trajanja bilo koje zaštite koja se proširuje na baze podataka kreirane u drugim državama ne sme prekoračiti rok utvrđen članom 78. ovog zakona.

Član 142.

Osobe bez državljanstva ili izbeglice

1. Autori ili nosioci autorskog i srodnih prava, koji nemaju državljanstvo ili kada se isto ne može dokazati, uživaju istu zaštitu kao i lokalni nosioci prava, ako imaju privremeni boravak na Kosovu.

2. Ako nemaju stalno prebivalište ili se njihovo prebivalište ne može potvrditi, uživaju istu zaštitu kao i lokalni nosioci prava, ako imaju privremeni boravak na Kosovu.

3. Ako nemaju prebivalište ili boravište na Kosovu, uživaju zaštitu na Kosovu, kao i građani zemalja u kojima imaju prebivalište ili boravište.

4. Odredbe ovog zakona podjednako se primenjuju na autore i nosioce srodnih prava, koji, u skladu sa međunarodnim ugovorima ili zakonom na Kosovu, uživaju izbeglički status.

Član 143.

Stvarna uzajamnost

Postojanje uzajamnosti dokazuje lice koje se na uzajamnost poziva.

POGLAVLJE XI.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 144.

Prelazne odredbe

1. Uredba br.20/2018 o pravu na posebnu i reprografsku naknadu primenjuje se do usvajanja novih tarifa u ovoj oblasti

2. Normativni akti organizacija kolektivnog upravljanja prava primenjuju se i nakon stupanja na snagu ovog zakona i moraju biti usklađeni sa odredbama istog, u roku od dvanaest (12) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

3. Zaštita ovim zakonom, u pogledu autorskog prava, važiće za baze podataka kreirane pre 1. januara 1998. godine, koje su u to vreme ispunjavale uslove predviđene ovim zakonom, u pogledu zaštite baze podataka od autorskog prava. Zaštita predviđena ovim stavom neće uticati na preduzete pravne radnje i prava stečena pre 1. januara 1998. godine.

4. Zaštita zasnovana na odredbama ovog zakona, u pogledu prava predviđenih članom 77. ovog zakona, odnosi se i na baze podataka čije je kreiranje završeno najkasnije petnaest (15) godina pre 1. januara 1998. godine, a koje su u to vreme ispunjavale uslove predviđene članom 78. ovog zakona. Zaštita predviđena ovim stavom neće uticati na preduzete pravne radnje i prava stečena pre 1. januara 1998. godine.

5. U slučaju baze podataka čije je kreiranje završeno najkasnije petnaest (15) godina pre 1. januara 1998. godine, rok zaštite prava predviđenih članom 78. ovog zakona prestaje petnaest (15) godina

nakon 1. januara posle tog datuma.

6. Pristupanjem Republike Kosovo Evropskoj uniji, prestanak prava distribucije iz člana 23. podstav 1.2. ovog zakona, primenjivaće se na svaku prvu prodaju ili prenos svojine originala ili kopije dela, izrađeno bilo gde u Evropskoj uniji ili Evropskom ekonomskom prostoru.

7. Odredbe Poglavlja o multiteritorijalnom licenciranju prava na Internetu u muzičkim delima od strane organizacija kolektivnog upravljanja stupiće na snagu pristupanjem Republike Kosovo Evropskoj uniji.

8. Kada se potpiše Marakeški ugovor ili kada Republika Kosovo postane članica EU-a, ovlašćeni subjekat osnovan u Republici Kosovo može vršiti radnje iz člana 49. stav 2. ovog zakona, za osobe sa oštećenjem vida ili smetnjama u čitanju ili drugi ovlašćeni subjekat osnovan u bilo kojoj državi članici EU-a ili bilo kojoj ugovornoj strani Marakeškog ugovora usvojenog 27. juna 2013. godine. Takođe, osoba sa oštećenim vidom ili smetnjama u čitanju ili ovlašćeni subjekat sa sedištem na njihovoj teritoriji može dobiti ili imati pristup kopiji pristupačnog formata od ovlašćenog subjekta sa sedištem u bilo kojoj državi članici.

9. Ugovori o ostvarivanju autorskog prava i prava vezanih za čin saopštavanja javnosti dela ili drugih zaštićenih predmeta, žičanim ili bežičnim putem, te činjenje dela i drugih zaštićenih predmeta dostupnim javnosti, žičnim ili bežičnim putem, na način da im članovi javnosti mogu pristupiti sa mesta i u vreme koje sami odaberu, koje se dešava tokom pružanja usluge onlajn podrške, kao i za radnje reprodukcije koje su neophodne za omogućavanje pristupa ili korišćenje takvih onlajn usluga, koji su na snazi 7. juna 2021. godine podležu članu 29. ovog zakona od 7. juna 2023. godine, ako ističu nakon tog datuma. Ovlašćenja dobijena za radnje saopštavanja javnosti prema članu 28. ovog zakona, koja su na snazi 7. juna 2021. godine podležu članu 28. ovog zakona od 7. juna 2025. godine, ako ističu nakon tog datuma.

Član 145. Podzakonski akti

Podzakonski akti iz člana 88. stav 8. i člana 122. stav 9. ovog zakona, kao i člana 123. stav 3. ovog zakona donose se u roku od jedne (1) godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i iz člana 121. stav 2. ovog zakona.

Član 146. Prestanak važenja

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi: Zakon br.04/L-065 o autorskom i srodnom pravu (Službeni list Republike Kosovo / br.27/30. novembar 2011., Priština); Zakon br.05/L-047 o izmenama i dopunama Zakona br.04/L-065 o autorskom i srodnom pravu (Službeni list Republike Kosovo / br.37/3. novembar 2016., Priština) i Zakon br.06/L-120 o izmenama i dopunama Zakona br.04/L-065 o autorskom i srodnom pravu, izmenjen i dopunjen Zakonom br.05/L-047 (Službeni list Republike Kosovo / br.13/4. jul 2019., Priština). Kao i svi drugi podzakonski akti koji su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 147.
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br.08/L-205
21. septembar 2023. godine

Proglašeno ukazom Br. DL-163/2023, dana 09.10.2023, od strane Predsednice Republike Kosova Vjosa Osmani-Sadriu